

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2022

Bohumil Malý

POLICEJNÍ AKADEMIE ČESKÉ REPUBLIKY V PRAZE

Fakulta bezpečnostně právní
Katedra managementu a informatiky

**Vybrané aspekty vlivu neregulární migrace,
islámské radikalizace na problematiku terorismu
v podmínkách Evropské unie**

Bakalářská práce

**Selected aspects of the influence of irregular migration,
Islamic radicalization on the issue of terrorism in the conditions
of the European Union**

Bachelor thesis

VEDOUCÍ PRÁCE

Dr. Jindřich Nový, Ph.D.

AUTOR PRÁCE

Bohumil Malý

PRAHA
2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Chebu, dne 1. 3. 2022

.....
Bohumil MALÝ

ANOTACE

Bakalářská práce se zabývá bezpečnostní situací v Evropské unii, respektive vlivy migrace a islámské radikalizace na problematiku terorismu na půdě Evropské unie. V bakalářské práci je popsána problematika migrace a migrační krize v Evropské unii. Dále jsou popsány příčiny migrační krize, zejména konflikty v arabském světě, které k ní vedly a u kterých problém s masovou migrací do Evropské unie začal. Práce se rovněž zaměřuje na problematiku islamismu a islámské radikalizace, na její příčiny, na pohnutky radikálů, na praktiky, které radikálové využívají při získávání nových stoupenců pro svou věc, či na to, kteří jedinci jsou vůči radikalizaci náchylní. V práci jsou popsány vybrané teroristické útoky, u kterých je hledán vztah mezi nimi a migrací a islámskou radikalizací. Popisováno je zejména období od roku 2011 po současnost.

KLÍČOVÁ SLOVA

Migrace, migrační krize, migrant, islám, islamismus, radikalismus, islámský radikalismus, terorismus, terorista, teroristický útok, Evropská unie

ANNOTATION

The bachelor thesis deals with the security situation in the European Union, respectively the effects of migration and Islamic radicalization on the issue of terrorism in the European Union. The bachelor thesis describes the issue of migration and migration crisis in the European Union. The causes of the migration crisis are also described, especially the conflicts in the Arab world that led to it, and in which the problem of mass migration to the European Union began. The work also focuses on the issue of Islamism and Islamic radicalization, its causes, the motives of radicals, the practices that radicals use in gaining new followers for their cause, or which individuals are prone to radicalization. The thesis describes selected terrorist attacks in which the relationship between them and migration and Islamic radicalization is sought. The period from 2011 to the present is described in particular.

KEYWORDS

Migration, migration crisis, migrant, Islam, Islamism, radicalism, Islamic radicalism, terrorism, terrorist, terrorist attack, European Union

Obsah

1 Úvod	5
2 Vymezení pojmů	7
2.1 Migrace	7
2.2 Terorismus	7
2.3 Fundamentalismus	7
2.4 Radikalizace	8
2.5 Islám	8
2.6 Korán	9
3 Historie migrace	10
4 Vliv válečných konfliktů na migraci a problematiku terorismu	13
5 Konflikty s největším dopadem na migrační krizi v EU	16
5.1 Konflikt v Libyi	17
5.2 Konflikt v Sýrii	18
5.3 Konflikt v Afghánistánu	20
5.4 Válka v Perském zálivu a válka v Iráku	22
6 Migrační krize v Evropě	24
7 Charakteristika migračního tlaku uprchlíků	26
8 Migrační trasy do Evropské unie	28
9 Role organizací Europol a Interpol v problematice migrační krize	32
10 Dublinské dohody a nový migrační pakt	34
11 Islám, islamismus a proces radikalizace	36
12 Islámský stát	39
13 Vybrané teroristické útoky na půdě Evropské unie	41
13.1 Teroristický útok na redakci satirického časopisu Charlie Hebdo	41
13.2 Teroristický útok na hudební klub Bataclan v Paříži	42
13.3 Teroristický útok v Nice z roku 2016	44
13.4 Teroristický útok v Nice z roku 2020	44
13.5 Teroristický útok v Berlíně z roku 2016	45
13.6 Vražda učitele Samuela Patyho	46
13.7 Útoky na ženy o silvestrovské noci roku 2015 v Německu	47
14 Závěr	48
Seznam použité literatury a internetových zdrojů	50
Seznam příloh	54
Přílohy	55

1 Úvod

Toto téma jsem si zvolil, neboť se jedná o stále aktuální téma a vztah problému s migrací a terorismu je zajímavý. Migrační krize v Evropě je stále zmiňovaná, stejně tak různé teroristické útoky, ať už malého, či většího rozsahu, které jsou s ní spojeny. Je nepopíratelné, že s migrační vlnou se v posledních letech dostalo do Evropské unie (dále EU) i množství radikálů, džihádistů, či jen potencionálně problémových jedinců, a že tento problém má nepopíratelný dopad na bezpečnostní situaci v dotčených státech EU. Jedná se nejen o nebezpečí teroristických útoků, ale i o zvýšené riziko kriminálního chování u nově příchozích. Migranty je velmi složité ztotožnit a identifikovat, neboť u sebe často nemají žádné doklady totožnosti, v podstatě u spousty z nich se neví, o koho se ve skutečnosti jedná, či odkud přesně pocházejí, migranti o svém původu, věku i důvodech opuštění jejich rodné země často podávají nepravdivé či zkreslené informace a často nelze zjistit v tomto ohledu relevantní údaje. Velkým problémem je fakt, že migranti často pocházejí z nám velmi odlišných kulturních prostředí, neakceptují naše hodnoty. A to ať etické, lidské, právní, či náboženské.

Migrační krize rovněž znamená pro dotčené státy EU vynaložení dalších finančních nákladů na posílení bezpečnostních složek státu, zabezpečení hranic, na stavbu detenčních center pro migranty a na výplaty sociálních dávek. Migranti tudíž kromě bezpečnostní hrozby představují také zátěž pro sociální systém dotčených států. A vzhledem k odlišnosti kulturního prostředí, odkud migranti nyní z velké části přicházejí, je často velký problém s jejich integrací do společnosti hostitelských zemí.

Důvodů, proč se lidé rozhodnou opustit svou rodnou zemi a nacházet štěstí jinde, může být mnoho. Nejčastěji se jedná o probíhající válečné konflikty v oblastech, odkud migranti pocházejí, o politickou situaci v jejich rodné zemi, podstatné jsou ale i ekonomické důvody, které zřejmě aktuálně převažují. Nelze říct, že všichni migranti utíkají před válkou, například před občanskou válkou v Sýrii. Země, ze kterých lidé do EU přicházejí, jsou často rozvojové, se špatnou ekonomickou situací, špatným přístupem ke zdravotní péči a dalším službám, kdy migranti od migrace do EU očekávají lepší život, často ale bez bližší představy o realitě zdejšího života.

Cílem této bakalářské práce je přiblížit čtenáři vlivy spojené s migrací lidí, především z muslimských zemí, do zemí EU. Rozebrat důvody jejich migrace do zemí EU, bezpečnostní rizika s tím spojená, především v souvislosti s teroristickými útoky na půdě EU. Dále je v práci nastíněna otázka možnosti integrace migrantů do společnosti zemí EU, vzhledem k mnohdy kulturně velice odlišnému prostředí, ze kterého pocházejí. V práci je rovněž uveden problém s integrací a radikalizací určitých jedinců s tím, do jaké míry v tomto problému hraje roli kulturní odlišnost a islámská ideologie, či do jaké míry je to dáno frustrací určitých jedinců z neschopnosti se úspěšně začlenit do společnosti zemí EU a jejich mnohdy nereálnými očekáváními, která plynou z jejich ne zcela přesných představ o zdejší životě. Nastíněna bude kriminalita spojená s migrací a možné důvody radikalizace některých jedinců a skupin, která následně vede k páchání teroristických útoků na půdě zemí EU.

Práce bude rovněž věnována rozdílům mezi muslimskou a evropskou kulturou, důvodům odporu a nenávisti některých muslimů vůči naší západní kultuře a rozebereme také některé známé teroristických útoky, ke kterým došlo na půdě EU, ať už většího charakteru, či spáchané jednotlivci.

2 Vymezení pojmů

2.1 Migrace

Pojmem migrace je myšlen přesun jednotlivců i skupin v prostoru, který je spolu s porodností a úmrtností klíčovým prvkem v procesu populačního vývoje a výrazně ovlivňuje společenské a kulturní změny obyvatel na všech úrovních. S ekonomickým rozvojem se intenzita migrace neustále zvyšuje. Migrace může být krátkodobá, dlouhodobá, trvalá i opakovaná (cirkulární).¹

2.2 Terorismus

Pojmem terorismus je myšleno užití násilí nebo hrozby násilím s cílem zastrašit protivníka a dosáhnout politických (případně politicko-náboženských) cílů. Terči teroristických akcí jsou většinou civilisté. Mezi teroristické metody se zahrnují atentáty, bombové útoky, únosy osob nebo dopravních prostředků a další násilné akty. Akty násilí bývají plánovány tak, aby u veřejnosti vyvolaly pocit strachu a nejistoty. Někdy má terorismus podobu vydírání s cílem dosáhnout splnění konkrétních politických požadavků. Vedlejším účelem teroristických akcí je také získání publicity. Nestátní teroristické skupiny mají obvykle malý počet členů, omezené zdroje a do povědomí veřejnosti se chtějí dostat násilnými útoky prováděnými taktikou „udeř a uteč“, nebo též sebevražednými útoky.²

2.3 Fundamentalismus

Pojem fundamentalismus (z latinského fundamentum – základ) znamená upnutí na základních principech. Nejčastěji je užíván ve spojitosti s náboženstvím, kde označuje směry, vyžadující doslovný výklad základních

¹ Slovníček pojmů - Aktuální informace o migraci. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

² Terorismus – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 31. prosince 2021 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Terrorismus>

náboženských textů a jejich aplikaci do života. Bývá spojen s přesvědčením o absolutnosti vlastní pravdy, provázeným netolerancí k odlišným názorům či bohům. Zatímco zvenčí jsou zastánci označováni jako fundamentalisté, sami sebe vnímají jako pokračovatele a ochránce tradic.³

2.4 Radikalizace

Pojmem radikalizace jsou myšleny změny ideologických postojů člověka směrem k postojům vyhraněným, které vybočují z ústavních norem, vyznačují se prvky netolerance a útočí proti základním demokratickým ústavním principům. Tyto extremistické postoje jsou způsobilé přejít v aktivity, které působí destruktivně na stávající demokratický systém, včetně aktivit násilného charakteru. Radikalismem rozumíme zastávání těchto vyhraněných ideologických postojů, kdy radikalizace může být v zásadě náboženská, politická nebo obecně protidemokratická, zaměřená proti demokratickému právnímu státu. Náboženská radikalizace je procesem vyhocení postojů v rámci určitého náboženského učení. Náboženští radikálové se uchylují zejména k doslovnému pochopení základních textů daného náboženství. Často se lze setkat s označením náboženských radikálů jako fundamentalistů. A to z toho důvodu, že se řídí pouze „základem“ svých textů (podle tradice to bývá přímé slovo boží), který považují za jediný legitimní a neměnný. Odmítají tedy jakýkoli jiný výklad a náboženské texty zpravidla chápou doslovně. Náboženský radikalismus se objevuje ve většině světových náboženství.⁴

2.5 Islám

Islám je monoteistické abrahámovské náboženství založené na učení proroka Mohameda, náboženského a politického vůdce působícího v 7. století.

³ Fundamentalismus – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 25. ledna 2022 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Fundamentalismus>

⁴ Radikalizace - Terorismus a měkké cíle. Úvodní strana - Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

Slovo islám znamená „podrobení se“ či odevzdání se Bohu (arabsky Alláh). Stoupenec islámu se nazývá muslim, což znamená „ten, kdo se podřizuje Bohu“. Počet muslimů je asi 1,8 až 2 miliardy, což z islámu činí po křesťanství druhé nejrozšířenější náboženství světa. ⁵

2.6 Korán

Korán je hlavní náboženský text islámu, který se skládá z citací Muhammada (proroka islámu) během posledních 23 let jeho života. Muslimové věří, že verše koránu mu diktoval anděl Gabriel jako zprávy od jediného Boha (Alláha). Korán je rozdělen na 114 súr (kapitol). Každá súra se skládá z určitého počtu veršů (ayat). Nejstarší rukopisné exempláře Koránu jsou uchovávány ve dvou přepisech, které se nyní nacházejí v Taškentu a v muzeu Topkapi v Istanbulu. ⁶

⁵ Islám – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 15. ledna 2022 [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Isl%C3%A1m>

⁶ Korán – Wikipedie. [online] [cit. 06.02.2022], poslední aktualizace 1. února 2022. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kor%C3%A1n>

3 Historie migrace

Migrace je stará jako lidstvo samo. Už předchůdci dnešního člověka se přemísťovali za lepšími životními podmínkami. I dnešní lidé již v období 200 000 let před naším letopočtem migrovali za lepšími životními podmínkami, či jen do nových neosídlených lokalit, a tím postupně osídlili všechny jim dostupné kouty světa. Historicky první popsaná migrační vlna proběhla v období 73 000 let před naším letopočtem. Cílem této migrace bylo území dnes známé jako asijský kontinent, později byla cílem i Evropa. V období 20 000 let před naším letopočtem byli již lidé rozšířeni téměř po celém světě. V souvislosti s migrací a tím, jak lidé nacházeli pro ně nová vhodná místa k životu, kde se postupně natrvalo usazovali ve zvyšujícím se počtu, vznikaly na těchto vhodných trvale osídlených územích první státní útvary, které byly spravovány a řízeny.

Zpočátku se jednalo o takzvané městské státy, tedy o územní celky s funkcemi státu, jako byla například vlastní armáda, ale tvořeny jedním městem a blízkým okolím. Takové útvary vznikaly například na území Mezopotámie, kde zakládali městské státy starověcí Sumerové. Postupně vznikaly i celé říše s větším celistvým územím, jednalo se například o Babylonskou říši či Egypt. Mezi 4. a 7. stoletím našeho letopočtu došlo k další migrační vlně obyvatelstva, známé jako stěhování národů. V té době bylo území dnešního Ruska a Evropy obecně vystaveno tlaku z východu, a to ze strany migrujících kmenů Hunů, kteří se přesouvali do nových oblastí a vytlačovali původní obyvatelstvo, které bylo nuceno se přesouvat do jiných oblastí a měnilo se v důsledku toho osídlení Evropy. Následný tlak přesouvajících se „barbarských“ kmenů, například Germánů, stál velkou měrou za zánikem tehdejší Západořímské říše.

Dalším důležitým mezníkem v oblasti migrace bylo například migrování Arabů na území Evropy, zejména na území Pyrenejského poloostrova. Tento vývoj měl velký vliv na tehdejší státy kolem Středozemního moře a ve Střední Asii. Zmiňovaný příchod Arabů na území Evropy se datuje do období 7. až 8. století našeho letopočtu a významný arabský vliv v Evropě potom trval až do patnáctého století, kdy následně začal postupně ochabovat.

Dalším významným bodem bylo objevení Ameriky Kryštofem Kolumbem roku 1492. Po jejím objevení sem postupně připlouvali tisíce lidí z Evropy, kteří

začali osidlovat nově objevený kontinent s neblahými dopady na původní obyvatelstvo. Postupně přišla doba kolonialismu. K již zavedeným koloniálním mocnostem, jako bylo Španělsko a Portugalsko, se se svými koloniemi připojila Francie, Velká Británie a také Nizozemsko. Španělsku patřil téměř celý kontinent Jižní Ameriky s výjimkou území dnešní Brazílie, které si postupně zabralo Portugalsko. Na nově kolonizovaných územích chyběla pracovní síla, spousta původních obyvatel zemřela při střetech s Evropany, ale ještě větší devastující dopad na jejich populaci měly Evropany zavlečené, jim tehdy neznámé nemoci. Například mor, pravé neštovice, tuberkulóza, cholera, salmonelóza, to byly choroby, které populaci původních obyvatel likvidovaly po tisících. Dle odhadů čítala původní populace na Americkém kontinentu asi 100 000 000 obyvatel, kdy tento počet zejména vlivem Evropany zavlečených chorob klesl až o 90 %. Chybějící pracovní sílu potřebnou ke kolonizaci nově získaných území nahradili otroci, kteří byli přiváženi zejména z Afriky. To dále velmi ovlivnilo složení obyvatelstva amerického kontinentu.

Zlatý věk obchodu s otroky se datuje ale až následně do období mezi 16. a 18. stoletím, kdy bylo na americký kontinent přivezeno odhadem na 11 milionů otroků z afrického kontinentu. Jednalo se o jeden z největších přesunů obyvatelstva v dějinách. Do obchodu s otroky se zapojovala většina tehdejších světových mocností. Otroci byli přiváženi z Afriky, aby pracovali zejména na plantážích, kdy následné komodity se převážely zpět do Evropy, nebo se s nimi obchodovalo. Jednalo se například o cukr, kávu, rum, či později bavlnu.

Další velké přísuny obyvatel zažíval v době 18. a 19. století kontinent Austrálie, kterou Britové začali používat jako odkladiště trestanců z britského území, a tím dali vzniknout novému národu. Přesuny trestanců do Austrálie probíhaly ve velkých počtech. Postupně se od tohoto však upustilo a ve druhé polovině 19. století přestala být Austrálie za tímto účelem využívána. Stejně tak během 19. století začal postupně upadat obchod s otroky, až byl nakonec oficiálně zrušen. Otroky na americkém kontinentu postupně nahradili již svobodní imigranti z Evropy a také Asie, kdy miliony lidí sem z těchto oblastí migrovaly za prací a vidinou lepšího života. Tento příliv imigrantů do Ameriky, zejména potom do Spojených států, trval až do začátku 1. světové války.

1. světovou válkou začala další historická migrační etapa, kdy v důsledku 1. světové války zanikly některé státy, například Rakousko-Uhersko či Osmanská říše a vznikly státy nové. Kvůli novému uspořádání Evropy docházelo k přesunům obyvatel. Objevovaly, či spíše zaváděly se nové politické doktríny a režimy. V této souvislosti zažilo migrační vlnu například Německo, které zaznamenalo odchody Židů po vzednutí vlny antisemitismu po nástupu Adolfa Hitlera a nacistické strany k moci. Roli v migraci obyvatel hrála i takzvaná Velká hospodářská krize.

Dalším mezníkem byl vznik a průběh 2. světové války. Jednalo se o největší vojenský konflikt v dějinách lidstva s asi 60 miliony obětí. Konflikt měl velký přímý vliv na civilní obyvatelstvo, větší než 1. světová válka. Vedl se s větší intenzitou a byl mnohem více mobilní. Docházelo k velké migraci obyvatel, kteří byli nuceni utíkat před postupujícími armádami nepřítele. Docházelo i k pronásledování nepohodlných skupin obyvatel ze strany nacistů i dalších obdobných režimů, kdy se v Evropě jednalo zejména o Židy, kteří byli pronásledováni, vysídlováni, a také transportováni do vyhlazovacích táborů. Po válce se zase lidé vraceli zpět do svých domovů. Byl tu také vliv odsunu německy mluvícího obyvatelstva ze sporných regionů, například z příhraničních Sudet v Československu, odkud byla po konci 2. světové války většina německy mluvícího obyvatelstva odsunuta na území Německa.

Ve druhé polovině 20. století ovlivňovalo migraci obyvatel nové uspořádání světa na západní a východní blok, kdy nám jsou asi nejbližší známy události z Evropy, kde docházelo ke snahám obyvatel dostat se z bývalého východního bloku na Západ. V tomto období probíhala dekolonizace, během které se bývalé kolonie začaly osamostatňovat z područí koloniálních mocností a v důsledku toho rovněž docházelo k přesunům obyvatel. Další přesuny obyvatel zapříčinily válečné konflikty v bývalé Jugoslávii v devadesátých letech 20. století. Co se jednotlivých zemí týče, bývá složení imigrantů do jisté míry specifické. Ve Velké Británii se nachází velká komunita migrantů zejména z Indie a Pákistánu, bývalých britských kolonií, ve Francii zase žijí velké komunity ze severní Afriky, v Německu se pak nacházejí velké komunity ze zemí bývalé Jugoslávie a Turecka.⁷

⁷ Migrace obyvatelstva – historické mezníky a význam migrace pro současnost i budoucnost. University information system MENDELU [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71391

4 Vliv válečných konfliktů na migraci a problematiku terorismu

Dle dostupných zdrojů došlo v letech 1946 až 2016 k 259 různým ozbrojeným konfliktům. Dekolonizační války a války mezi státy začaly ustávat, přibývalo ale občanských válek, často doprovázených intervencemi zvenčí. Zatímco počet ozbrojených konfliktů klesal po více než deset let počínaje rokem 1992, tento sestupný trend po konci studené války zaznamenal zlom v roce 2003. Od tohoto roku je svět svědkem 30 až 50 probíhajících konfliktů v každém roce.

Průzkum ozbrojených konfliktů z roku 2015 uvádí průběh 37 konfliktů vysoké, střední a nízké intenzity s celkovým počtem 167 000 mrtvých – polovina z tohoto počtu připadá na Blízký východ a třetina z toho na konflikt v Sýrii. O rok dříve došlo k 42 aktivním konfliktům s celkovým počtem 180 000 mrtvých. Konflikt v Sýrii si od roku 2011 vyžádal více než polovinu (53 %) válečných obětí na celém světě, následoval konflikt v Iráku (12 %) a Afghánistánu (11 %).

V roce 2014 došlo v těchto třech zemích k úmrtí 104 000 osob během probíhajících bojů. Všechny tři války – v Afghánistánu, Iráku a Sýrii – byly doprovázeny terorismem a velkým vysídlením obyvatelstva. Při pohledu do minulosti jsou známa data, že mezi rokem 1979, kdy vojska Sovětského svazu vstoupila do Afghánistánu, až po jejich stažení v roce 1989 uprchlo na 6,2 milionu Afghánců před válkou do Pákistánu a Íránu, kdy část z nich zůstala v těchto státech do současnosti. Do Afghánistánu se již nevrátili. V současnosti je situace podobná, ale Afghánští uprchlíci již směřují ve větším měřítku i do Evropy.

Během čtyř let po americké invazi do Iráku v roce 2003, přesněji do února roku 2007, uprchlo na dva miliony Iráčanů a 1,7 milionu bylo vnitřně vysídleno (tj. přesídlili se v rámci území Iráku do jiných, bojem nezasážených lokalit). V případě konfliktu v Sýrii do září 2015 na 4,1 milionu Syřanů uprchlo do zahraničí a 6,5 milionu bylo vnitřně vysídlených. Na 1,1 milionu Syřanů bylo během konfliktu zraněno a více než 250 000 bylo zabito, i když toto číslo bude nyní mnohem vyšší, neboť od roku 2015 se přestaly údaje o počtu mrtvých a zraněných v Sýrii vzhledem k nepřehlednosti konfliktu a k nepřístupnosti k datům sledovat. Poslední údaj o počtu mrtvých je odhad okolo 500 000.

Evropské země znají přílivy migrantů i z minulosti. Například v letech 1994 až 1995 bylo během nejintenzivnějších konfliktů probíhajících ve světě v tomto

období zabito minimálně 600 000 lidí, dále tyto konflikty znamenaly více než devět milionů uprchlíků a téměř dvacet milionů vnitřně vysídlených osob. Známymi konflikty v tomto období byla válka v Bosně a Hercegovině, první čečenská válka či genocida ve Rwandě, která se rozpoutala po sestřelení letadla s rwandským prezidentem Habyarimanou 6. dubna 1994. Válka v Bosně a Hercegovině byla jedním z konfliktů, které souvisely s rozpadem Jugoslávie v 90. letech. V té době vstoupil do slovníku termín „etnické čistky“, který odkazuje na terorizaci skupin obyvatelstva, obvykle menšin, s cílem je vyhladit či přimět je opustit zemi, aby se dosáhlo větší národní homogenity. Bosenská válka v letech 1992 až 1995 si vyžádala více než 100 000 mrtvých nebo nezvěstných osob a na dva miliony lidí bylo vnitřně vysídleno nebo z Bosny a Hercegoviny uprchlo. Od balkánských válek však nezaznamenala Evropa tak velký příliv uprchlíků jako nyní. Arabské jaro a s ním spojené konflikty v Sýrii, Libyi a dalších muslimských zemích, válka v Afghánistánu, tyto konflikty představovaly zažehnutí migrační vlny, které Evropa dlouhou dobu předtím nemusela čelit.

Zahraniční intervence v občanských konfliktech na půdě muslimských zemí často situaci ještě zhoršily, problém nevyřešily, naopak intervence prodloužily konflikt a vedly k používání asymetrických bojových taktik ze strany odbojových skupin, kdy jednou z těchto taktik je i terorismus. Rovněž v rámci intervencí nedošlo ke zničení odbojových radikálních skupin, ale často k zabřednutí do vleklého konfliktu až po následné vyčerpání intervenujících vojsk, či spíše vlád intervenujících zemí, které následně svá vojska z oblasti konfliktu stáhly, aniž by bylo dosaženo předem zamýšleného cíle. K tomu došlo v Afghánistánu, kde byly sice donuceny organizace Al-Káida a Tálibán uprchnout do Pákistánu po operaci Trvalá svoboda v letech 2001 až 2002, ale tyto skupiny nebyly zničeny a po stažení koaličních vojsk z Afghánistánu ho Tálibán znovu ovládl, navíc je v silnější pozici než před intervencí kolačních sil.

Jak bylo zmíněno, zahraniční intervence často vede k použití forem boje, které mají podobu asymetrických forem válčení, partizánského boje a užití teroristických taktik a útoků, a to v plném rozsahu konfliktu. Odbojové skupiny tím vyrovnávají častou technologickou převahu protivníka a nemožnost se s ním utkat v přímém boji. Teroristické útoky jsou pak často vedeny i v zahraničí, na domácí půdě protivníka a jsou zaměřeny na jeho bezpečnostní složky, instituce i civilisty.

Vazba mezi násilnými konflikty a zejména občanskými válkami na jedné straně a terorismem na straně druhé je známá. Podle Institutu pro ekonomiku a mír se 88 % všech teroristických útoků odehrálo v zemích, které zažívaly nějaký násilný konflikt nebo se takového konfliktu nějakým způsobem účastnily. Čtveřice zemí s nejvyšším počtem obětí útoků teroristů v roce 2014 byly Afghánistán, Irák, Pákistán a Sýrie. Tyto země utrpěly 78 % všech obětí v souvislosti s teroristickými útoky a 57 % všech těchto útoků, které byly v roce 2014 registrovány. Afghánistán, Irák a Sýrie v tu dobu zažívaly ozbrojený konflikt, území Pákistánu pak bylo využíváno jako základna různých islamistických skupin, zejména Tálibánu, které se na jeho území přemístily ze sousedního Afghánistánu, ze kterého byly vytlačeny koaličními vojsky NATO po operaci Trvalá svoboda.^{8 9 10 11}

⁸ COCHRANE, F. Migration and Security in the Global Age: Diaspora Communities and Conflict, London: Routledge, 2015. ISBN 789-987-9.

⁹ MULLINS, S. Terrorism and Mass Migration, Per Concordiam, Vol. 7, Issue 1, April, 2016. ISSN 78670X89.

¹⁰ SCHMID, A. P. Foreign (Terrorist) Fighters with IS: A European Perspective, The Hague: ICCT, December 2015. ISSN 876-980087.

¹¹ All wars in the 20th century, since 1900 | the Polynational War Memorial. the Polynational War Memorial: a proposal for a global war memorial [online]. Copyright © Jon Brunberg 2004. Dostupné z: https://www.war-memorial.net/wars_all.asp

5 Konflikty s největším dopadem na migrační krizi v EU

Migrační krizi v podstatě odstartovaly události takzvaného Arabského jara. Arabským jarem nazýváme události probíhající v několika arabských zemích, kdy se jednalo o revoluce, ve kterých se opoziční síly snažily svrhnout vládnoucí autoritářské režimy. Vše začalo ke konci roku 2010, kdy vypukly nepokoje v Tunisku, tyto se postupně přelily a odstartovaly obdobné procesy v dalších arabských zemích, jako byla Libye a Sýrie.

Protesty a nepokoje v Tunisku začaly po sebevraždě šestadvacetiletého prodavače Muhammada Bauazího, který se 17. prosince 2010 upálil před úřadem vlády. Byl to obyčejný mladý muž, který se upálil na protest proti špatným životním podmínkám v zemi a vysoké nezaměstnanosti. Jeho čin však odstartoval rozsáhlé protesty v celé zemi, které vedly k ukončení dvacet tři let dlouhé autoritářské vlády prezidenta Zína Abidína bin Alího. Během následujících týdnů se rozhořely protesty i v dalších arabských zemích, konkrétně v Alžírsku, Bahrajnu, Egyptě, Jemenu, Jordánsku, Libyi a také v Sýrii, kde vypukla občanská válka s asi největším vlivem na migrační krizi v Evropě.

Tuniská revoluce proběhla úspěšně, což nebývá častý příklad. Po svržení prezidenta byla odvolána do té doby fungující vláda, byla vytvořena nová, přechodná a byly vyvinuty snahy o nastolení nové ideologie a uspořádání státu. Po vyjednávání se do vlády dostalo několik stran, byla zavedena demokracie a v zemi nastal klid. Jednání o nové vládě se účastnili zástupci podnikatelů, odborů a dalších skupin, kterým se podařilo najít shodu v dalším směřování země. Tunisko bylo označováno jako výkladní skříň demokracie a bylo dáváno za příklad pro ostatní arabské země v regionu, byť i proti nové vládě se objevily protesty v létě roku 2021 a některé kroky činěné prezidentem Káidem Saídem v reakci na tyto protesty, jako rozpuštění parlamentu, byly označeny za „protidemokratické“. Prezident nicméně přislíbil znovuoživení demokratických pořádků v zemi.

V dalších zemích proběhly protesty různě a s různým výsledkem, ve většině ze zmíněných zemí se snažily vládnoucí režimy tyto protesty potlačit silou, což citelně zvýšilo napětí ve společnosti. V Egyptě skončila vláda prezidenta Husního Mubáraka, která zde vládla téměř 30 let. Libye a Sýrie zabředly do občanské války,

a i v dalších ze zmíněných zemí probíhaly protesty a nepokoje dál. V některých dodnes a není u nich znám jasný výsledek.¹²

5.1 Konflikt v Libyi

Po vypuknutí protestů proti režimu Muammara Kaddáfího v Libyi se tento snažil protesty vojensky potlačit, což vedlo k občanské válce. Opozici v rozsáhlé letecké kampani podporovaly státy NATO, které bombardovaly vládní vojska Muammara Kaddáfího. Hlavní síly nasadily Spojené státy americké, Francie a Velká Británie, ale zapojily se i další státy NATO, například Belgie, Dánsko a Itálie, která poskytla pro kampaň i své letecké základny pro koaliční síly. Na podporu opozice vyslaly své letecké síly rovněž Spojené arabské emiráty a Katar. S uvedenou podporou opoziční síly porazily vládní vojsko a na podzim roku 2011 byl režim Muammara Kaddáfího svržen. Muammar Kaddáfí byl zajat po leteckém úderu na kolonu vozidel, ve které se nacházel, kdy po jeho zabití byl krátce na to opozičními bojovníky zabit. Proces zavedení nové vlády v Libyi se ale nepovedl tak jako v Tunisku.

Z voleb v roce 2012 sice vzešla nová vláda, která ale neměla pod kontrolou celé území země, kdy v mnoha částech vypukly spory mezi jednotlivými milicemi bývalých opozičních sil a spory mezi jednotlivými kmeny a klany. V květnu roku 2014 vypukla v zemi druhá občanská válka, která znamenala rozdělení země a další nepokoje a boje mezi znesvářenými stranami. Na jedné straně se nacházela vláda země sídlící v hlavním městě Tripolisu, která ovládala západ země a byla oficiálně uznaná státy Organizace spojených národů (OSN) a podporována rovněž ze strany Turecka a Kataru. Druhou stranou byly síly polního maršála Chalífa Haftara, které kontrolovaly východní část země a podporovaly je Spojené arabské emiráty, Egypt, Jordánsko a Rusko. OSN po

¹² ČERNÝ, Karel. Velká blízkovýchodní nestabilita: arabské jaro, porevoluční chaos a nerovnoměrná modernizace 1950-2015. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. ISBN 978-80-7422-595-6.

deseti letech občanských konfliktů v Libyi projevuje snahu o stabilizaci situace a dosazení nové přechodné vlády v zemi.¹³

5.2 Konflikt v Sýrii

Obdobná situace jako v Libyi nastala v Sýrii, kde rovněž vypukla občanská válka, která znamená dlouhodobý problém. Občanská válka v Sýrii představovala naprostý chaos a měla velký podíl na přílivu migrantů do EU.

Občanská válka v Sýrii vznikla jako vyústění dlouhodobého sporu mezi menšinovou skupinou obyvatel Alavitů a většinovou skupinou populace Sunnitů. Alavité jsou skupinou, která se hlásí k šíitské větvi islámu, je to relativně malá skupina, která obývá především právě území Sýrie. Alavité neprovádějí modlitby jako ostatní muslimové, nemají ani mešity, i další tradice jsou u nich odlišné. Například se nepostí v období ramadánu, mohou pít alkohol, jejich ženy nemusí chodit zahalené jako většina ostatních muslimských žen a celkově mají větší svobodu. Právě stávající Syrský prezident Bašár Asad pochází z rodu Alavitů. Sunnité, kteří tvoří většinovou populaci Sýrie, naopak vyznávají tradiční zvyky islámu určené prorokem Mohamedem. Mezi těmito dvěma skupinami už historicky panovaly spory a napětí kvůli rozdílům ve výkladu pravidel islámu.

V Sýrii se navíc začali Alavité prosazovat v politických pozicích ve státě, což vyvrcholilo v roce 1971, kdy byl po státním převratu v zemi zvolen prezidentem Háfiz Asad, čímž se vliv a podíl Alavitů na řízení státu nadále zvýšil a upevnil. Postupem času začal být vládnoucí systém v zemi čím dál více autoritářský, kdy vládnoucí pozice obsazovali členové blízcí okruhu Asadovy rodiny. To se nelíbilo sunnitské části populace a vztahy mezi menšinovou populací Alavitů, zejména vládnoucí vrstvou okolo rodiny prezidenta Asada, a většinovou populací Sunnitů se začaly vyhrcovat. V roce 1982 začaly protivládní protesty, které tehdejší Asadův režim tvrdě vojensky potlačil. Během zásahu proti demonstrantům byly zabity desítky tisíc lidí. Tímto krokem si Asad upevnil svou moc v zemi, a to nejen pro sebe, ale i pro svou rodinu.

¹³ 2011 - Občanská válka v Libyi - průběh : Vojenská intervence v Libyi [2011]. Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN. Dostupné z: <https://www.valka.cz/2011-Obcanska-valka-v-Libyi-prubeh-t112857>

Později, v roce 2000, byl prezidentem Sýrie zvolen syn Háfize Asada, Bašár Asad, který tímto navázal na svého otce. Asadův režim fungoval bez větších problémů další roky až do roku 2011, kdy znovu proti vládnímu režimu vypukly rozsáhlé protesty. Díky tomu, že Asadův režim měl pod kontrolou vládu a měl podporu ozbrojených složek státu, podařilo se mu protesty v počátku odrazit a udržet se u moci, ale v zemi vypukla dlouho se táhnoucí občanská válka, do které se postupně přidávaly další vnitřní i vnější strany konfliktu. Na jedné straně stály síly věrné Asadovu režimu, v opozici se zformovala uskupení Svobodné syrské armády a Syrské národní rady. Do konfliktu byli zapojeni i Kurdové, což je národ, respektive národnostní menšina v Sýrii a také v sousedním Turecku a Iráku. Kurdové jako národ nemají svůj vlastní stát.

Do konfliktu se zapojily i další státy. Na stranu Asadova režimu se postavili dva významní spojenci, kterými byly Írán a Rusko. Íránská vláda poskytla Asadovu režimu jak bojové jednotky a výzbroj, tak velké finanční prostředky na vedení bojů. Rusko rovněž vojensky zasálo do konfliktu na straně Asadova režimu, kdy začalo zejména s nálety a bombardováním území opozičních povstalců. Do konfliktu se zapojila také koalice některých evropských států, například Francie a Spojených států amerických (USA). Tato koalice nejdříve nebyla do konfliktu přímo zapojena, ale na další události také reagovala vojenskými zásahy, kdy USA a jejich spojenci podporovali opozici stojící proti režimu Bašára Asada. V této situaci se USA a Rusko snažily nedostat do vzájemného střetu, byť podporovaly odlišné strany konfliktu. V místě dále figurovala další strana a tou byla teroristická organizace Islámský stát. Té se vlivem neutěšené situace v Sýrii podařilo v určitých chvílích zmocnit velkých částí území. Do konfliktu se rovněž zapojilo sousední Turecko, které překročilo hranice a obsadilo pohraniční oblasti na severovýchodu země, které předtím v roce 2019 za pomoci USA ovládly kurdské jednotky. Turecko ale Kurdy považovalo za teroristy a podniklo proti nim vojenskou operaci. Tím došlo k zajímavé situaci, kdy se USA a Turecko, dva členové NATO, dostaly do vzájemného, byť ne přímého, konfliktu.

Asadův režim nakonec s podporou Ruska a Íránu udržel pod svou kontrolou strategické oblasti země a důležitá města. V roce 2016 bylo například zpět do vládních rukou dobyto Aleppo, v dalším období pak Damašek a další města a oblasti. Režim Bašára Asada aktuálně dostal pod svou kontrolu velkou část

země, nicméně v zemi se stále bojuje a určité oblasti jsou stále pod kontrolou opozice či islamistů. USA se z konfliktu stáhly, Turecko dále kontroluje sever země.

Konflikt byl chaotický, neprůhledný a bylo obtížné mu zcela porozumět. Kromě toho byl také velmi krvavý. Při bojích zemřelo mnoho civilistů, odhady uvádějí počet okolo půl milionu mrtvých. Jedná se ale jen o odhady. Situace je nepřehledná a počet mrtvých není jak ověřit. Důsledky pro Sýrii jsou každopádně velmi špatné. Před vypuknutím občanské války v roce 2011 měla Sýrie téměř 23 milionů obyvatel, dnes, po téměř jedenácti letech konfliktu, tato hodnota činí něco přes 17 milionů. V důsledku bojů více než polovina obyvatel opustila zemi, nebo se přestěhovali do jiných, klidnějších oblastí v rámci syrského území. Uprchlíci mířící za hranice země v naprosté většině skončili v sousedním Turecku, Libanonu, Iráku a Jordánsku, kde místy vnikly velké uprchlické tábory. Velká část z nich ale také zamířila do Evropy, potažmo na území EU. Pro srovnání, na území Turecka bylo v roce 2018 registrováno přes tři a půl milionu uprchlíků ze Sýrie. V téže roce bylo v Německu, které bylo ze zemí EU jedním z hlavních cílů migrantů, registrováno přes půl milionu syrských uprchlíků. S uprchlíky se na území Německa, a nejen jeho, ale i dalších států EU, nepochybně dostali i různí radikálové, příslušníci džihádistických skupin včetně Islámského státu, kteří představují hrozbu v podobě různých teroristických útoků.¹⁴

5.3 Konflikt v Afghánistánu

Podíl na migraci lidí do EU má i konflikt ve zdánlivě odlehlém Afghánistánu. Afghánistán je i příkladem neúspěšné zahraniční intervence, kdy se po jednadvaceti letech války nedocílilo ničeho jiného než stažení koaličních vojsk a návratu radikálního hnutí Tálibán, které znovu ovládlo zemi a díky převzetí vojenské techniky zanechané na místě koaličními vojsky a další, která byla zabrána bleskurychle poraženým vládním afghánským silám, které měly zemi udržet po stažení koaličních vojsk, je snad ještě silnější než dříve.

¹⁴ 2011 - dosud - Občanská válka v Sýrii : Občanská válka v Sýrii [2011-RRRR]. Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN. Dostupné z: <https://www.valka.cz/2011-dosud-Obcanska-valka-v-Syrii-t136334>

Začátek současného konfliktu v Afghánistánu lze hledat již v roce 1979, kdy na jeho území vstoupila vojska Sovětského svazu (SSSR), která měla za úkol podpořit tamní socialistickou vládu v boji proti opozici, kterou představovaly povstalecké skupiny mudžahedínů. Konflikt trval deset let do roku 1989. Do války se zapojily i Spojené státy americké, které podporovaly mudžahedíny v boji proti afghánské vládě a zejména sovětským intervenčním jednotkám. Známa je podpora zásilkami protiletadlových raket Stinger, které výrazně znesnadnily operace sovětského letectva, zejména vrtulníkového. Další výrazná podpora, zejména finanční, plynula ze Saúdské Arábie, sousední Pákistán potom poskytl své území pro výcvik a zázemí mudžahedínů. Spojené státy americké a Saúdská Arábie poskytly mudžahedínům finanční podporu ve výši tří miliard dolarů. Paradoxem je, že Spojené státy americké svojí pomocí mudžahedínům v boji proti SSSR nijak nezískaly jejich náklonnost. Pomoc ze strany Spojených států byla využita, ale pohled mudžahedínů na ně byl v podstatě stejný jako na Sověty. Byli to jinověrci, stejně jako Sověti to byli v jejich očích nepřátelé islámu.

Válka Sovětský svaz vyčerpala, nepřinesla kýžený výsledek a byla jednou z příčin jeho rozpadu. Konfliktu se s nadsázkou říká sovětský Vietnam. Válka byla brána jako společný boj muslimů proti cizím vlivům a stal se živnou půdou pro různé radikální skupiny. Během konfliktu se na pomoci mudžahedínům přímo v Afghánistánu podílel i tehdy západnímu světu blíže neznámý člen dobře situované rodiny ze Saúdské Arábie Usáma bin Ládín. Ten bral boj jako „džihád“, svatou válku proti bezvěrcům a zformoval militantní islamistickou teroristickou organizaci známou jako Al-Káida. Jeho a její jméno se širší veřejnosti zapsalo do paměti po teroristických útocích z 11. září 2001, kdy Al-Káidou vycvičení militanti unesli několik letadel amerických aerolinií, se kterými následně narazili do budov Světového obchodního centra, které byly obě nakonec kompletně zničeny, dalším uneseným letadlem zasáhli budovu Pentagonu a poslední letadlo bylo zřejmě sestřeleno americkými vzdušnými silami, než mohlo dosáhnout svého cíle ve Washingtonu.

Jak je vidět, pomoc mudžahedínům se Spojeným státům příliš nevyplatila. Po stažení Sovětů z Afghánistánu ustala pomoc ze strany Spojených států amerických a v Afghánistánu vypukly boje mezi různými klany a etniky, které žily na jeho území. Tyto mělo sjednotit právě radikální islámské hnutí Tálibán, a spojit

je v pokračujícím boji proti afghánské vládě. Hnutí Tálibán bylo podporováno radikálními islámskými hnutími ze zahraničí, finančně i vycvičenými bojovníky ho podporoval i již zmíněný Usáma bin Ládín. S podporou nakonec v roce 1996 jednotky Tálibánu dobyly hlavní město Kábul a postupně převzaly moc v zemi. Tálibán v zemi zavedl radikální islámský režim.

Následně, po provedení již zmíněných teroristických útoků z 11. září 2001, které zorganizovala teroristická organizace Al-Káida, která byla spolu s jejím vůdcem Usámou bin Ládínem rovněž zakotvena na území Afghánistánu, provedla tentokrát invazi Afghánistánu vojska Spojených států amerických s cílem zničit tamní radikální islamistické skupiny a dopadnout původce teroristických útoků. Dlouhotrvající konflikt a nyní i jeho konec, který znamenal znovuobsazení a znovupřevzetí moci v zemi radikálním hnutím Tálibán, znamená přísun afghánských uprchlíků do Evropy, ať už utíkajících před samotným konfliktem, nebo nyní před vládou Tálibánu. Opět lze očekávat, že mezi uprchlíky z této země budou vmíseni i různí radikálové s nenávisnými pohnutkami vůči Západu, a hrozí nebezpečí teroristických útoků s tím spojené, pokud se tito dostanou na půdu EU.

15

5.4 Válka v Perském zálivu a válka v Iráku

Vliv na současnou migrační krizi má i válka v Perském zálivu a pozdější válka v Iráku, zejména pak zapojení koalice okolo vojsk USA do těchto dvou konfliktů. V první válce obsadil irácký vůdce Saddám Husajn, respektive irácká vojska, Kuvajt. Kuvajt je jedna ze zemí v oblasti Perského zálivu, která je bohatá na ropu. Kromě Iráku a Kuvajtu se v této oblasti nachází Bahrajn, Írán, Katar, Omán, Saúdská Arábie a Spojené arabské emiráty. Po obsazení Kuvajtu iráckými vojsky se na území sousední Saúdské Arábie přepravily početné vojenské jednotky USA, ale i dalších zemí, jako například Británie, které utvořily koalici, osvobodily Kuvajt a porazily iráckou armádu v operaci Pouštní bouře, která proběhla mezi 17. lednem a 28. únorem roku 1991. Irácká armáda utrpěla velké ztráty především na obrněné a jiné technice, ale měla i relativně vysoký počet

¹⁵ Válka v Afghánistánu [2001-2021] : Moderní doba (1990-). Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN. Dostupné z: <https://www.valka.cz/Valka-v-Afghanistanu-2001-2021-c501210>

padlých. Irácký vůdce Saddám Husajn bral zásah koalice okolo USA do konfliktu jako válku proti muslimům, proti islámu. Tento zásah byl u muslimské populace brán velmi vážně.

Druhý konflikt, válka v Iráku, probíhal mezi 20. březnem 2003 a 15. prosincem 2011. Vojska okolo hlavních sil USA vpadla do Iráku s cílem svrhnout režim Saddáma Husajna, který byl obviňován z podpory radikálních islamistických skupin a vývoje zbraní hromadného ničení. Je všeobecně známo, že informace o vývoji či vlastnictví těchto zbraní režimem Saddáma Husajna se nikdy nepotvrdily. Nicméně invazí došlo ke svržení režimu Saddáma Husajna a následné okupaci Iráku koaličními silami, zejména silami USA.

Okupace vedla ke konfliktu se skupinami, které se odmítaly vzdát. Irácká armáda byla poražena, ale ne tak podporovatelé režimu Saddáma Husajna a hlavně odpůrci americké invaze, která vzedmula vlnu odporu u různých, i radikálních islámských skupin, které se v odporu proti ní mnohdy spojily. Toto spojení napomohlo dle mnoha expertů ke vzniku radikální islámské teroristické organizace Islámský stát, která využila situace probíhající občanské války v Sýrii a konfliktu na území Iráku a byla schopná dobýt a kontrolovat relativně rozsáhlé oblasti těchto dvou zemí, na kterých v roce 2014 vyhlásila právě samozvaný Islámský stát. Na jimi kontrolovaném území byl nastolen tvrdý islámský režim s tlakem na přísné dodržování a vynucování islámského práva šaría, což znamenalo i velké násilí páchané na obyvatelstvu na území kontrolovaném Islámským státem. Islámský stát si nárokoval nadvládu nad všemi muslimy a dal si za cíl sjednocení muslimského obyvatelstva. Oblasti kontrolované Islámským státem byly nakonec od jeho vlivu osvobozeny, kdy v roce 2019 ztratil Islámský stát poslední jím kontrolované významné město Baghúz v Sýrii.

Nicméně tato organizace stále představuje hrozbu v podobě terorismu. I když pomineme hrozbu ze strany Islámského státu a podobných radikálních organizací, tak velká část muslimské společnosti viní především Američany z vojenských zásahů proti nim a odsuzují ideologii západních zemí obecně. Američané si udržovali vliv na země Perského zálivu, kdy byli obviňováni, že toto dělají především kvůli kontrole místních bohatých přírodních zdrojů.¹⁶

¹⁶ Válka v Iráku [2003] : Moderní doba (1990-). Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/Valka-v-Iraku-2003-c501027>

6 Migrační krize v Evropě

Evropa, potažmo EU, byla vždy cílem osob, které se sem přesouvaly kvůli práci, lepším životním podmínkám či kvůli vzdělání. Současná migrační krize má základ v ozbrojených a náboženských konfliktech, nemalý podíl ale mají i ekonomické pohnutky migrantů. Krize zasáhla prakticky celou Evropu. Její území zasáhl příliv nelegálních migrantů. První známky tohoto problému se vyskytly již v roce 2011 po vypuknutí takzvaného Arabského jara, jehož problematiku jsme si již rozebrali v předchozí kapitole.

Největší nárůst proudu migrantů do Evropy byl zaznamenán v roce 2015 v důsledku vrcholícího občanského konfliktu v Sýrii, který byl velmi krvavý. Migrantí při snaze se dostat do Evropy volili různé trasy dle aktuální situace, která se v průběhu let měnila. Po roce 2015 má počet migrantů proudících do Evropy sestupný charakter, kdy migrace byla ovlivněna i pandemií onemocnění Covid-19, která znamenala opatření v podobě omezení pohybu obyvatelstva v mnoha státech světa, ztížil se tak pohyb migrantů a paradoxně měla tato situace na příliv migrantů do Evropy pozitivní vliv, byť znamenala zase jiné problémy, které bylo nutné řešit.

Migrace znamená problém. Je spojena s nárůstem kriminality i nárůstem počtu teroristických útoků na půdě států EU. Velký počet migrantů je rovněž zátěž pro sociální systém daných států, působí problémy v infrastruktuře, azylové politice. Státem, který absorboval v absolutních číslech největší počet migrantů, je Německo. V zemi stoupl výrazně například počet znásilnění, což má s přijímáním migrantů souvislost. Dopouštějí se ho často právě muži muslimského původu, kteří mají zcela odlišný pohled na ženy, než jaký je běžný v naší společnosti. Migrantí jsou spojeni rovněž s krádežemi, kdy nemají dostatek prostředků k obživě, tak si vypomáhají tímto způsobem. Časem je i ve státech, jejichž společnost dříve migranty přijímala relativně s vřelou náručí, například právě v Německu, vidět stoupající napětí a kontroverze s tím spojené. To nepochybně souvisí s problémy, které s sebou tito lidé přinášejí.

Ohledně migrace byl problémem také přístup Turecka k celé problematice. Na tureckém území bylo velmi mnoho uprchlíků ze Sýrie zmítané občanským konfliktem. Turecko dalo těmto lidem prostor pro to, aby se přes jeho území dostali

do Řecka a dál do Evropy. S Tureckem z tohoto důvodu vytvořila EU zmítaná tlakem migrantů dohodu o tom, že se Turecko bude snažit migranty držet na svém území, zavře jim přístupy do přístavů a další možnosti v překročení jeho hranic směrem do Evropy a bude migranty v maximální možné míře vracet do zemí původu. Tento krok snížil počty migrantů putujících do Evropy z Turecka, na druhou stranu Turecko tuto dohodu již i využilo k tlaku na EU s pohrůzkou, že migrantům své hranice a přístavy opět otevře.

Lze říct, že v roce 2015 byla skladba migrantů z velké části tvořena uprchlíky před válečnými konflikty, především v Sýrii, toto se ale postupně začalo měnit a většinu začali tvořit ekonomičtí migranti, kteří přicházeli do Evropy s vidinou vyšší životní úrovně, což je vidět i na cíli jejich směřování, kterým bylo území Německa, které vedlo vstřícnou azylovou politiku, nebo území bohatého Švédska. Migranty všeobecně láká především západní Evropa. Některé státy se v zájmu ochrany svých hranic a kontroly nad toky migrantů přes jejich území uchýlily ke stavbě zábran v podobě zdí a plotů s ostnatými dráty na svých hranicích. Dále nechaly hranice monitorovat a střežit bezpečnostními složkami.

Migrační krize představuje i riziko v podobě islamistických radikálních skupin. Mezi ty v současnosti nejznámější a stále aktivní řadíme již zmíněný Islámský stát. Tato skupina, byť velká území, která kontrolovala v Iráku a Sýrii byla již vytržena z jejich faktické kontroly, představuje stále riziko. Má své stoupence v mnoha státech. Organizace Islámský stát prokázala velkou efektivitu v radikalizování osob například v Evropě, kdy zde má na svědomí většinu teroristických útoků, ke kterým se tato organizace i mnohdy hrdě hlásí. K radikalizaci osob islamisté umně využívali i sociální sítě na internetu. Islámský stát nepůjde definitivně porazit, dokud budou existovat lidé, kteří budou udržovat při životě jeho myšlenky, není to útvar existující na jenom místě, je to organizace, jejíž stoupenci mají „základnu“ v mnoha státech, především v těch muslimských. Tato organizace stále představuje pro Evropu, ale i zbytek světa velký bezpečnostní problém.¹⁷

¹⁷ PÁNEK, Jaroslav. Evropská migrační krize: (náčrt tématu ve 27 bodech) = European migration crisis : (an outline of the topic in 27 points). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. ISBN 978-80-7560-160-5.

7 Charakteristika migračního tlaku uprchlíků

Migrace takového rozsahu, kterou zažila EU v posledních letech, je bezpečnostním rizikem. Je velmi pravděpodobné, že spolu s uprchlíky se do EU dostali i radikálové, kteří se nebudou zdráhat užít násilí proti domácímu obyvatelstvu, a to zejména z ideologických důvodů. Dále je tu riziko, a i zjevný problém zvýšeného kriminálního jednání ze strany uprchlíků, neboť tito pocházejí ze zcela jiného kulturního prostředí, které je spolu s naším v některých ohledech neslučitelné. Dle dostupných zdrojů začátkem roku 2015 hrozilo, že Islámský stát má v plánu vyslat do Evropy v rámci migračních vln na 4000 džihádistických bojovníků. Přívalu uprchlíků se Islámský stát snažil využít a vmísit mezi ně džihádisty, kteří budou následně na půdě EU páchat teroristické útoky. Do prosince 2015 uprchlo do západní Evropy přes Libyi a Turecko jeden až dva miliony osob ze Sýrie, Iráku a dalších zemí postižených ozbrojeným konfliktem, ale i dalších států. Tyto uprchly do Evropy buď přímo kvůli v jejich zemi probíhajícím vojenským konfliktům, další pak zjevně z jiných, například ekonomických důvodů.

Oněch milion až dva miliony osob v roce 2015 znamenal prudký nárůst oproti předchozím dvěma letům, kdy v roce 2013 požádalo o status uprchlíka v Evropě 435 000 lidí a v roce 2014 na 626 000 lidí. V prvních deseti týdnech roku 2016 přišlo do EU dalších 150 000 lidí, kdy 140 000 z nich využilo trasu z Turecka do Řecka a asi 10 000 trasu z Libye do Itálie.

V interní zprávě německá vláda učinila odhad, že do roku 2020 dorazí jen do Německa 3,6 milionu lidí. A že vzhledem k četným krizím v některých částech Afriky a Blízkého východu migrační tlak do Evropy dále poroste.

Schengenský systém hraniční kontroly se v roce 2015 de facto zhroutil, kdy Řecko a v menší míře Itálie nebyly schopny udržet řádný systém prověřování osob příjíždějících z Turecka a Libye. To umožnilo stovkám tisíc lidí – žadatelů o azyl, ekonomických migrantů a dalších – postupovat do Rakouska, Německa a Švédska, tedy zemí, které přijímají nejvíce žadatelů o azyl v přepočtu na hlavu. V mnoha případech nebyly skutečné identity a motivy migrantů jasné. V jednu chvíli v roce 2015 mělo pouze 25 až 30 % uprchlíků přicházejících do Německa cestovní pasy nebo jiné platné doklady totožnosti. Německá policie dokázala

získat otisky prstů jen od zlomku – asi 10 % – migrantů. To mohlo policii umožnit ověřit jejich totožnost podle Schengenského informačního systému a dalších databází. V mnoha případech byly například syrské pasy falešné nebo odcizené – podle jednoho zdroje se Islámský stát zmocnil až 250 000 prázdných iráckých pasů a vybavení k výrobě padělků.

Mnoho z těch, kteří přicházejí do Evropy, nejsou slabé ženy a děti, ale silní mladí muži, kteří zaplatili tisíce eur pašerákům, aby je přivedli do Evropy, a nechali za sebou rodinné příslušníky, kteří možná potřebovali bezpečí a ochranu více než tito muži. Například Paul Collier, oxfordský ekonom, odborník na ekonomiku afrických zemí, tvrdí, že Evropa přijímá nesprávný druh lidí. Mnozí z nich jsou hledači štěstí, kteří dali až 6000 eur pašerákům, aby je dostali do Evropy. Špatně kontrolovaný příliv lidí ze severní Afriky, Středního východu a zemí tak vzdálených, jako je Afghánistán, vyvolal rozsáhlé obavy, přičemž je tato situace přirovnávána dokonce k „barbarským invazím“ v 5. století našeho letopočtu, tj. rozsáhlým přesunům obyvatel „barbarských“ kmenů Gótů, Vandalů a dalších. To nakonec vedlo k opakovanému plenění Říma Góty a Vandaly a následně ke konečnému zhroucení tehdejší Západořímské říše v roce 476 n. l.

Někteří poukazují na skutečnost, že islám postupuje vpřed do Evropy už potřetí, před tím to bylo přibližně v období od 8. do 11. století, podruhé od konce 15. do druhé poloviny 17. století, kdy byla roku 1683 u Vídně poražena vojska tehdejší Osmanské říše, a nyní je to potřetí v historii, kdy někteří naznačují, že se v podstatě jedná o invazi vedenou jinými než vojenskými prostředky.^{18 19 20}

¹⁸ COCHRANE, F. *Migration and Security in the Global Age: Diaspora Communities and Conflict*, London: Routledge, 2015. ISBN 789-987-9.

¹⁹ MULLINS, S. *Terrorism and Mass Migration*, *Per Concordiam*, Vol. 7, Issue 1, April, 2016. ISSN 78670X89.

²⁰ SCHMID, A. P. *Foreign (Terrorist) Fighters with IS: A European Perspective*, The Hague: ICCT, December 2015. ISSN 876-980087.

8 Migrační trasy do Evropské unie

Migrační trasy uprchlíků se v průběhu času měnily podle okolností, zejména podle reakcí států, které stály v cestě migračnímu toku. Na migrační toky měla vliv i azylová politiky jednotlivých států, či postoje společnosti k přijímání migrantů v daných cílových státech. Základní migrační trasy jsou v podstatě tři. Byť se aktuálně objevuje další, kde migranti směřují na území Běloruska, odkud se přes Polsko pokouší dostat především dále do Německa. Kvůli snaze Běloruska migranty pustit dále do pobaltských zemí a Polska vypukla krizová situace, zejména na polsko-běloruské hranici, kde polské bezpečnostní síly migranty zastavily, naopak běloruské bezpečnostní složky se je snažily protlačit na polské území.

Jedna ze základních tras využívaných migranty vede z Turecka do Řecka nebo na Kypr po moři, nebo po souši z Turecka do Bulharska a dále přes Balkán do zemí EU. Bulharsko velmi aktivně hlídá své hranice, proti migrantům bojuje a projít přes jeho území představuje pro migranty problém. Migranti proto raději využívali cesty přes Řecko, odkud pokračovali dále do Severní Makedonie, která má v současné době snahu usilovněji hlídat své hranice, v čemž jí pomáhají i příslušníci Policie České republiky, kteří mají možnost se přihlásit na misi spočívající ve službě na makedonských hranicích. Z důvodu problémů s překročením hranic Severní Makedonie se migranti vydávají i přes sousední Albánii. Mají snahu si najít nejsnazší trasu, kde jim hrozí menší riziko dopadení a vrácení zpět na půdu Řecka. Migranti se nicméně ani v tomto případě nevzdávají a zkoušejí přejít z Řecka do Severní Makedonie a Albánie a dále přes Balkán i opakovaně.

Na nejvytíženějších místech hranic jsou postaveny ploty s ostnatými dráty a jsou tam stále umístěni příslušníci bezpečnostních složek. Migranti využívající tuto trasu pokračují dále přes Balkán, tedy přes Kosovo, Srbsko, Chorvatsko, potom přes Maďarsko, Slovinsko a Rakousko dále do Německa, které pro ně představuje cílovou zemi. Maďarsko je však jedním ze států, který rovněž úpěnlivě hlídá své hranice i za použití fyzických bariér tvořených zdmi a ploty z ostnatého drátu. K podobnému opatření se uchýlilo i Rakousko.

V souvislosti s migrací se rozvinul i trh s falešnými doklady a pašováním lidí. Jsou skupiny, které si z převádění a přivážení migrantů do zemí EU a pomoci jim v tomto cíli udělaly byznys. Právě falešné doklady často usnadňují migrantům přístup do jiných zemí. Migranti mají dokonce svá shromaždiště před postupem do jiných států, kde jsou jim poskytovány služby za účelem zřízení si nové identity. Jsou jim nabízeny padělky klasických dokladů, jako cestovních pasů či občanských průkazů, dále dokladů o vzdělání, například vysokoškolských diplomů, ale i dalších dokumentů, které jim umožňují vystupovat pod novou identitou, kdy je pak velmi složité zjistit, o jaké osoby se ve skutečnosti jedná. Tyto nelegální služby mohou migranty vyjít i na tisíce eur. Takové prostředky mnoho migrantů nemá, tak se spokojí s minimem, které představuje falešný doklad totožnosti. Pro migranty je finančně náročná již sama cesta, neboť již za tuto platí různým pašerákům lidí.

Druhou trasou je cesta přes Středozemní moře do Itálie či na Maltu. Na tuto trasu migranti nejčastěji vyrážejí ze shromaždišť v Libyi, odkud vyrážejí dále přes Středozemní moře právě do Itálie či na italský ostrov Sicílie, kam míří touto trasou asi nejčastěji, nebo na Maltu. V roce 2017 došlo v EU k dohodě o pomoci při kontrole lybijských hranic a pobřežních vod a zdejší migrační situace. Země EU se také zaměřily na boj proti skupinám pašeráků a převaděčů. Tato opatření měla na toky migrantů z Libye negativní dopad. Převaděči a migranti si proto našli nové území, ze kterého se dostávali do Evropy, kdy k tomuto posloužilo sousední Alžírsko.

Státy EU přijaly v roce 2019 pět hlavních programů pro boj proti migraci ze států severní Afriky, zejména ze zmíněného Alžírsko a Libye. Došlo ke zřízení nouzového svěřeneckého fondu pro Afriku s celkovým rozpočtem ve výši čtyři a půl miliardy eur. Cílem těchto programů je výcvik pobřežní stráže problémových států, dále podporovat tyto státy v důslednějším střežení hranic a poskytnout jim na to prostředky. Balíček je určen i pro pomoc migrantům s myšlenkou pomoci jim v zemích, jako je Libye, tedy tam, kde se aktuálně nacházejí, aby nepřekračovali Středozemní moře do zemí EU. EU k tomuto účelu spustila misi SOPHIA, která trvala do roku 2020, ve které byla poskytována pomoc útvarům pobřežní stráže v boji proti pašerákům lidí a převaděčům, také byl v rámci této mise poskytován

výcvik jejich členům. Od 31. března 2020 byla v tomto směru spuštěna nová mise s názvem IRINI.

Hlavním úkolem operace IRINI (v řečtině „mír“) je přispívat k uplatňování zbrojního embarga OSN za využití vzdušných, družicových a námořních prostředků. Mise může zejména v souladu s rezolucí Rady bezpečnosti OSN 2292 (2016) provádět na volném moři u pobřeží Libye kontroly plavidel, u nichž existuje podezření, že přepravují zbraně nebo související materiál do Libye nebo z Libye.

V rámci vedlejších úkolů může operace EUNAVFOR MED IRINI rovněž:

- monitorovat nedovolený vývoz ropy, surové ropy a rafinovaných ropných produktů z Libye a shromažďovat související informace,
- napomáhat při budování kapacit a výcviku libyjské pobřežní stráže a námořnictva, pokud jde o úkoly v oblasti prosazování práva na moři,
- přispívat k rozbití operačního modelu sítí převaděčů a obchodníků s lidmi prostřednictvím shromažďování informací a leteckých hlídek.

Operaci IRINI vede jako velitel operace EU kontradmirál Fabio Agostini a její velitelství se nachází v Římě (Itálie).

Mandát operace IRINI zatím trvá do 31. března 2023 a podléhá důkladné kontrole členských států EU, které prostřednictvím Politického a bezpečnostního výboru z pověření Rady a vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku vykonávají politickou kontrolu a strategické řízení.

Současně se zahájením operace IRINI byla trvale ukončena činnost stávající operace ve Středomoří EUNAVFOR MED SOPHIA.²¹

Třetí trasa do Evropy využívaná migranty je na západě a vede rovněž přes Středozemní moře do Španělska. Startovními zeměmi jsou v tomto případě Alžírsko a Maroko. Maximum migrantů připlouvajících do Evropy, respektive do Španělska po této trase byl zaznamenán v roce 2018. V následujících letech počty migrantů klesaly. Zásahu na tomto faktu měla spolupráce EU, Španělska a Maroka při řešení problému s migranty a střežení prostoru uvedené migrační trasy. V případě Španělska také zásadním způsobem zafungovala evropská agentura Frontex, což je název evropské agentury pro pohraniční a pobřežní stráž.

²¹ EU zahajuje operaci IRINI k prosazování zbrojního embarga vůči Libyi - Consilium. Home - Consilium [online], [cit. 11.02.2022] Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/03/31/eu-launches-operation-irini-to-enforce-libya-arms-embargo/>

Její úlohou je pomoc státům EU a zemím patřícím k schengenskému prostoru se správou a zajištěním ostrahy vnějších hranic.

Migranti se v tomto prostoru také pokoušejí přeplavit na Kanárské ostrovy, kde při cestě ale musí překonat značnou vzdálenost a je to riskantní podnik. Migranti při této cestě putují hlavně přes území západní Sahary, země jako Gambie, Mauretánie a Senegal a pak vyrážejí dále ve snaze dosáhnout Kanárských ostrovů. Migrační trasa na Kanárské ostrovy byla vytižena již po roce 2000, zajímavé je, že například již v roce 2006 dorazilo na Kanárské ostrovy přes 30 tisíc migrantů. Což byl do té doby velký počet. To bylo tedy ještě před začátkem problémů v roce 2011 v souvislosti s vypuknutím takzvaného Arabského jara. Španělsko kvůli přílivu migrantů již tehdy podepsalo se zmíněnými zeměmi – Gambií, Mauretánií a Senegalem – bilaterální dohody, tyto zahrnovaly investice do tamní infrastruktury a zlepšení životních příležitostí pro tamní obyvatele, aby neměli potřebu podnikat riskantní cesty přes moře na Kanárské ostrovy, které jsou součástí autonomního společenství Španělska. To mělo za následek klesající trend přílivu migrantů, který vydržel až do roku 2018. Od následujícího roku se začal proud migrantů na Kanárské ostrovy opět zvyšovat, kdy v roce 2019 zaznamenalo souostroví příplutí přibližně 1500 migrantů, v roce 2020 to již bylo téměř 17 000. Vliv je viděn v pandemii onemocnění Covid-19, kvůli které mnoho států afrického kontinentu uzavřelo hranice pro pohyb obyvatel a tím znesnadnily využívání jiných obvyklých migračních tras, což vedlo k vzednutí vlny zájmu o podniknutí riskantní cesty právě opět na Kanárské ostrovy. Přispělo k tomu i zlepšení ostrahy hranic ze strany Maroka. Ke Kanárským ostrovům byli kvůli tomuto problému rovněž vysláni příslušníci agentury Frontex, aby pomohli střežit jejich vody.²²

²² WIHTOL DE WENDEN, Catherine. Atlas migrace: hledání nové světové rovnováhy. Ilustroval Madeleine BENOIT-GUYOD, přeložil Kateřina ŠTÁBLOVÁ. V Brně: Lingea, 2020. Globální svět. ISBN 978-80-7508-627-3.

9 Role organizací Europol a Interpol v problematice migrační krize

Europol je mezinárodní organizací spadající pod EU. Jejím hlavním úkolem je prevence a potírání organizované trestné činnosti. Organizace začala fungovat v roce 1999. Organizovanou trestnou činností, proti které má organizace bojovat, je myšlen především obchod s lidmi, obchod se zbraněmi, pašování migrantů, pašování drog, praní špinavých peněz, organizovaný majetkový zločin, dále kyberkriminalita a online obchody s nelegálním zbožím a službami a rovněž boj proti terorismu. Europol má více než tisíc zaměstnanců, 220 styčných důstojníků, přibližně 100 analytiků trestné činnosti a podílí se na podpoře vyšetřování více než 40 000 mezinárodních případů ročně. Konkrétně pro boj proti terorismu bylo vytvořeno speciální oddělení s názvem Counter Terrorism Task Force, zkráceně CTTF. Na vrcholu organizace stojí ředitel, ten má tři zástupce a je jmenován Radou EU. Europol dále disponuje správní radou, která rozhoduje o tom, čím se bude organizace Europol zabývat. Svého zástupce ve správní radě Europolu má každá členská země EU a také Evropská komise.

Europol vydává pravidelná hlášení, ve kterých analyzuje a mapuje aktuální bezpečnostní hrozby, určuje zranitelné body a snaží se na tato rizika odpovídajícím způsobem reagovat. Tato hlášení o stavu bezpečnosti jsou poskytována státům pro přijetí dalších opatření. Zásadní roli zde hraje spolupráce se zpravodajskými službami, které zjišťují informace, díky kterým je možné některým trestným činům předejít. To se týká i teroristických útoků. Europol spolupracuje i s dalšími orgány jednotlivých států, a snaží se tak vytvořit účinný nástroj pro boj proti různým výše jmenovaným hrozbám. Jednou z činností je i odhalování online komunikace na různých internetových portálech, kterých využívají teroristé pro nábor nových členů, tajné komunikace o jejich činnosti, k plánování útoků a také ke shánění nutných prostředků jako například zbraní a výbušnin.

Další organizací je Interpol. Na rozdíl od Europolu se jedná o mezinárodní organizaci nespádající pod EU. Interpol je největší policejní organizace na světě, která spolupracuje se 194 státy po celém světě. V každém z těchto států je takzvaná národní ústředna Interpolu. Státy patřící do organizace Interpol mají přístup ke společným datovým serverům, díky kterým mohou sdílet informace

důležité pro potírání trestné činnosti. Jedná se například o sdílení informací o mezinárodně hledaných osobách. Okruh trestné činnosti, kterou se Interpol zabývá, je společný s Europolem. Sdílení informací a zpravodajská činnost jsou důležité pro boj proti terorismu.^{23 24}

²³ O Europolu | Europol. Home | Europol [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol:cs>

²⁴ INTERPOL | The International Criminal Police Organization. INTERPOL | The International Criminal Police Organization [online]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/>

10 Dublinské dohody a nový migrační pakt

Dublinské dohody jsou součástí legislativy EU. Hlavními dokumenty jsou Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 603/2013 ze dne 26. června 2013 o zřízení systému „Eurodac“ pro porovnávání otisků prstů za účelem účinného uplatňování nařízení (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států, a pro podávání žádostí orgánů pro vymáhání práva členských států a Europolu o porovnání údajů s údaji systému Eurodac pro účely vymáhání práva a o změně nařízení (EU) č. 1077/2011, kterým se zřizuje Evropská agentura pro provozní řízení rozsáhlých informačních systémů v prostoru svobody, bezpečnosti a práva.

Dohody stanovují, že o žádosti o mezinárodní ochranu či azyl podanou státním příslušníkem třetí země bude rozhodovat pouze jeden z členských států. Členskými státy jsou myšleny státy, které podepsaly Dublinské dohody a jsou jimi vázány, jedná se o státy EU, ale i několik států mimo EU – Island, Lichtenštejnsko, Norsko a Švýcarsko. Rozhodující členský stát bude určen dle kritérií uvedených v Dublinských dohodách a dohodnutých Evropskou unií. Přihlíží se k tomu, zda má žadatel v nějaké členské zemi svého rodinného příslušníka. Dalším kritériem je to, zda již má žadatel povolení k pobytu v některém z členských států, má v některém z nich vízum, či v některém z nich již žádal o azyl. V takové situaci bude o jeho žádosti rozhodovat právě ten stát, mezi nímž a žadatelem je jeden z uvedených vztahů. Může ale nastat situace, kdy se některý z členských států rozhodne, že se bude podanou žádostí zabývat, i když dle kritérií to nespadá do jeho pověření dle Dublinských dohod. Například Německo může na základě své vlastní vůle rozhodnout o žádosti na mezinárodní ochranu od osoby, která dle kritérií spadá pod Českou republiku. Ale musí to být mezi předmětnými státy vykomunikováno a musejí být dodrženy smluvené lhůty. Všechny náležitosti jsou

popsány v Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 604/2013 ze dne 26. června 2013.

Na začátku září minulého roku byl dále představen nový migrační pakt, jedná se prozatím o návrh. Tento pakt se pokouší nově řešit problematiku migrace do zemí EU a po projití všemi nutnými procesy se očekává jeho přijetí v platnost v roce 2023. Dokument je rozdílný oproti návrhu na přerozdělování migrantů mezi členské státy na základě kvót z roku 2015, proti kterému se vzedmula vlna nevole ze strany některých členských států EU, včetně České republiky. Nový návrh se zaměřuje především na urychlení navracení migrantů, kterým byl zamítnut azyl v EU. Dává státům na výběr mezi tím, že buď migranty přijmou a za každou osobu dostanou příspěvek ve výši 10 000 eur, nebo je odmítnou a mají možnost je na vlastní náklady vrátit do země původu.

Cílem je odlehčení migranty přetíženým státům. Je zde ale i možnost, když bude některý ze států velmi přetížen tlakem migrantů, donutit jiný stát k jejich přijetí. Tento bod se stal terčem kritiky, neboť některé státy systém přerozdělování migrantů na základě nějaké povinnosti odmítají. Nový návrh se zaobírá i lepší bezpečnostní prověrkou migrantů. Za tímto účelem jim mají být odebírány vzorky DNA, otisky prstů a má být detailněji zjištěn původ těchto osob. Cílem je lepší identifikace migrantů, neboť se toto ukázalo v minulosti jako problém.^{25 26 27}

²⁵ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, [online]. Copyright © Evropská unie, [cit. 11.02.2022]. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32013R0604>

²⁶ NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013, [online]. Copyright © Evropská unie, [cit. 11.02.2022]. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32013R0603>

²⁷ Nový pakt o migraci a azylu | Evropská komise. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_cs

11 Islám, islamismus a proces radikalizace

Islám je náboženství, jehož vyznavači jsou nazýváni muslimové. Počet muslimů je mezi 1,8 a 2 miliardami a jedná se o druhé nejrozšířenější náboženství na světě, hned po křesťanství. Islamismus naproti tomu není náboženství, jedná se spíše o politickou ideologii, která se ani tak nevyznačuje tím, co hlásá, jako spíše tím, proti čemu stojí a proti čemu se vymezuje. Základní vlastností islamistů je nenávisť k Židům. Plyne z toho tedy nenávisť ke státu Izrael a také nenávisť vůči USA, neboť po Izraeli žije v USA nejpočetnější komunita Židů, dále jsou USA blízkým spojencem Izraele a v očích islamistů v USA zaujímají Židé vysoké funkce a mají velký vliv.

Islamisté jsou také proti křesťanství, je to dáno i historicky, kdy byl islámský a křesťanský svět často v konfliktu. Jistě se dá zaznamenat i to, že islamisté mnohdy nazývají západní armády křížáky. To odkazuje na takzvané křížové výpravy, které v období středověku organizoval Vatikán, respektive papežové, proti různým pohanům, kacířům a také proti muslimům. Křížácká vojska byla složena z vojáků různých národností evropských křesťanských států, kdy křížových výprav konkrétně proti muslimům bylo vyhlášeno hned několik. Křížácká vojska v minulosti dobyla Jeruzalém a dobyla a vyplenila i jiná města na Blízkém východě, kdy nezdárka byli po obsazení měst vyvražděni jejich obyvatelé. Jednalo se o opravdový vzájemný střet civilizací, dvou kulturně a nábožensky odlišných světů. Pro nás v Evropě je to již historie, ale je zřejmé, že muslimové, a především islamisté o tom uvažují jinak a střet muslimského a křesťanského světa je pro ně stále aktuální. Vnímají to stále jako konflikt dvou náboženství, protože náboženství v životech muslimů hraje velkou roli.

Západ mají islamisté spojený s židovskými a křesťanskými myšlenkami, odsuzují a pohrdají západními hodnotami, také odsuzují demokratické principy, na kterých jsou tyto hodnoty postaveny. Islamisté jsou také proti kapitalismu, kdy tento ekonomický systém považují za dílo Západu a hlavně za systém, se kterým přišli Židé. Takové přesvědčení panuje v hlavách mnohých islamistů. Západ je vnímán jako dekadentní (v úpadku), odkloněný od náboženských, kulturních a národních tradic. Islamisté proto neblaze vnímají pronikání vlivu západního světa do svých zemí, do světa muslimského. Vnímají to jako znehodnocování

domácích tradic. Pronikání západních vlivů do muslimského světa probudil v mnohých muslimech nový nacionalismus, kdy se mladí muslimové vracejí zpět k hodnotám islámu, aby dali najevo, že nehodlají slepě přijímat hodnoty západní a náš životní styl.

V muslimské společnosti jsou náboženství a tradice hluboce zakořeněny, fungují paralelně s moderním způsobem života, a i v dnešní době na něj mají velký vliv. Muslimská populace je navíc oproti populaci v EU, či populaci západního světa obecně, mladá. Velký podíl tvoří lidé ve věku okolo dvaceti let, i mladší. Mladí lidé jsou velmi citliví na nejrůznější projevy jimi vnímané jako společenská nespravedlnost. Jsou snadným cílem pro různé radikály, od kterých často relativně snadno přejímají jejich myšlenky a vizi světa. Západ je jimi vnímán často jako agresor, který se vměšuje do záležitostí muslimského světa, chce ho ovládnout, zničit jeho tradice a nastolit své hodnoty.

Snaha západního světa, a především USA, nastolit v muslimských zemích západní hodnoty a demokracii se často nesesetává s pochopením, neboť v muslimských zemích o naše hodnoty a způsob života nestojí, je vnímán často negativně. Na druhou stranu to muslimům nebrání ve využívání výtěžků moderní doby, které mají často v západním světě svůj původ. I mezi migranty je mnoho lidí, možná i většina, kteří nehodlají přijmout náš způsob života, pouze využít možností, který jim život ve státech EU nabízí. Nehodlají se ale přizpůsobit našim hodnotám a přijmout náš způsob života, což je riziko, neboť tím mohou u mnohých jedinců vznikat konflikty, stoupat frustrace a mohou se stát cílem různých radikálů, kteří je následně přesvědčí a využijí pro spáchání teroristického útoku. Vliv v tom hrají i další negativní zkušenosti, kdy je pravdou, že i muslimové, kteří by se přizpůsobit a integrovat chtěli, se v našem prostředí mohou setkat s diskriminací, různými formami ponižování, mohou cítit selhání v tom, že nezapadli do nové společnosti, byť o to původně stáli. Myšlení muslimů a to naše je zkrátka rozdílné a určitému nepochopení a nedorozumění se nedá vyhnout.

Přijít do nového prostředí a snažit se v něm uspět je složitý proces a pro mnohé muslimy je ještě komplikovaný různými zkreslenými představami. I jedinci, kteří nepřišli do Evropy s myšlenkou páchat nějaké kriminální či teroristické činy, se mohou vlivem frustrace z neschopnosti zapadnout, či po z jejich pohledu různých špatných zkušenostech, z pohledu na náš odlišný způsob života,

například z rozdílného postavení žen v našich společnostech, z těchto různých důvodů se mohou cítit pod tlakem, může u nich stoupat frustrace z toho, že vlastně v Evropě nenašli to, co hledali, a mohou se časem stát cílem různých radikálních islamistických žvlů, kteří je budou chtít využít pro své plány. Stejně tak se mohou takoví jedinci zradikalizovat a spáchat nějaký útok i zcela sami.

Často se zradikalizují také příslušníci druhé či třetí generace přistěhovalců z muslimských zemí. To jest těch, kteří se zde, v novém prostředí, již narodili. Radikální islamistické skupiny mezi takovými hledají jedince, kteří i přesto nezapadli, cítí se tak, že vlastně nikam nepatří. Radikálové jim dávají falešný pocit sounáležitosti a bratrství, snaží se jim vnuknout myšlenku toho, že dávají jejich životům smysl a také nabízejí dobrodružství. Radikální islamistické skupiny využívají při hledání nových členů moderní prostředky komunikace. Využívají sociální sítě, přes které šíří své myšlenky potenciálním stoupencům, točí propagandistická videa, která následně šíří po internetu. Používají běžné sociální sítě jako Facebook, Instagram, Twitter, YouTube. Informace často nejsou nijak kódovány, aby měly možnost se dostat ke všem potenciálním členům. Tyto skupiny mají i své kazatele, kteří šíří radikální myšlenky v mešitách, kam se chodí muslimové modlit, nebo i ve školách, které navštěvují. Vždy se najdou jedinci, kteří s takovými radikálními myšlenkami budou sympatizovat, a pak je to jen krůček ke vstupu do takové radikální islamistické skupiny. Roli zde hrají i sociální vazby mezi jedinci, kdy někteří se k teroristické skupině přidají pod vlivem svých přátel nebo rodiny, aniž by sami byli pod vlivem radikálních myšlenek z jiných zdrojů. Jejich úplná indoktrinace pak proběhne v době, kdy jsou již členy takové skupiny a pod její taktovkou. Nicméně teroristické skupiny nepřijímají do svých řad každého. Jedince, který má zájem o vstup, si prověří, a v případě, že nevyhovuje, ho vyřadí. Noví členové jsou podrobováni i výcviku. Jsou jim předávány znalosti a dovednosti potřebné pro jejich úkoly. Dále se buduje vztah jedince k teroristické organizaci, cílem je úplné ztotožnění se s jejími myšlenkami. Teroristická skupina se snaží jedince izolovat od ostatních lidí, aby se co nejméně setkávali s ostatními a byli hlavně v kontaktu jen se členy skupiny. Toho docilují předáváním různých úkolů, které je nutné plnit, čímž novému členovi vyplňují jeho čas. Při vstupu do skupiny, když se jedinec osvědčí, pak probíhá slib věrnosti, jedná se o rituál, během kterého se jedinec stává členem větší skupiny a přebírá za svůj slib i zodpovědnost.

12 Islámský stát

Islámský stát je teroristickou organizací, která, jak jsem již zmiňoval v jedné z předchozích kapitol, stojí za většinou teroristických útoků v Evropě v posledních letech. Nebo se alespoň k většině útoků přihlásila. V roce 2003 koalice okolo USA během války proti terorismu podnikla invazi do Iráku a svrhla režim Saddáma Husajna. V Iráku byla nastolena provizorní vláda, která překotně měnila vše, co bylo zavedeno za Saddámovu režimu. Byly zakázány některé politické strany, statisíce lidí přišly o práci, mezi nimi tisíce vojáků, kteří byli propuštěni z armády. Těmito kroky vzrostla nestabilita v zemi a vzniklo zde podhoubí pro vznik různých radikálních skupin. Jednou z nich byla skupina nazývaná Al-Káida v Iráku.

V Iráku vypukla občanská válka, kdy se Al-Káida spojila s dalšími radikálními skupinami, sjednotila je pod jednou organizací, která nesla název Islámský stát v Iráku. Islámský stát postupně získal v Iráku velký vliv a moc. Během toho právě probíhala i občanská válka v sousední Sýrii, v zemi panovala velká nestabilita, konflikt ztrácel na přehlednosti a do bojů se zapojila rovněž organizace Al-Nursa, která byla vlastně odnoží Al-Káidy v Sýrii. K této organizaci se přidalo množství povstalců proti režimu Bašára Asada z řad Svobodné syrské armády, což bylo uskupení rebelů podporované mezinárodní koalicí v čele s USA. Al-Nursa se během bojů v Sýrii spojila s organizací Islámský stát v Iráku, která vedla svůj vlastní boj v iráckém konfliktu. Tím vznikla organizace Islámský stát v Iráku a Levantě (zkráceně ISIL), či nazývaná jako Islámský stát v Iráku a Sýrii (zkráceně ISIS). Za Levantu je označována oblast Sýrie, Jordánska, Libanonu a Palestiny.

Díky probíhajícímu konfliktu v Iráku a Sýrii se Islámskému státu podařilo získat pod svou kontrolu další a další území. V červnu roku 2012 dobyla organizace Islámský stát město Rakka v Sýrii a učinila ho svým hlavním městem s ambicí vytvořit regulérní státní útvar. K tomu došlo v roce 2014, kdy v červnu téhož roku dobyla organizace irácké město Mosul, kdy byl vyhlášen státní útvar Islámský stát, který byl prohlášen za takzvaný chalífát, tedy území pod vládou chalífy, hlavního představitele islámu. Na území bylo striktně uplatňováno právo šaría, právo odvozené z náboženských zásad islámu, zejména z Koránu. Irácká armáda nebyla schopna Islámskému státu čelit, byla oslabena. Islámský stát

v Iráku a Sýrii na svém vrcholu kontroloval celistvé území přibližně o rozloze Velké Británie. Získal i mezinárodní vliv, kdy mu různé radikální islamistické skupiny po celém světě přísahaly svou věrnost.

Islámský stát však nebyl mezinárodně uznán, a naopak se rozšiřovala koalice stojící v boji proti němu. Proti Islámskému státu bojovali například Kurdové, což je národ, který obývá hlavně území Turecka, Iráku, Sýrie a Íránu. Těmto se ve spojení s mezinárodní koalicí dařilo Islámský stát vytlačovat z jejich území. Kurdové měli podporu v mezinárodní koalici okolo USA. V boji proti Islámskému státu se Kurdové v Sýrii spojili s dalšími rebely původně bojujícími proti režimu Bašára Asada a vytvořili v roce 2016 Syrské demokratické síly. Proti Islámskému státu bojovala v Sýrii rovněž koalice Ruska, Syrských vládních vojsk a Íránu. Tato koalice podporovala režim Bašára Asada v občanské válce proti rebelům. Proti Islámskému státu tak v Sýrii bojovalo široké zastoupení sil a jím kontrolované území se začalo zmenšovat. Podobná situace nastala i v sousedním Iráku, kde se Kurdům a irácké armádě dařilo rovněž síly Islámského státu s podporou mezinárodní koalice okolo USA zatlačovat zpět a zmenšovat jím kontrolované území. Irácké armádě se například podařilo zpět dobýt strategické město Mosul. Na druhé straně v Sýrii Islámský stát ztratil město Rakka, kdy v současné době Islámský stát již nekontroluje žádné území na Blízkém východě.

To ale neznamená, že organizace jako taková zanikla. Z hlediska páchání teroristických útoků představuje stále riziko, byť je jeho vliv oslaben. Islámský stát byl velmi aktivní na sociálních sítích, přes které šířil své myšlenky a nabíral nové členy. Příjmy Islámského státu plynuly z nelegální činnosti, například z prodeje drog, organizace je rovněž financována od jejích skrytých sponzorů a podporovatelů, v době jeho největšího rozmachu plynuly zisky i z obchodů s ropou, z daní, či z prodejů ukradených historických artefaktů, které Islámský stát získal na jím dobytých územích.^{28 29 30}

²⁸ NEKOLA, David. Islám a terorismus. V Pstruží: Lukáš Lhoťan, 2017. ISBN 978-80-906030-8-0.

²⁹ SMOLÍK, Josef. Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránků stávají vlci. V Brně: Mendelova univerzita, 2020. ISBN 978-80-7509-723-1.

³⁰ GERGES, Fawaz A. Islámský stát: cesta k moci. Přeložil Eva KRÍSTKOVÁ, přeložil Aleš VALENTA, přeložil Jiří ZBOŘIL. V Praze: Vyšehrad, 2017. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-810-3.

13 Vybrané teroristické útoky na půdě Evropské unie

V této kapitole si rozebereme některé známé teroristické útoky, které se odehrály na půdě EU v období probíhající migrační krize, která začala v roce 2015 a díky které se počet teroristických útoků v EU viditelně zvýšil, stejně jako riziko jejich možného spáchání.

13.1 Teroristický útok na redakci satirického časopisu Charlie Hebdo

K teroristickému útoku došlo 7. ledna 2015. Útok proběhl na redakci časopisu v Paříži, kdy časopis publikoval reportáže, komiksy, fejetony a vtipné karikatury a články. Mimo jiné publikoval i karikatury proroka Mohameda, což bylo zřejmě bráno islamisty jako urážka islámu a jednalo se o důvod, proč se jim redakce časopisu dostala do jejich hledáčku. Útok na redakci časopisu si vyžádal 12 obětí a 10 zraněných. Zemřel šéfredaktor časopisu, karikaturista, redaktori, člen ochranky a údržbář. K útoku došlo v poledne, kdy měli redaktori časopisu poradu.

Útok spáchali dva bratři alžírského původu Chérif Kouachi a Said Kouachi. Oba se hlásili k jemenské odnoži teroristické organizace Al-Káida. Jejich rodiče byli přistěhovalci z Alžírsku. Oba bratři se již narodili ve Francii, byli z druhé generace přistěhovalců. Dle svědků byli během útoku vyzbrojeni automatickými zbraněmi a výbušninami, granáty, během útoku vykřikovali „Alláhu Akbar“, což znamená „Bůh je veliký“. Po masakru v redakci vyběhli oba bratři na ulici, kde se jim do cesty připlétl místní policista Ahmed Merabet, paradoxně rovněž muslim, kterého nejdříve postřelili a hned na to ho bez milosti popravili ležícího na chodníku. Poté nasedli do kradeného vozidla a z místa ujížděli směrem na východ Paříže. Po spáchání útoku se rozjelo okamžité pátrání po střelcích. Útočníci byli lokalizováni v budově tiskárny v obci Dammartin-en-Göele, kus východně od Paříže, zde se ukryli a zabarikádovali. V budově byl jeden zaměstnanec tiskárny, kterého policie nejprve považovala za rukojmího, později zjistili, že ho útočníci neobjevili a on je schovaný v budově, a naopak policii předával telefonem informace o pohybu útočníků a další důležité informace. V místě se strhla přestřelka s policií.

V tu samou dobu došlo ve východní části Paříže k dalšímu útoku, kdy další terorista Amedy Coulibaly, který se hlásil k Islámskému státu, nejdříve zastřelil policistku a následně vnikl do prostor jednoho košer lahůdkářství, kde držel rukojmí. Vyhrožoval policii, že pokud bude pokračovat v útoku na bratry Kouachiovy, všechny je zabije. Po několika hodinách následného čekání a vyjednávání se policie rozhodla udeřit na obě místa najednou. Situace byla vypjatá, ale nakonec se podařilo všechny teroristy eliminovat. V obchodě přišli o život kromě útočníka další čtyři lidé. Útok na redakci časopisu a následné události si vyžádaly celkem 50 mrtvých a asi 17 zraněných osob. K útoku se přihlásila jemenská odnož teroristické organizace Al-Káida, která útok odůvodnila bojem proti znesvěcování muslimské víry.

Oba bratři, kteří zaútočili na redakci časopisu Charlie Hebdo, byli z druhé generace přistěhovalců, imigrantů alžírského původu. Třetí terorista, Amedy Coulibaly, se narodil rovněž ve Francii, v Juvisy-sur-Orge, na jihovýchodě Paříže, imigrantům z afrického státu Mali. Hlásil se k radikálnímu hnutí Islámský stát. Všichni tři se velmi dobře znali. Amedy Coulibaly byl i v minulosti trestně stíhán za loupež a distribuci drog. Na uvedeném případě je vidět, jak náchylní mohou být k radikalizaci i potomci migrantů, kteří se již narodí v zemi, kam utekli jejich rodiče.

13.2 Teroristický útok na hudební klub Bataclan v Paříži

K útoku došlo v pátek 13. listopadu 2015 v centru Paříže, odehrál se v pozdních večerních hodinách. Je nutné uvést, že se nejednalo o jeden útok na jeden cíl, ale v centru Paříže bylo v tu dobu provedeno útoků hned několik, zaměřených na několik cílů, ale útok na klub Bataclan byl tím největším a strhl na sebe největší pozornost. Ke všem útokům se přihlásil Islámský stát.

Při útoku na klub Bataclan v místě zrovna probíhal koncert, teroristé zablokovali východy z budovy klubu, vtrhli dovnitř a začali do davu přítomných lidí pálit z automatických zbraní. V místě vypukl chaos. Další útoky se udály v nákupním centru a restauracích v centru Paříže, na jejichž prostory rovněž zaútočili teroristé se střelnými zbraněmi, ale i s výbušninami, které měli na tělech. Zčásti se jednalo o sebevražedné atentátníky. Jeden z teroristů se dokonce pokoušel dostat na fotbalový stadion v Paříži, kde se právě odehrávalo fotbalové

utkání mezi Francií a Německem. Měl na těle připevněnou výbušninu, ale zastavila ho ostraha stadionu a neprošel přes bezpečnostní prohlídku, tudíž se následně odpálil před prostory stadionu. Při výbuchu zabil jednoho dalšího člověka. Na stadionu sledoval fotbalový zápas i tehdejší francouzský prezident Francois Hollande, který byl z míst evakuován svou osobní ochrankou. Zajímavé je, že i přes incident s odpálením teroristy před stadionem byl fotbalový zápas dohrán do konce.

Během téže noci z 13. na 14. listopadu se v Paříži odpálilo dalších šest teroristů, jednoho policie zastřelila předtím, než se stihl odpálit. Den na to, 14. listopadu, byl vyhlášen výjimečný stav. Lidem bylo doporučeno nevycházet z domova. Byla uzavřena Eiffelova věž a další pamětihodnosti a atrakce, byly zrušeny sportovní akce. Bylo uzavřeno několik linek metra a z bezpečnostních důvodů byly zakázány akce s větším shromážděním lidí. V Paříži i ve zbytku Francie byli vidět vojáci a policisté, ozbrojení automatickými zbraněmi, s úkolem chránit občany před dalšími útočníky. Tato bezpečnostní opatření se postupně přelila i do dalších evropských zemí, včetně České republiky. Při útocích celkem zahynulo 130 lidí.

Hlavním strůjcem útoků byl označen Abdelhamid Abaaoud, byl z Belgie a byl to potomek přistěhovalců z Maroka. Z Paříže se mu po útocích podařilo uniknout do Saint-Denis, kde se ukryval. Pět dní po útocích byl jeho úkryt odhalen policií a zemřel při tom, když se při policejní operaci za účelem jeho dopadení odpálil jeho společník Chakib Akrouh. Dalších sedm teroristů zahynulo přímo při útocích v Paříži. Jako další přímý účastník a pachatel teroristických útoků byl dále identifikován Salah Abdeslam, syn přistěhovalců z Maroka, který se narodil v Bruselu 15. září 1989. Žil v bruselské čtvrti Molenbeek. Tato čtvrť je známá jako sociálně vyloučená lokalita obývaná z většiny muslimskými imigranty. Znal se s Abdelhamidem Abaaoudem a i díky němu se radikalizoval. V roce 2014 se dokonce vrátil do Evropy z území Islámského státu, kde prodělal výcvik. Má se za to, že to byl jediný přeživší terorista, který se přímo účastnil listopadových útoků v Paříži. Dne 18. března 2016 byl dopaden při policejní razii ve čtvrti Molenbeek v Bruselu v Belgii. V Belgii byl obviněn z pokusu o zabití policistů při probíhající razii, kdy po nich střílel, ale sám byl při tom postřelen a dopaden. Byl také obviněn z nedovoleného ozbrojování. Dne 27. dubna 2016 byl vydán do Francie, kde byl

obviněn z členství v teroristické organizaci, z vražd a podílu na nich, z únosu a nelegálního držení zbraní a výbušnin. V Belgii byl Abdeslam odsouzen na 20 let vězení právě za pokus vraždy na policistech při razii z 18. března roku 2016. Ve věci svých obvinění, která mu byla sdělena ve Francii v souvislosti s jeho podílem na teroristických útocích v Paříži z listopadu roku 2015, vypovídal před soudem v Paříži teprve nedávno, 2. listopadu 2021. Vynesení rozsudku je plánováno na 25. května 2022. Spolu s ním je ve věci obviněno dalších dvacet osob s různým podílem na útocích, kdy šest z nich je na útěku.

13.3 Teroristický útok v Nice z roku 2016

Útok se stal 14. července 2016, kdy útočník použil nákladní vozidlo, kterým v čase 22:40 hod. najel do davu lidí oslavujících svátek dobytí Bastily. K události došlo na promenádě Promenade des Anglais, kde dav lidí pozoroval ohňostroj. Při útoku bylo zabito 87 lidí a více než 200 z nich zraněno. Promenáda, na kterou najel útočník s nákladním vozem, byla v tu chvíli plná lidí. Útočník do nich cíleně najížděl na úseku dlouhém asi dva kilometry. Po útoku se strhla přestřelka mezi útočníkem a policií, při které byl útočník zabit. Při přestřelce s policií pachatel křičel heslo „Alláhu Akbar“. Útočníkem byl Mohamed Lahouaiej Bouhel, který byl z Tuniska a do Francie přicestoval v roce 2005. Dříve byl trestán za drobnou kriminalitu, za krádeže, drobné násilné konflikty. Nebyl podezírán z napojení na teroristické sítě. K útoku se přihlásil Islámský stát. Po útoku bylo zadrženo pět lidí, včetně útočnickovy manželky, kteří byli podezřelí ze spolupachatelství ve formě přípravy a pomoci útočnickovi v jeho jednání.

13.4 Teroristický útok v Nice z roku 2020

Zde přímo útočil jediný terorista a jako zbraň použil nůž. Celkem zabil dvě ženy a jednoho muže. Útok se odehrál 29. října 2020 v budově baziliky Notre-Dame ve francouzském městě Nice. Obětí byl kostelník, dále starší žena, které útočník dokonce uřízl hlavu, a pak žena středního věku, Brazilka žijící ve Francii. Pachatelem byl identifikován jednadvacetiletý ilegální migrant Brahim Ausaví, který byl původem z Tuniska. Do Evropy se dostal pouze několik týdnů před

útokem, 20. září 2020 připlul do Evropy přes italský ostrov Lampedusa. Italskými úřady byl vyhoštěn zpět do Tuniska, ale místo aby odcestoval zpět, tak se vydal do Francie. Při útoku provolával heslo „Alláhu Akbar“, po útoku byl dopaden policií, kdy předtím byl policií vážně postřelen a musel být hospitalizován, ale přežil. Byly u něho nalezeny další dva nože, dva telefony a výtisk Koránu. V souvislosti s útokem policie zadržela ještě jednoho muže ve věku 47 let, který byl s útočником v kontaktu před tím, než zaútočil.

13.5 Teroristický útok v Berlíně z roku 2016

Jedná se o další útok, při kterém si útočník vybral jako nástroj nákladní vozidlo, kdy tentokrát najel do davu lidí na vánočních trzích v Berlíně. Stalo se tak 19. prosince 2016 v čase okolo 20:00 hod., kdy svědkové vypověděli, že útočník nejprve s nákladním vozidlem s návěsem objel místo konání trhů, kdy si zřejmě tipoval místo, kudy najede do davu, což následně na pro něho vhodném místě učinil. Teroristický čin spáchal Anis Amri, Tunisán, který přišel do Evropy v roce 2011, kdy se do Evropy dostal pod falešnou identitou, vydávaje se za mladšího, nezletilého uprchlíka. Dostal se přes Sicílii do Itálie, kde byl krátce na to uvězněn za spáchání různých kriminálních deliktů, včetně zhářství. Ve vězení byl necelé čtyři roky. Jsou známky toho, že právě při pobytu ve vězení se radikalizoval a z kriminálníka se stal terorista. Bylo zjištěno, že pletky se zákonem měl již v Tunisku. Po propuštění z vězení byl vyhoštěn, Tunisko ho ale odmítlo přijmout zpět, takže se rozhodl pokračovat dále do Německa. V Německu Anis Amri navázal kontakty s islámskými radikály. Po útoku uprchl z Německa zpět do Itálie, kde byl o několik dní později zastaven ve vozidle policejní hlídkou poblíž Milána, když chtěla hlídka vidět doklady, začal po nich střílet, ale sám byl policisty zasažen a zabit. Útok si nakonec vyžádal 12 mrtvých a 48 zraněných lidí. Mezi oběťmi byla i Češka.

V tomto případě byly kritizovány německé úřady za to, že dostaly od tajných služeb informace o možném riziku spáchání teroristických útoků v období vánočních svátků, ale toto varování zůstalo bez větší reakce a posílení bezpečnostních opatření. Německé úřady dokonce Anise Amriho sledovaly, kdy panovalo podezření, že se podílí na přípravě kriminálního činu proti státu. Bylo

také zjištěno, že navštěvuje jednu z berlínských mešit. Sledování jeho osoby probíhalo od března do září roku 2016, kdy výsledkem bylo, že se zřejmě na žádné přípravě útoku nepodílí, toto podezření se nepotvrdilo. Bezpečnostní složky dospěly k závěru, že se jedná o obyčejného kriminálního a dealera drog. Došlo zde k evidentnímu podcenění situace ze strany úřadů a bezpečnostních složek.

13.6 Vražda učitele Samuela Patyho

K Vraždě došlo 16. října 2020 okolo 17:00 hod., ve městě Conflans-Sainte-Honorine u Paříže. Samuel Paty byl učitelem v tamní střední škole, 6. října měl hodinu, na které probíral svobodu projevu. Během hodiny měl jako ukázkou použít i karikatury proroka Mohameda. Později, 16. října, si na učitele počkal Abduláh Abujedovič Anzonov, osmnáctiletý mladík, který ve Francii pobýval jako uprchlík, a ubodal ho nožem, dokonce mu pak uřízl hlavu. Po útoku byl dopaden a zastřelen policií. Útok byl označen za teroristický čin. Útočník byl čečenského původu, muslim. Bylo zjištěno, že s učitelem se předtím neznal a neměl s ním nikdy předtím žádný kontakt. Bylo zajištěno několik dalších lidí, kteří měli mít na vraždě podíl. Zajištěn byl jistý Brahim Chnina, otec jedné dívky ze třídy Samuela Patyho, který na učitele podával stížnost kvůli tomu, že dle něho znesvětil islám. Navíc si stěžoval na to, že měl učitel vykázat jeho dceru ze školy.

Kauza se probírala na sociálních sítích mezi místní muslimskou komunitou, kde ji zřejmě zaznamenal vrah. Byli rovněž zajištěni dva studenti, kteří měli útočnickovi učitele ukázat. Při výslechu dcery Brahima Chnina vyšlo najevo, že si dívka historiku s karikaturami proroka Mohameda vymyslela. Chodila totiž za školu, otec zjistil, že je mimo školu v době, kdy by tam měla být, kdy ona jako důvod řekla, že byla na dva dni vyloučena ze školy, protože se zastala jiného muslimského žáka, kterého učitel Samuel Paty vykázal ze třídy během přednášky o svobodě projevu, během které užíval jako ukázkou karikatury proroka Mohameda. Toto spustilo řetězovou reakci, která vedla k učitelově vraždě. Útočník po činu provolával slávu Alláhovi. Na případu je vidět, co vše může vyprovokovat takový brutální útok, přitom to, že Samuel Paty při hodině ukazoval karikatury proroka Mohameda, nebyla ani pravda.

13.7 Útoky na ženy o silvestrovské noci roku 2015 v Německu

Na tomto případě je opět vidět problematika integrace migrantů z muslimských zemí. Německo tehdy zaznamenalo v průběhu silvestrovské noci roku 2015 sérii útoků na ženy ze strany skupin mužů, muslimských migrantů. Ženy byly sexuálně obtěžovány, okradeny, jedna oběť byla skupinově znásilněna. Na tomto případě je jasně vidět obrovský problém s tím, jaký mají muslimové pohled na ženy, zejména na naše ženy, které mohou považovat za méněcenné. To představuje velký problém. V Evropě jsme zvyklí na to, že ženy mají s muži rovnocenné postavení ve společnosti, kdy muslimští migranti toto nerespektují. Útoků tohoto typu byly desítky a hlásily je i další evropské státy, například Švédsko a Rakousko.^{31 32 33 34 35 36}

³¹ Kategorie: Teroristické útoky v Evropě – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_v_Evrop%C4%9B

³² Německo šokovaly masové útoky na ženy na Silvestra. Stovka obětí - Novinky.cz. Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu [online]. Copyright © 2003. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/nemecko-sokovaly-masove-utoky-na-zeny-na-silvestra-stovka-obeti-337122>

³³ Salah Abdeslam obviněný z útoku na Bataclan promluvil u soudu – ct24.ceskatelevize.cz [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3394810-salah-abdeslam-obvineny-z-utoku-na-bataclan-promluvil-u-soudu>

³⁴ Terrorism | Europol. Home | Europol [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/terrorism>

³⁵ Brutální vražda Samuela Patyho: Školačka přiznala, že lhala o učiteli. To pak vyburcovalo vraha - Echo24.cz. Echo24.cz - Názorový deník [online]. Copyright © Echo Media, a.s. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SRrWF/brutalni-vrazda-samuela-patyho-skolacka-priznala-ze-lhala-o-uciteli-to-pak-vyburcovalo-vraha>

³⁶ Teroristický útok v Nice 2016: Rekonstrukce činu - Aktuálně.cz. Zprávy - Aktuálně.cz [online]. Copyright ©. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/teroristicky-utok-v-nice-2016-rekonstrukce-cinu/r~11333052e3c711eb8fa20cc47ab5f122/>

14 Závěr

V bakalářské práci jsem se snažil popsat problematiku migrace a islámské radikalizace a její efekty na vývoj teroristických útoků na půdě Evropské unie, možná rizika, která plynou ze současného vývoje, a vlivy, které na danou problematiku působí. V bakalářské práci jsem se zaměřil na období od roku 2011, kdy kvůli konfliktům v arabském světě začínal problém s masovou migrací do států Evropské unie narůstat, po současnost.

Na začátku bakalářské práce jsem uvedl popis základních pojmů, které se týkají v práci řešené problematiky. Začal jsem kapitolou o historii migrace, kde je vidět, že migrace obyvatel je lidské společnosti vlastní již od pradávna. Dále je obecně popsán vliv násilných konfliktů na problematiku migrace a terorismu.

V další kapitole jsou podrobně popsány konflikty v arabském, respektive muslimském světě s největším dopadem na současnou migrační krizi. Zaměřil jsem se zejména na konflikty v Libyi, Sýrii, Afghánistánu a Iráku.

Dále je popsána migrační krize v Evropské unii jako taková, charakterizován migrační tlak na Evropskou unii a pospány migrační trasy, které migranti využívají při cestě do Evropské unie. V práci je nastíněna role organizací Frontex, Europol a Interpol a představeny Dublinské dohody a návrh nového migračního paktu.

Další kapitoly jsou věnovány islámu a problému islamismu a radikalizace a v současnosti asi nejnebezpečnější teroristické organizaci, která sdružuje mnoho islámských radikálů po celém světě, Islámskému státu.

V poslední kapitole jsem pak vybral a detailně popsal průběh několika vybraných teroristických útoků a incidentů spojených s migranty na půdě států EU. U popsáných teroristických útoků jsem se zaměřil i na osoby pachatelů těchto útoků, kteří byli buď z řad migrantů, nebo pocházeli většinou z druhé generace imigrantů, kteří se postupně radikalizovali.

Z práce je patrné, že migrace má vliv na problematiku terorismu v Evropské unii, kdy největším problémem byla masovost migrace, kdy nebylo možné zjistit, kdo jsou přesně lidé přicházející do Evropské unie, odkud pocházejí, jaké jsou jejich přesné pohnutky. V mnoha případech nebyla známa ani totožnost příchozích osob a nebylo možné ji zjistit. Je patrné, že mezi migranty byli i buď

přímo radikálové, nebo osoby náchylné k radikalizaci, kriminálně závadové osoby. Dále je popsán samotný proces radikalizace, důvody nenávisti některých muslimů vůči západnímu světu, důvody, na jejichž základě jsou některé osoby náchylné k přejímání radikálních názorů, na jejichž základě pak páchají teroristické útoky. Radikalizace je velký problém, probíhá v současnosti i na dálku, přes sociální sítě, na kterých se radikálové snaží najít osoby, které by dostali pod svůj vliv. Často se jedná o jedince, kteří nezapadli, jsou frustrovaní, nechápou západní styl života, pohrdají jím. Vnímají ho jako dekadentní, to jest v úpadku, jako odklon od tradic, od náboženství, což muslimové vnímají citlivě. Pro nás nepochopitelně. Dalším vlivem na radikalizaci některých osob pak mají intervence vojsk západních států, především USA, do konfliktů v arabských zemích, či vměšování se do jejich vnitřních záležitostí, kdy řada muslimů to takto vnímá a vnímá to negativně.

Dle mého názoru představuje migrační krize a migrace obecně bezpečnostní rizika, především u migrantů pocházejících z muslimských zemí. Netvrdím, že by se lidem v nouzi nemělo pomáhat, ale tato pomoc by měla být směřována především do krizových oblastí, odkud tito lidé přicházejí. Státy Evropské unie by se měly zaměřit na humanitární pomoc, ale tak, aby tato byla účinná a měla smysl. Je možné vytvářet v krizových oblastech bezpečné zóny pro lidi postižené konfliktem. Neměli bychom zbytečně vojensky intervenovat v oblastech, kde to naopak může situaci zhoršit a vzbudit nevoli vůči nám samým.

Je jasné, že migrace jako taková je historicky daná a nikdy nezmizí, je ale nutné Evropskou unii chránit před migračním tlakem, kterého jsme byli svědky v posledních letech. Je třeba trvat na kvalitní migrační politice, spolupráci mezi zeměmi Evropské unie v tomto směru a potírat organizovaný zločin související s nelegální migrací. Je třeba dbát na činnost zpravodajských služeb, aby jejich činnost byla efektivní, stejně tak reakce na jejich zjištění a varování. Také je potřeba příchozí osoby a žadatele o azyl co nejlépe prověřovat. A pokud to není možné, či je těmto osobám azyl zamítnut, pak zefektivnit návratovou politiku tak, aby osoby se zamítnutým azylem nezůstávaly na území Evropské unie. Je také nutné lépe střežit vnější hranice Evropské unie a poskytnout k tomu bezpečnostním složkám potřebné kapacity. Terorismus je jednou z největších hrozeb, kterou migrace v takovém rozsahu, a hlavně nelegální migrace, spolu s problémem islamismu a islámské radikalizace, představuje.

Seznam použité literatury a internetových zdrojů

Použitá literatura

COCHRANE, F. Migration and Security in the Global Age: Diaspora Communities and Conflict, London: Routledge, 2015. ISBN 789-987-9.

ČERNÝ, Karel. Velká blízkovýchodní nestabilita: arabské jaro, porevoluční chaos a nerovnoměrná modernizace 1950-2015. Praha: NLN, Nakladatelství Lidové noviny, 2017. ISBN 978-80-7422-595-6.

GERGES, Fawaz A. Islámský stát: cesta k moci. Přeložil Eva KŘÍSTKOVÁ, přeložil Aleš VALENTA, přeložil Jiří ZBOŘIL. V Praze: Vyšehrad, 2017. Moderní dějiny (Vyšehrad). ISBN 978-80-7429-810-3.

LHOŤAN, Lukáš. Ježíš Kristus a islám, aneb, Islám a jeho vztah k Ježíši a křesťanství. Druhé rozšířené vydání. V Pstruží: Lukáš Lhoťan v Pstruží, 2015. ISBN 978-80-906030-4-2.

Migrace: česká a evropská politika, rizika a alternativy: Pražská škola alternativ – Sborník 09. Přeložil Tomáš UHNÁK, přeložil Jana VALEČKOVÁ, přeložil Marie LUKÁŠOVÁ, přeložil Nela KLÍMOVÁ, přeložil Štěpán TESAŘ, přeložil Karolína SILNÁ. Praha: Ekumenická akademie Praha, 2015. ISBN 978-80-87661-25-3.

NEKOLA, David. Islám a terorismus. V Pstruží: Lukáš Lhoťan, 2017. ISBN 978-80-906030-8-0.

PÁNEK, Jaroslav. Evropská migrační krize: (náčrt tématu ve 27 bodech) = European migration crisis : (an outline of the topic in 27 points). Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018. ISBN 978-80-7560-160-5.

ROSKOVÁ, Lenka, Veronika ZÁLESKÁ a Jitka VACKOVÁ. Lidská práva v oblasti migrace a integrace menšin i imigrantů. České Budějovice: Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, 2019. ISBN 978-80-7394-764-4.

SLEPECKÝ, Jaroslav. Bezpečnostní prostředí v Evropě – radikalizace, terorismus a ochrana obyvatelstva. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, z.ú., 2019. ISBN 978-80-7556-053-7.

SMOLÍK, Josef. Psychologie terorismu a radikalizace: jak se z beránků stávají vlci. V Brně: Mendelova univerzita, 2020. ISBN 978-80-7509-723-1.

WIHTOL DE WENDEN, Catherine. Atlas migrace: hledání nové světové rovnováhy. Ilustroval Madeleine BENOIT-GUYOD, přeložil Kateřina ŠTÁBLOVÁ. V Brně: Lingea, 2020. Globální svět. ISBN 978-80-7508-627-3.

MULLINS, S. Terrorism and Mass Migration, Per Concordiam, Vol. 7, Issue 1, April, 2016. ISSN 78670X89.

SCHMID, A. P. Foreign (Terrorist) Fighters with IS: A European Perspective, The Hague: ICCT, December 2015. ISSN 876-980087.

Internetové zdroje

2011 - Občanská válka v Libyi – průběh : Vojenská intervence v Libyi [2011]. Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN. Dostupné z: <https://www.valka.cz/2011-Obcanska-valka-v-Libyi-prubeh-t112857>

2011 - dosud – Občanská válka v Sýrii : Občanská válka v Sýrii [2011-RRRR]. Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN. Dostupné z: <https://www.valka.cz/2011-dosud-Obcanska-valka-v-Syrii-t136334>

All wars in the 20th century, since 1900 | the Polynational War Memorial. the Polynational War Memorial: a proposal for a global war memorial [online]. Copyright © Jon Brunberg 2004. Dostupné z: https://www.war-memorial.net/wars_all.asp

Brutální vražda Samuela Patyho: Školačka přiznala, že lhala o učiteli. To pak vyburcovalo vraha - Echo24.cz. Echo24.cz - Názorový deník [online]. Copyright © Echo Media, a.s. Dostupné z: <https://echo24.cz/a/SRrWF/brutalni-vrazda-samuela-patyho-skolacka-priznala-ze-lhala-o-uciteli-to-pak-vyburcovalo-vraha>

Encyklopedie migrace [online]. Dostupné z: <https://www.encyclopediaofmigration.org/>

EU zahajuje operaci IRINI k prosazování zbrojního embarga vůči Libyi – Consilium. Home – Consilium [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/cs/press/press-releases/2020/03/31/eu-launches-operation-irini-to-enforce-libya-arms-embargo/>

Fundamentalismus – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 25. ledna 2022. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Fundamentalismus>

Home – Eurostat. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Copyright © Angela Waye. Dostupné z: <https://ec.europa.eu/eurostat>

INTERPOL | The International Criminal Police Organization. INTERPOL | The International Criminal Police Organization [online]. Dostupné z: <https://www.interpol.int/>

Islám – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 15. ledna 2022. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Isl%C3%A1m>

Kategorie: Teroristické útoky v Evropě – Wikipedie. [online]. Dostupné z: https://cs.wikipedia.org/wiki/Kategorie:Teroristick%C3%A9_%C3%BAtoky_v_Evrop%C4%9B

Korán – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 1. února 2022. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Kor%C3%A1n>

Migrace obyvatelstva – historické mezníky a význam migrace pro současnost i budoucnost. University information system MENDELU [online]. Dostupné z: https://is.mendelu.cz/eknihovna/opory/zobraz_cast.pl?cast=71391

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 604/2013 ze dne 26. června 2013, [online]. Copyright © Evropská unie. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32013R0604>

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 603/2013 ze dne 26. června 2013, [online]. Copyright © Evropská unie. Dostupné z: <https://esipa.cz/sbirka/sbsrv.dll/sb?DR=SB&CP=32013R0603>

Německo šokovaly masové útoky na ženy na Silvestra. Stovka obětí - Novinky.cz. Novinky.cz – nejčtenější zprávy na českém internetu [online]. Copyright © 2003. Dostupné z: <https://www.novinky.cz/zahranicni/evropa/clanek/nemecko-sokovaly-masove-utoky-na-zeny-na-silvestra-stovka-obeti-337122>

Nový pakt o migraci a azylu | Evropská komise. European Commission | Choose your language | Choisir une langue | Wählen Sie eine Sprache [online]. Dostupné z: https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/promoting-our-european-way-life/new-pact-migration-and-asylum_cs

O Europolu | Europol. Home | Europol [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/about-europol:cs>

Radikalizace – Terorismus a měkké cíle. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/cthh/clanek/ostatni-hybridni-hrozby-radikalizace.aspx>

Salah Abdeslam obviněný z útoku na Bataclan promluvil u soudu – ct24.ceskatelevize.cz [online]. Dostupné z: <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3394810-salah-abdeslam-obvineny-z-utoku-na-bataclan-promluvil-u-soudu>

Slovníček pojmů – Aktuální informace o migraci. Úvodní strana – Ministerstvo vnitra České republiky [online]. Copyright © 2021 Ministerstvo vnitra České republiky. Všechna práva vyhrazena. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/migrace/clanek/slovnicek-pojmu.aspx>

Terorismus – Wikipedie. [online], poslední aktualizace 31. prosince 2021. Dostupné z: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Terrorismus>

Terorismus v EU: počty útoků, obětí a zatčení v roce 2020 | Zpravodajství | Evropský parlament. [online]. Dostupné z: <https://www.europarl.europa.eu/news/cs/headlines/society/20210628STO07262/terorismus-v-eu-pocty-utoku-obeti-a-zatceni-v-roce-2020>

Teroristický útok v Nice 2016: Rekonstrukce činu - Aktuálně.cz. Zprávy - Aktuálně.cz [online]. Copyright ©. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/teroristicky-utok-v-nice-2016-rekonstrukce-cinu/r~11333052e3c711eb8fa20cc47ab5f122/>

Terrorism | Europol. Home | Europol [online]. Dostupné z: <https://www.europol.europa.eu/crime-areas-and-statistics/crime-areas/terrorism>

Terrorism in the EU: facts and figures – Consilium. Home – Consilium [online]. Dostupné z: <https://www.consilium.europa.eu/en/infographics/terrorism-eu-facts-figures/>

Válka v Afghánistánu [2001-2021] : Moderní doba (1990-). Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN. Dostupné z: <https://www.valka.cz/Valka-v-Afghanistanu-2001-2021-c501210>

Válka v Iráku [2003] : Moderní doba (1990-). Valka.cz | Homepage [online]. Copyright © ISSN [cit. 06.02.2022]. Dostupné z: <https://www.valka.cz/Valka-v-Iraku-2003-c501027>

Worst terrorist attacks in Europe | Statista. • Statista – The Statistics Portal for Market Data, Market Research and Market Studies [online]. Copyright © Statista 2022. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/541483/worst-incidences-of-terrorism-eu/>

Seznam příloh

Příloha 1 – Tabulka ze serveru Eurostat – počet žadatelů o azyl ve státech EU v letech 2012 až 2020

Příloha 2 – Graf ze serveru Eurostat – vývoj počtu žadatelů o azyl ve státech EU v letech 2011 až 2020

Příloha 3 – Mapy ze serveru Eurostat – vývoj počtu žadatelů o azyl ve státech EU v letech 2011 až 2020

Příloha 4 – Tabulka ze serveru Eurostat – počet příchozích migrantů do států EU v letech 2012 až 2019

Příloha 5 – Graf ze serveru Eurostat – vývoj počtu migrantů ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019

Příloha 6 – Mapy ze serveru Eurostat – vývoj počtu migrantů ve státech EU v letech 2010 až 2019

Příloha 7 – Tabulka ze serveru Eurostat – počet vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve státech EU v letech 2012 až 2020

Příloha 8 – Graf ze serveru Eurostat – vývoj počtu vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019

Příloha 9 – Grafy ze serveru Eurostat – vývoj počtu vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019

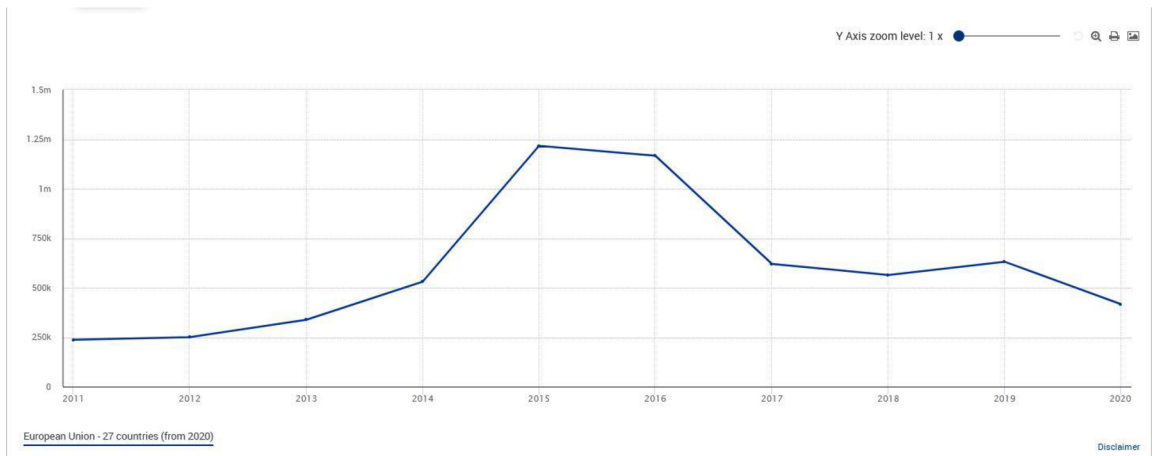
Příloha 10 – Vývoj teroristických útoků v EU – ze zdrojů Europolu

Přílohy

Tabulka ze serveru Eurostat – počet žadatelů o azyl ve státech EU v letech 2012 až 2020

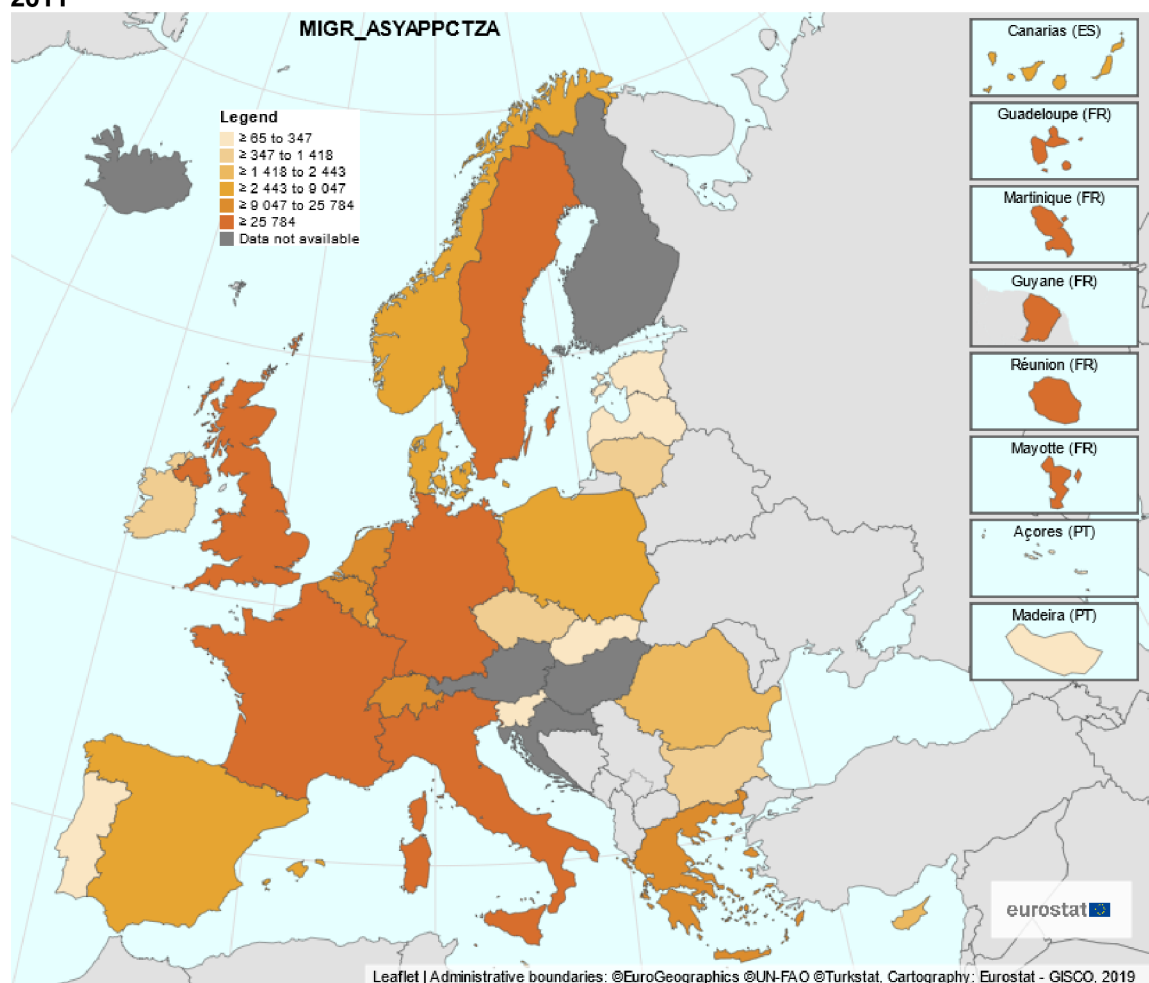
IT	TIME	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
GEO										
European Union - 27 countries (from 2020)		259 400 (d)	338 190 (d)	530 560	1 216 860	1 166 815	628 265	564 115	631 285	417 070
European Union - 28 countries (2013-2020)		278 280 (d)	367 830 (d)	562 680	1 256 580	1 206 855	654 620	602 520	675 535	:
Belgium		18 335	11 965	14 845	38 990	14 250	14 835	18 130	23 105	12 905
Bulgaria		1 230	6 900	10 805	20 160	18 990	3 470	2 465	2 875	3 460
Czechia		585	490	905	1 235	1 200	1 140	1 350	1 570	790
Denmark		6 045	7 170	14 535	20 825	6 855	3 125	3 465	2 605	1 420
Germany (until 1990 former territory of the FRG)		64 410	189 375	172 945	441 805	722 270	198 255	161 885	142 450	102 525
Estonia		75	95	145	225	150	100	90	100	45
Ireland		940	940	1 440	3 270	2 235	2 910	3 655	4 740	1 535
Greece		9 575	7 860	7 585	11 370	49 875	56 940	64 975	74 910	37 860
Spain		2 350	4 285	5 460	14 600	15 570	33 035	52 730	115 175	86 300
France		54 265	60 475	58 845	70 570	76 790	91 965	126 580	138 290	81 735
Croatia		:	1 045	380	140	2 150	800	675	1 265	1 540
Italy		17 170	25 720	63 655	82 790	121 185	126 550	53 440	35 005	21 330
Cyprus		1 590	1 150	1 400	2 105	2 840	4 475	7 610	12 695	7 065
Latvia		190	185	365	330	345	355	175	100	145
Lithuania		560	250	385	275	415	520	385	625	260
Luxembourg		2 000	990	1 030	2 360	2 065	2 320	2 225	2 200	1 295
Hungary		:	10 565	41 215	174 435	28 215	3 115	635	465	90
Malta		2 060	2 200	1 275	1 695	1 735	1 610	2 035	4 015	2 410
Netherlands		9 660	9 815	21 700	43 835	19 285	16 090	20 465	22 485	13 660
Austria		:	:	25 675	85 505	39 875	22 455	11 500	10 985	13 400
Poland		9 175	13 970	5 610	10 255	9 700	3 005	2 405	2 765	1 510
Portugal		290	500	440	870	710	1 015	1 240	1 735	900
Romania		2 420	1 405	1 500	1 225	1 855	4 700	1 945	2 455	6 825
Slovenia		260	240	355	260	1 265	1 435	2 800	3 615	3 465
Slovakia		550	290	230	270	100	150	155	215	265
Finland		2 985	2 985	3 490	32 150	5 275	4 330	2 950	2 445	1 445
Sweden		43 835	49 230	74 900	156 115	22 335	22 190	18 075	23 125	13 595
Iceland		:	:	:	360	1 100	1 065	730	805	625
Liechtenstein		:	:	:	:	75	145	145	40	25
Norway		9 210	11 430	10 910	30 475	3 245	3 350	2 530	2 165	1 325
Switzerland		25 780	19 315	21 940	38 060	25 825	16 615	13 465	12 545	9 725
United Kingdom		27 885	29 640	32 120	39 720	39 240	34 355	30 400	44 250	:
Total		313 270 (d)	398 575 (d)	595 530 (d)	1 325 475 (d)	1 236 305	675 795	619 390	691 090	428 770 (d)

Graf ze serveru Eurostat – vývoj počtu žadatelů o azyl ve státech EU v letech 2011 až 2020

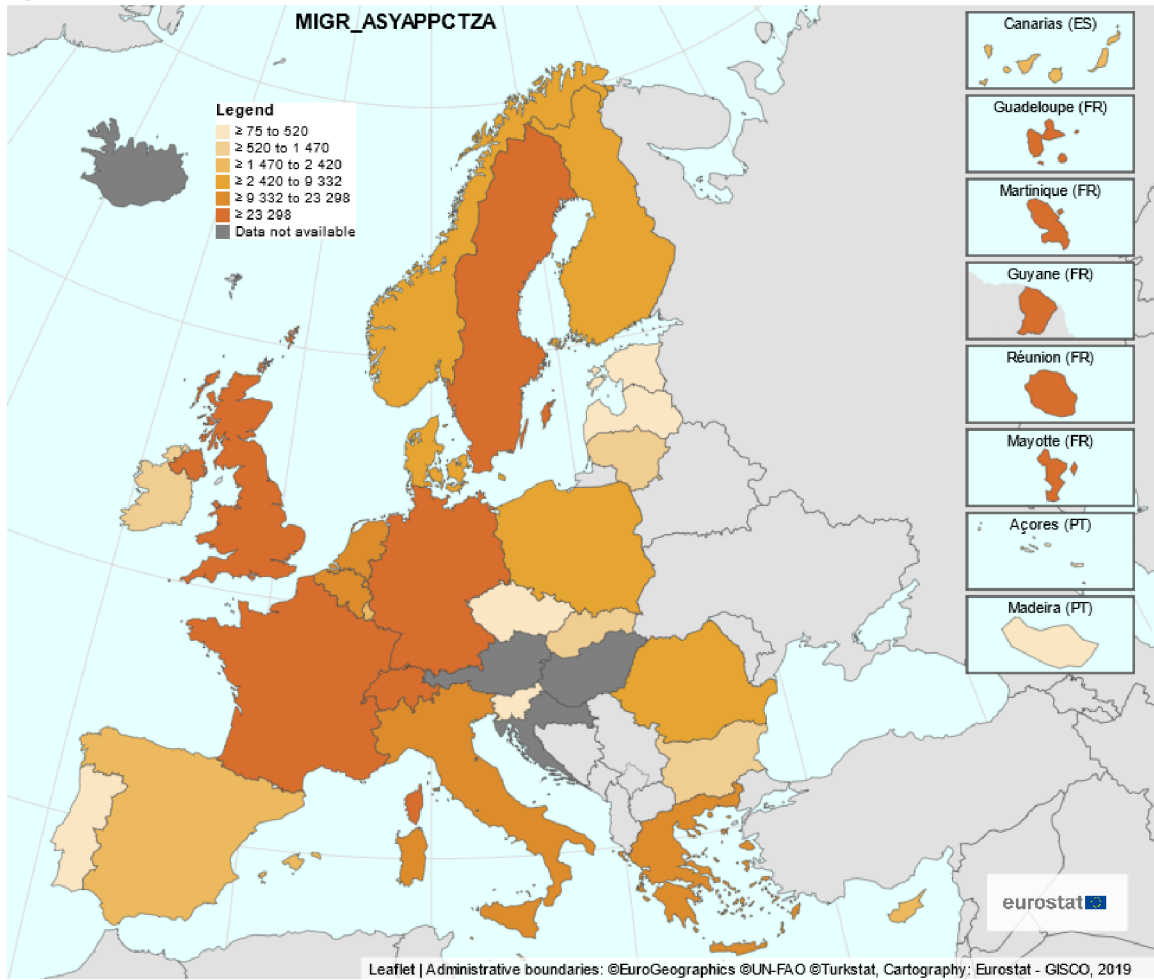

Mapy ze serveru Eurostat – vývoj počtu žadatelů o azyl ve státech EU v letech 2011 až 2020

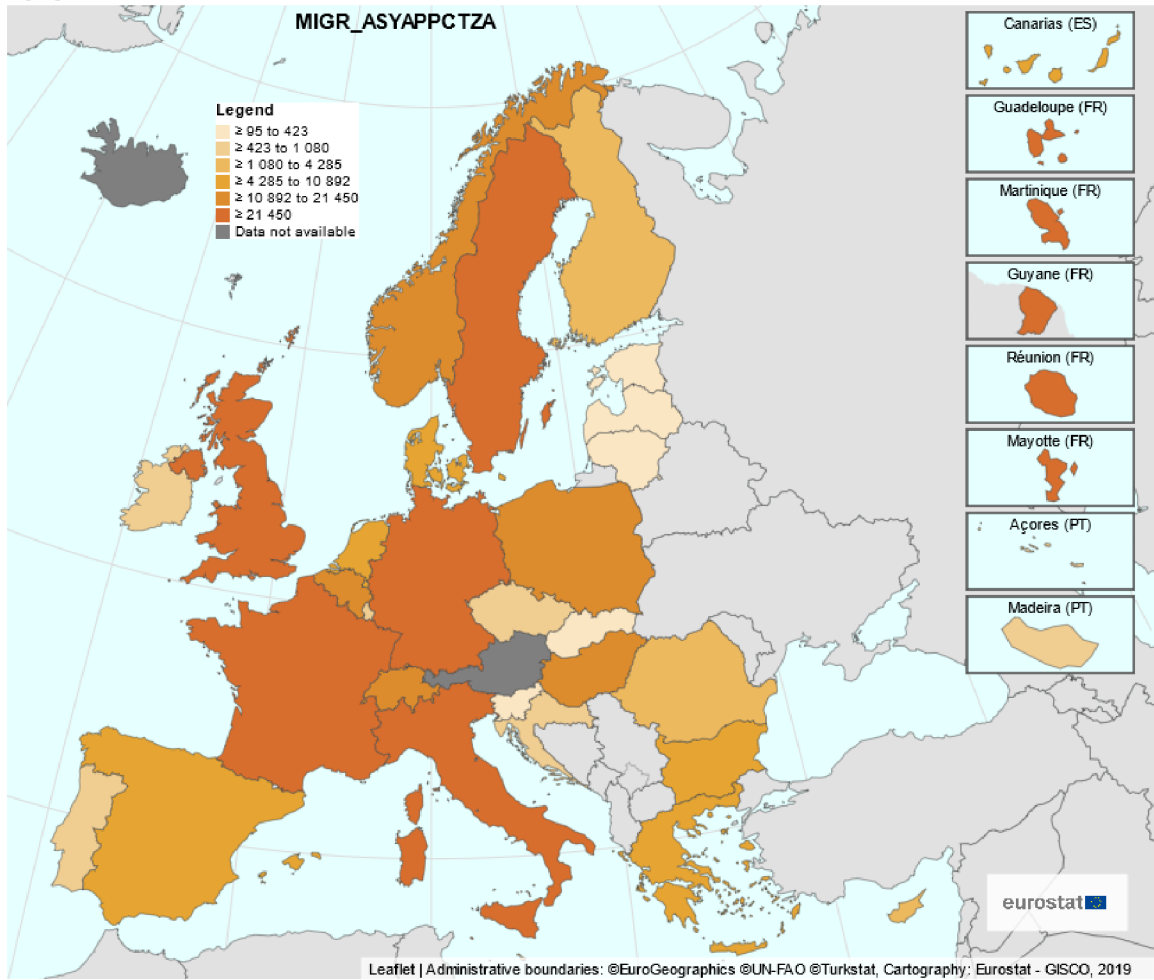
2011

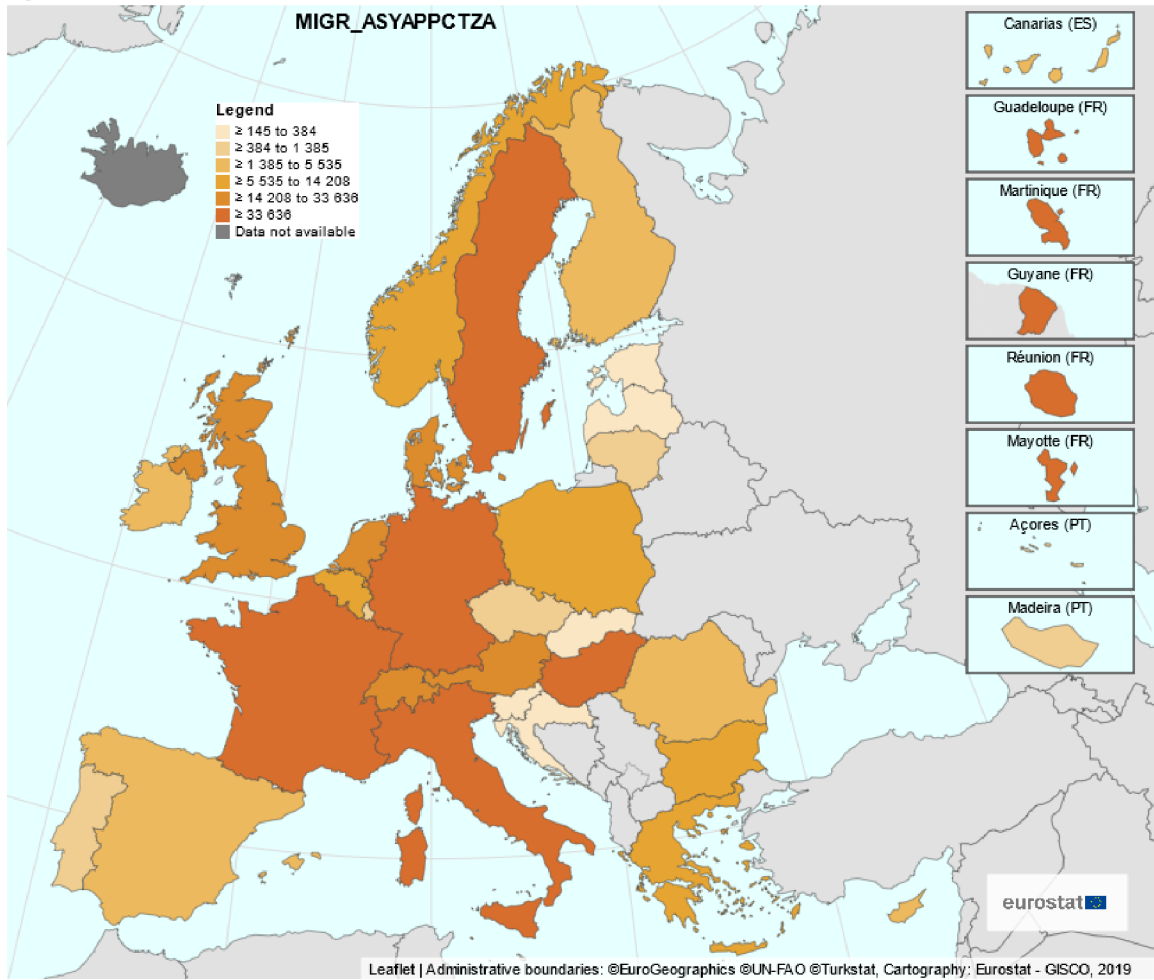
2012

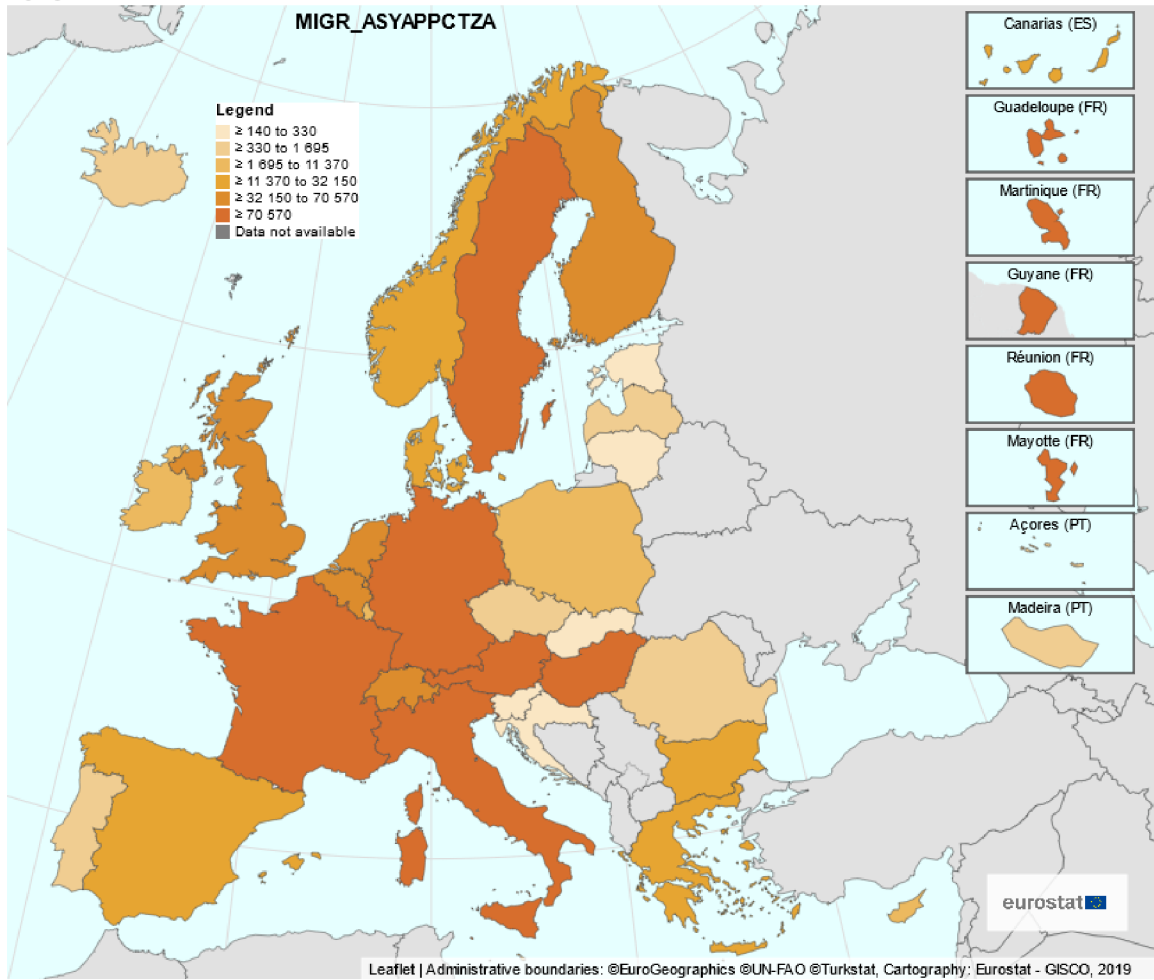
2013

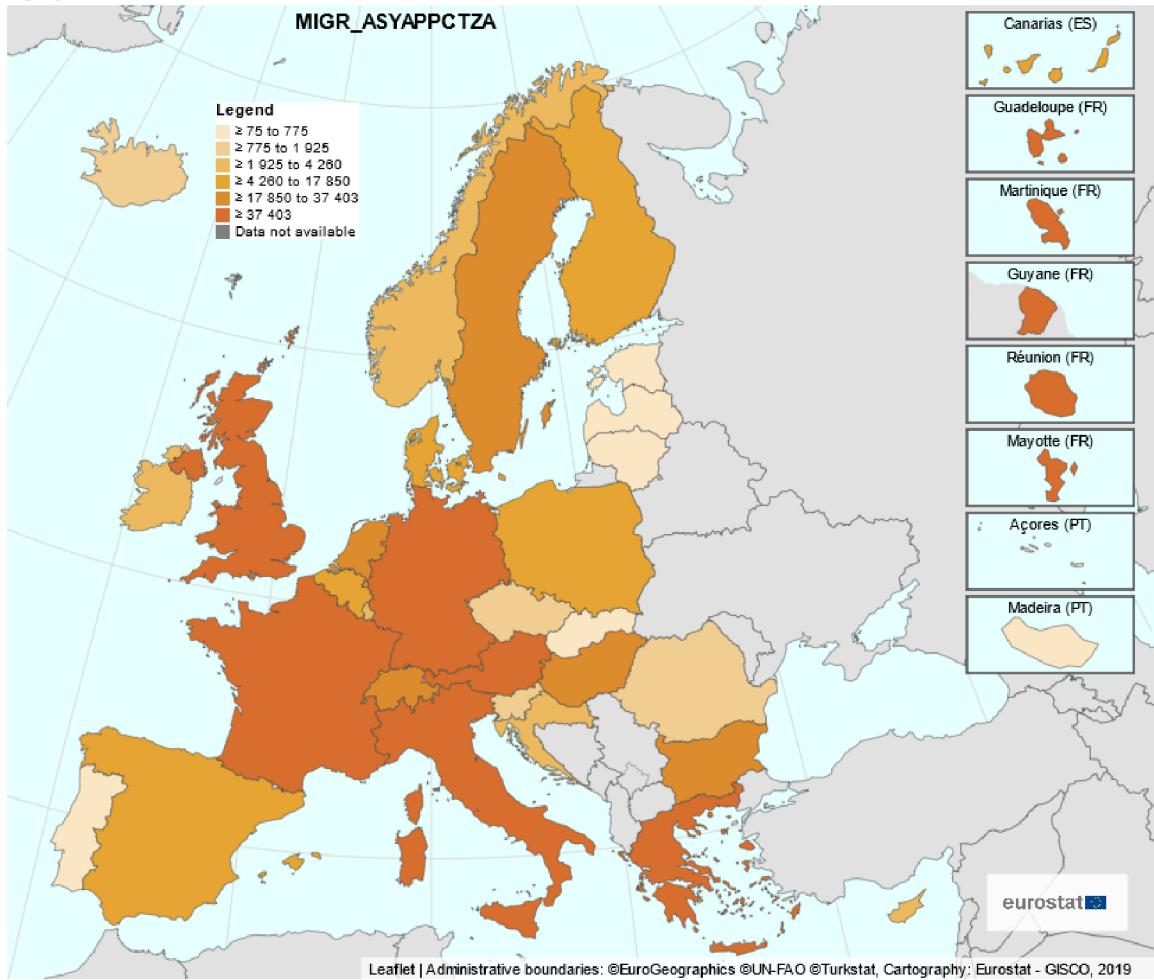
2014

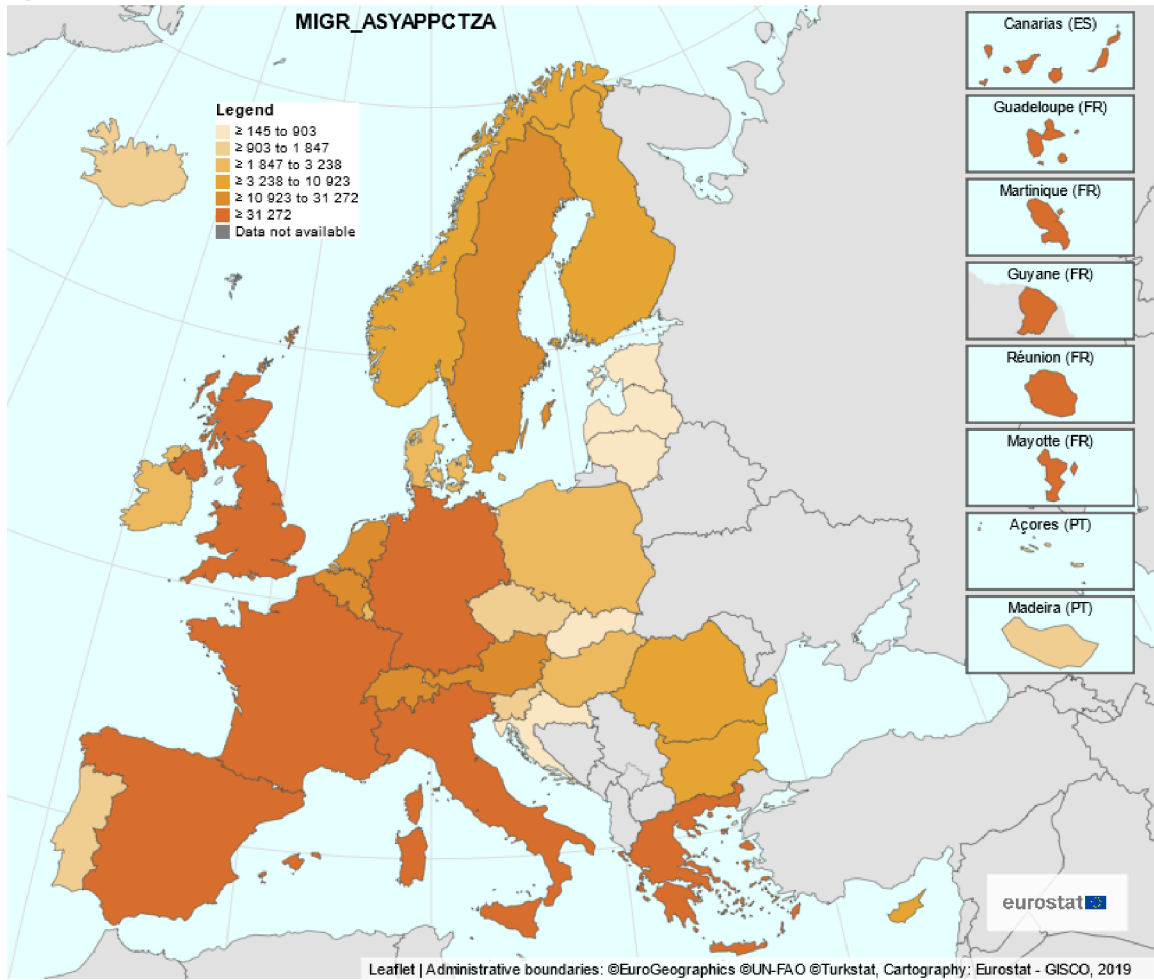
2015

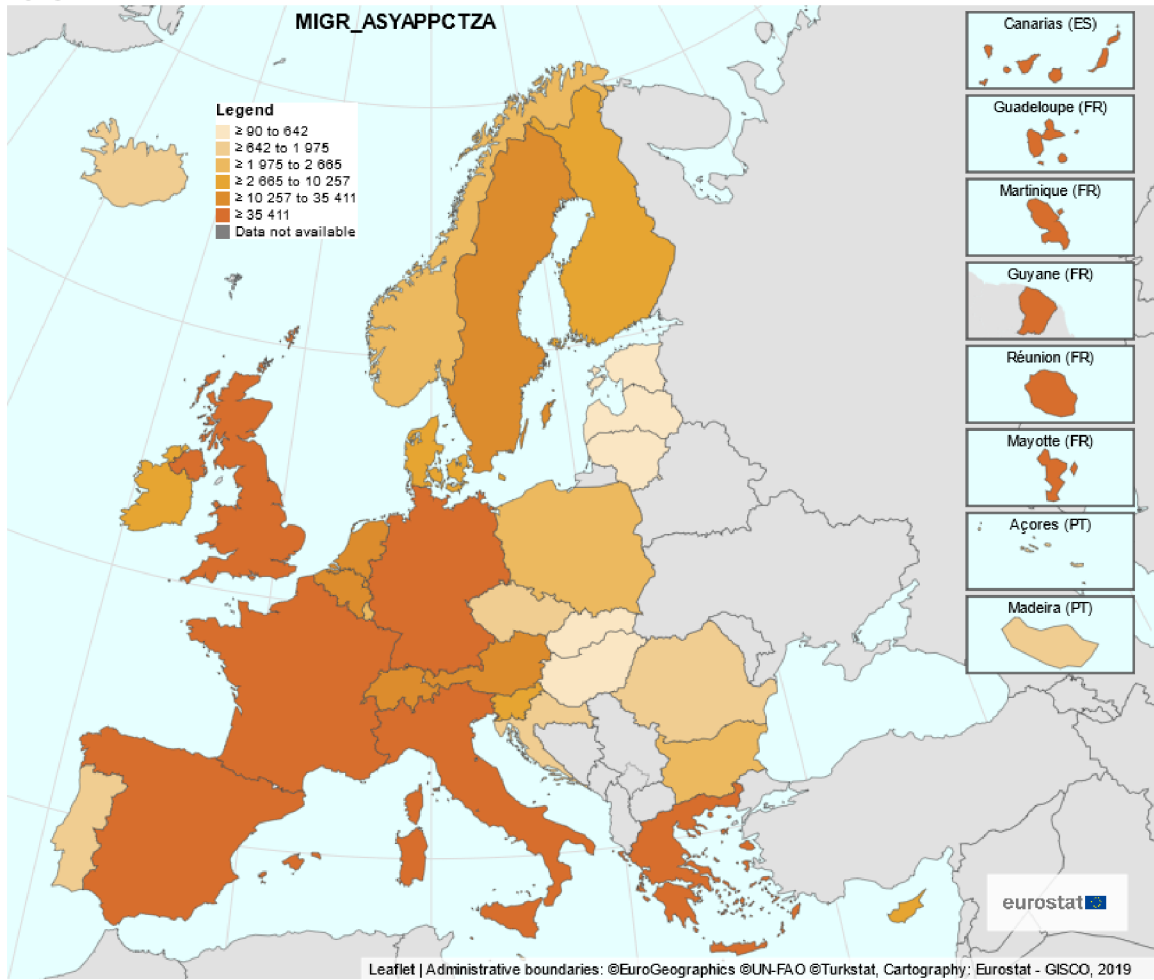
2016

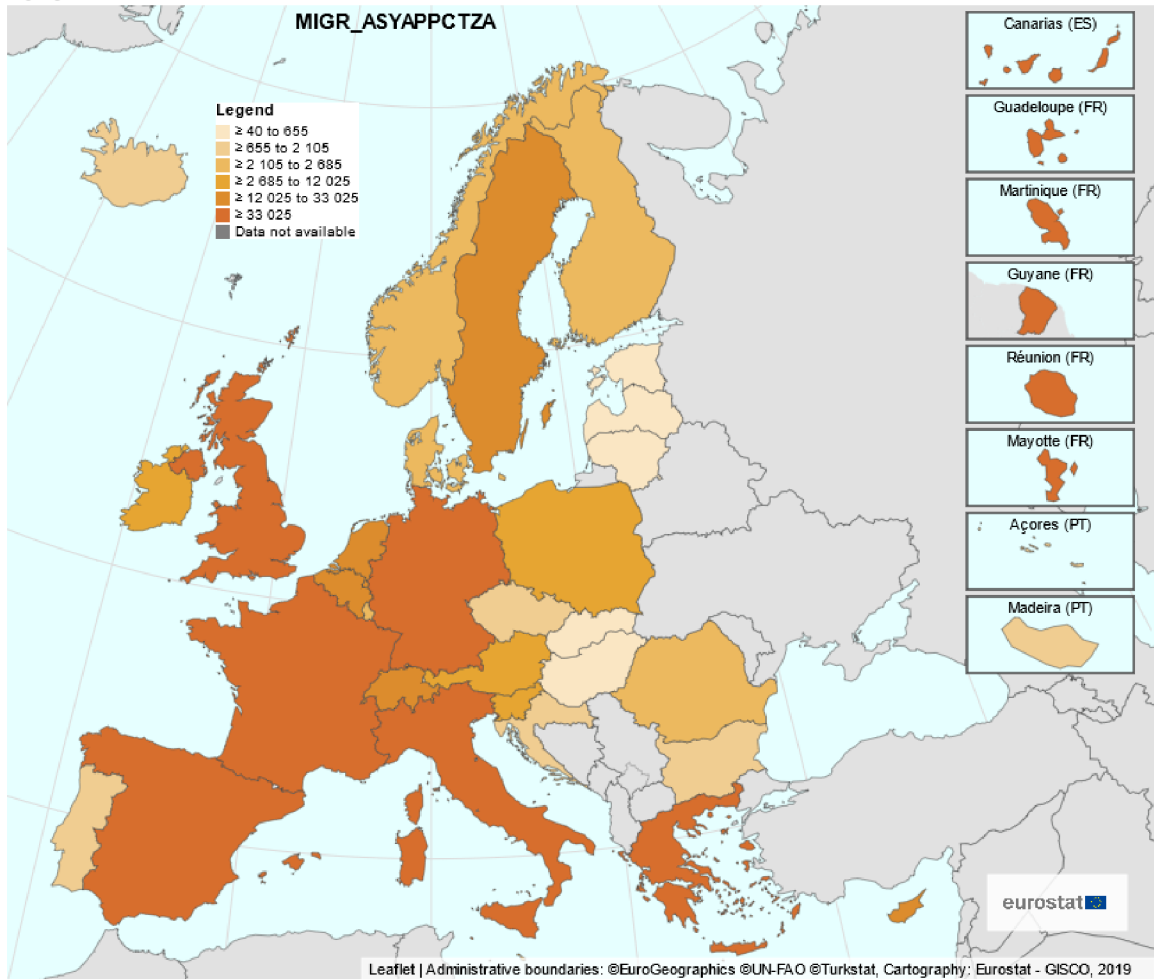
2017

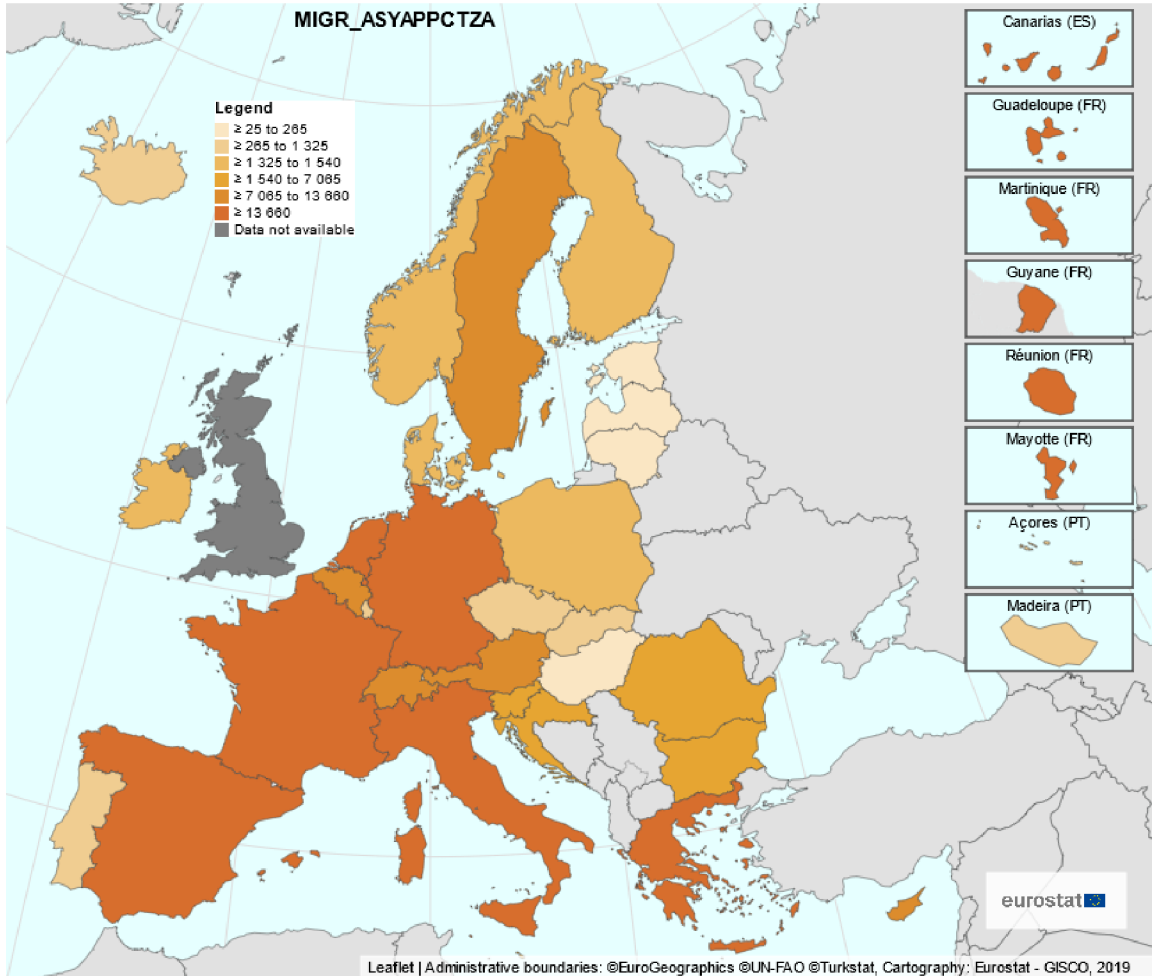
2018

2019

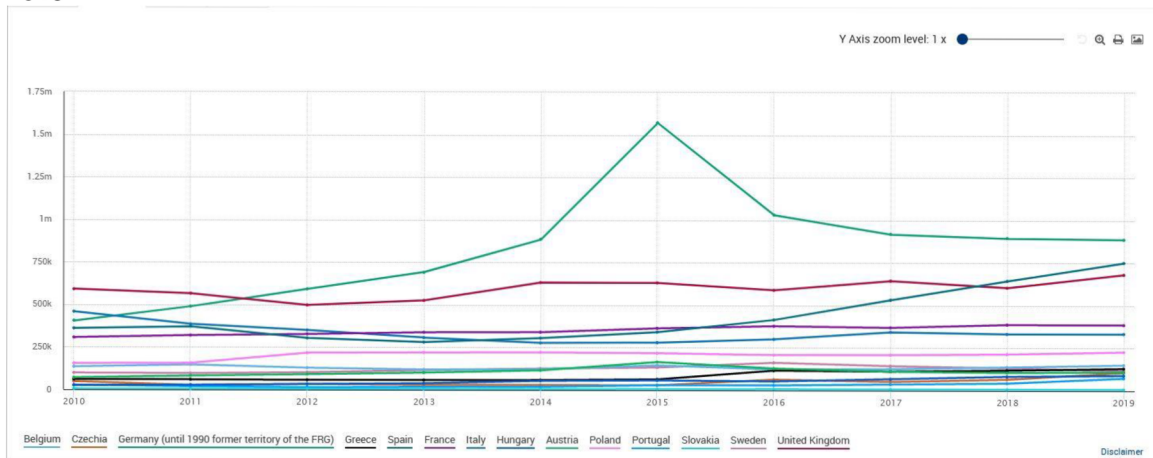
2020

Tabulka ze serveru Eurostat – počet přichozích migrantů do států EU v letech 2012 až 2019

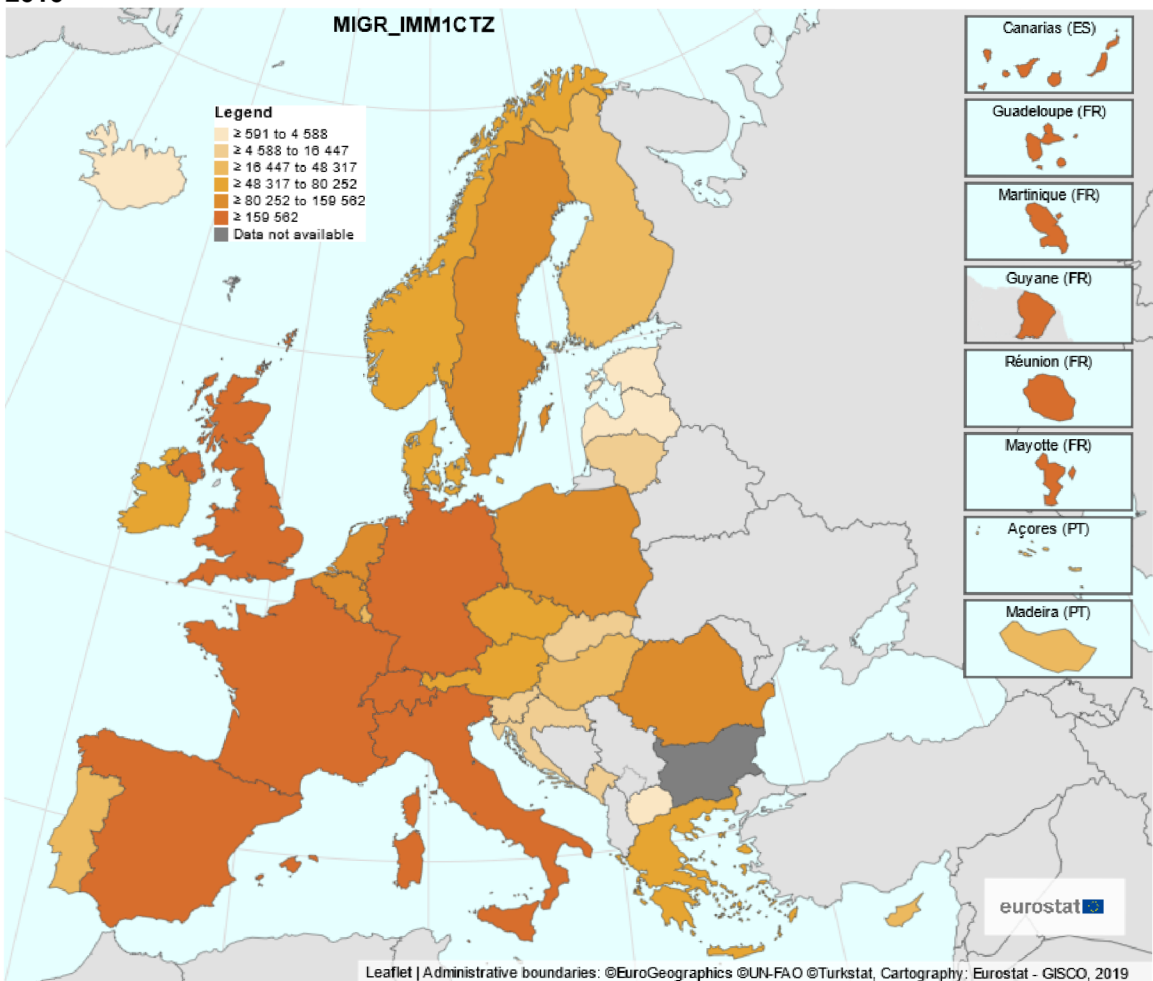
IT	☒	TIME	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
GEO										
Belgium			129 477	128 878	123 158	146 626	123 782	126 783	137 868	158 086
Bulgaria			14 183 (bp)	18 578 (p)	26 615 (p)	25 223 (p)	21 241 (p)	25 597 (p)	29 559 (p)	37 929 (p)
Czechia			34 337	38 124 (b)	29 897	29 682	64 883	51 847	65 918	105 888
Denmark			54 489	68 312	68 388	78 492	74 383	68 579	64 669	61 384
Germany (until 1990 former territory of the FRG)			592 175	692 713	884 893 (e)	1 571 847 (e)	1 829 852 (b)	917 189 (be)	893 886 (be)	886 341 (be)
Estonia			2 639	4 189	3 984	15 413 (b)	14 822	17 616	17 547	18 259
Ireland			61 324	65 539	73 519	88 792	85 185	78 499	97 712	85 638
Greece			58 288	57 946	59 813	64 446 (b)	116 867 (b)	112 247	119 489	129 459
Spain			384 853	288 772	385 454	342 114	414 746	532 132	643 684	758 480
France			327 431	338 752	348 383	364 221	377 789	369 621	387 158	385 591
Croatia			8 959	10 378	10 638	11 786	13 985	15 553	26 829	37 726
Italy			358 772	387 454	277 631	288 878	388 823	343 448	332 324	332 778
Cyprus			17 476	13 149	9 212	15 183	17 391	21 386	23 442	26 178
Latvia			13 383	8 299	10 365	9 479	8 345	9 916	10 989	11 223
Lithuania			19 843	22 811	24 294	22 138	20 162	20 368	28 914	48 867
Luxembourg			28 478	21 898	22 332	23 883	22 888	24 379	24 644	26 668
Hungary			33 782	38 968	54 581	58 344	53 618	68 878	82 937	88 581
Malta			8 256	10 897	14 454	16 936	17 851	21 676	26 444	28 341
Netherlands			124 566	129 428	145 323	166 872	189 232	189 646	194 386	215 756
Austria			91 557	101 866	116 262	166 323	129 589	111 881	185 633	189 167
Poland			217 546	228 311	222 275 (p)	218 147 (p)	288 382 (ep)	289 353 (ep)	214 883 (ep)	226 649 (ep)
Portugal			14 686	17 554	19 516	29 896 (e)	29 925 (ep)	36 639 (e)	43 178	72 725
Romania			167 266	153 646	136 835	132 795 (e)	137 455 (e)	177 435 (e)	172 578 (e)	282 422 (e)
Slovenia			15 822	13 871	13 846	15 428	16 623	18 888	28 455	31 319
Slovakia			5 419 (p)	5 149 (p)	5 357 (p)	6 997 (p)	7 686 (p)	7 188 (p)	7 253 (p)	7 816 (p)
Finland			31 278	31 941	31 587	28 746	34 985	31 797	31 186	32 758
Sweden			183 859	115 845	126 966	134 248	163 885	144 489	132 682	115 885
Iceland			4 968	6 486	5 388	5 635	8 718	12 116	11 838	9 872
Liechtenstein			671	696	615	657	687	649	649	727
Norway			69 988	68 313	66 983	68 816	61 468	53 351	47 864	48 688
Switzerland			149 851	168 157	156 282	153 627	149 385	143 377	144 857	145 129
United Kingdom			498 848	526 846	631 991	631 452	588 993	644 289	683 953 (p)	688 986
Montenegro			5 727	5 112	5 353	4 553	4 984	6 684	8 643	18 737
North Macedonia			1 715	2 858	1 935	1 741	2 262	2 864	2 853	2 118
Turkey			:	:	:	:	:	:	:	:
Andorra			:	:	:	:	:	:	:	:
Belarus			:	:	:	:	:	:	:	:

Graf ze serveru Eurostat – vývoj počtu migrantů ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019

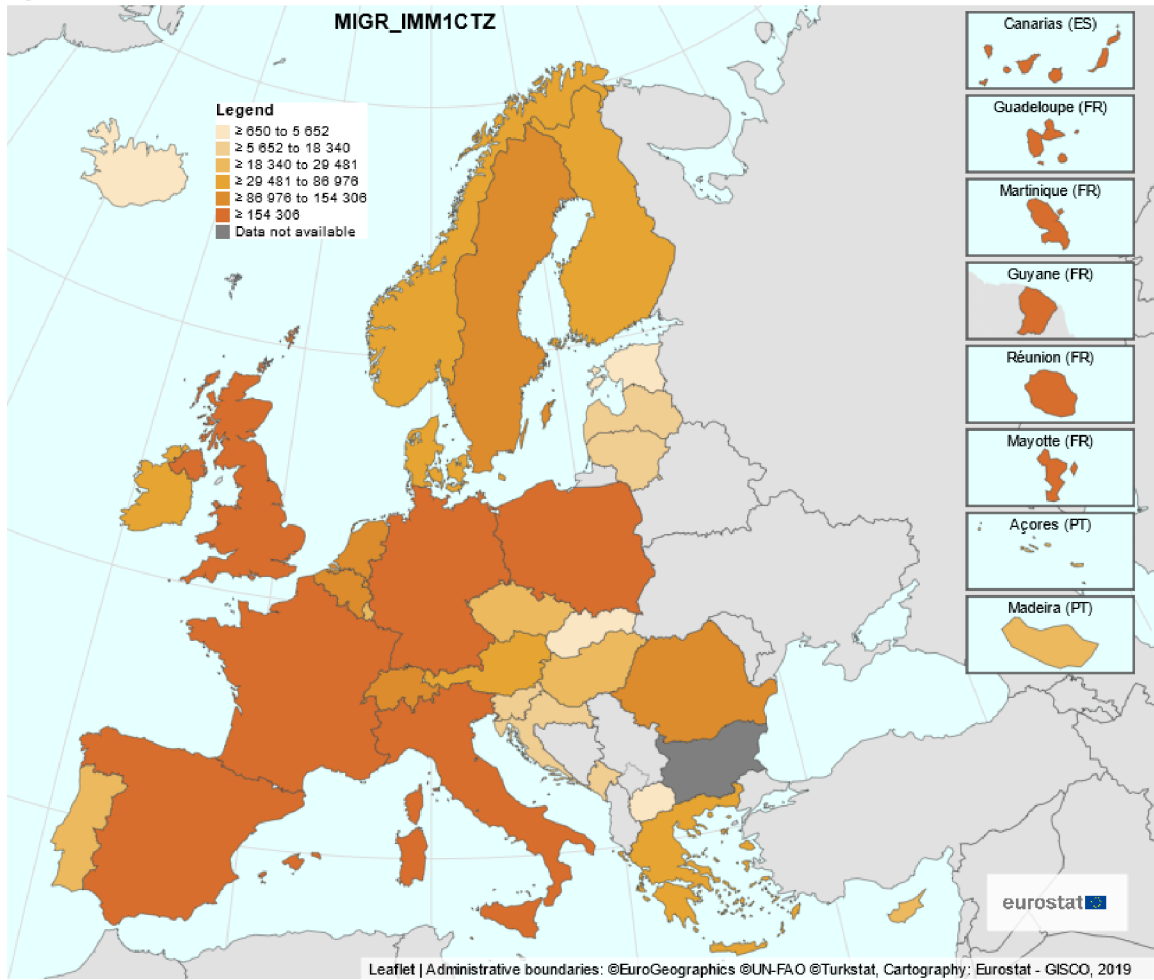

Mapy ze serveru Eurostat – vývoj počtu migrantů ve státech EU v letech 2010 až 2019

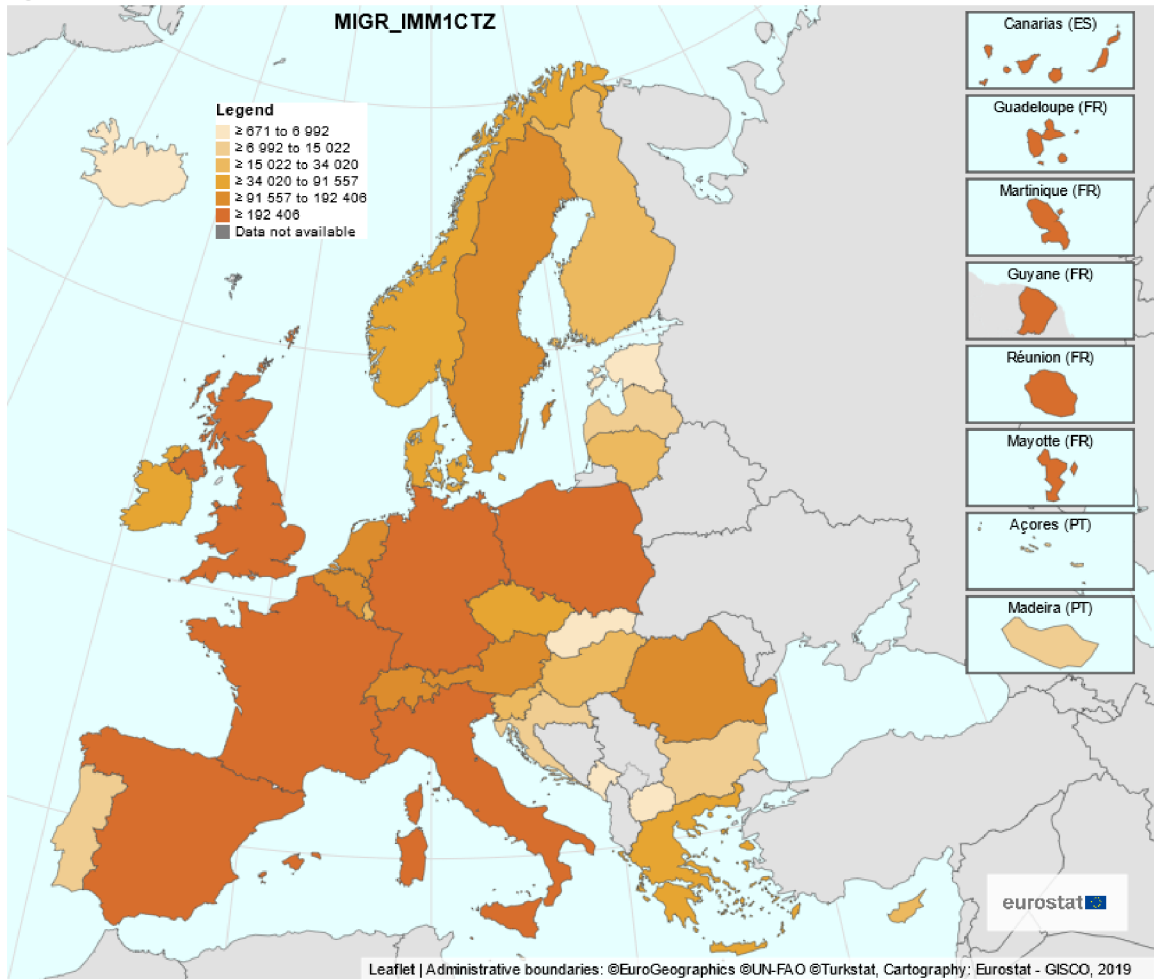
2010

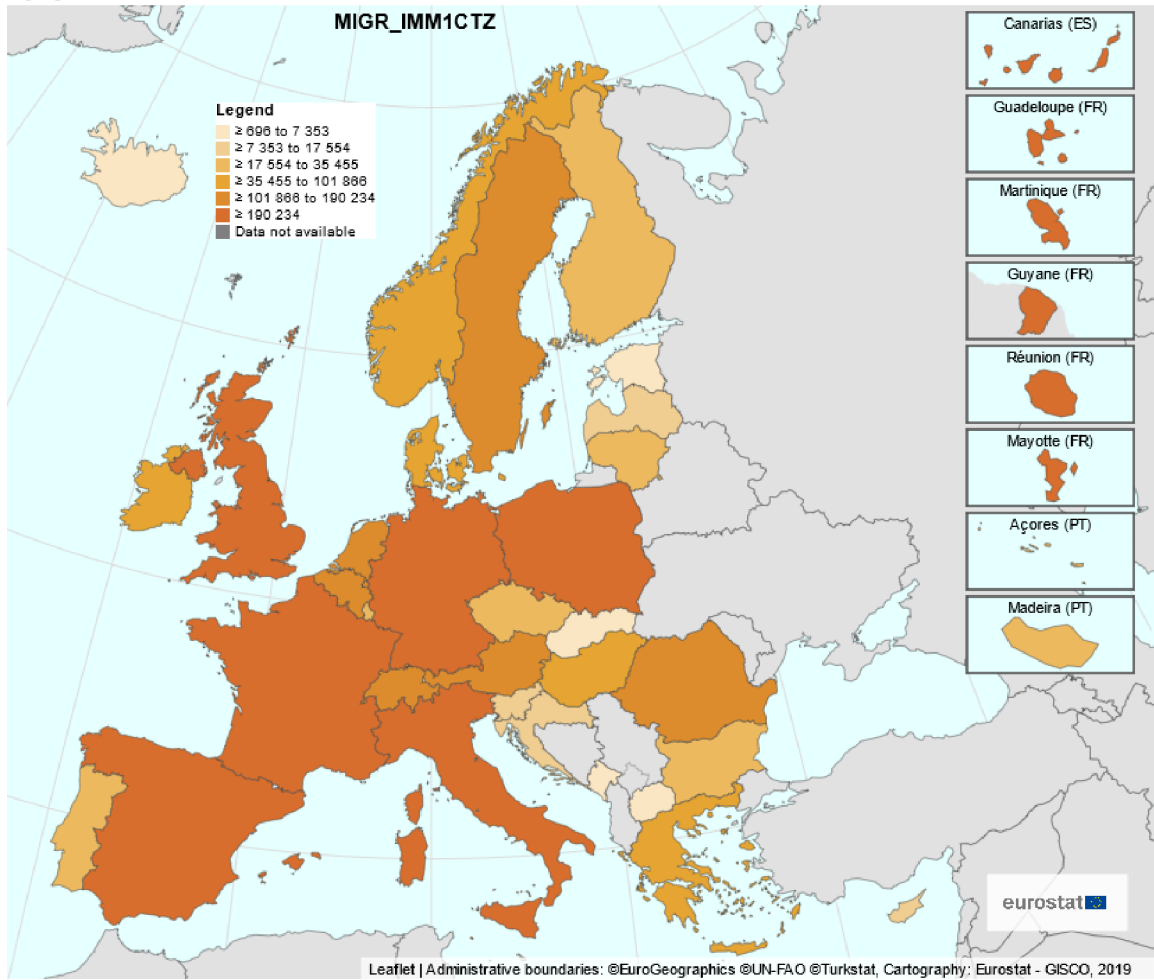
2011

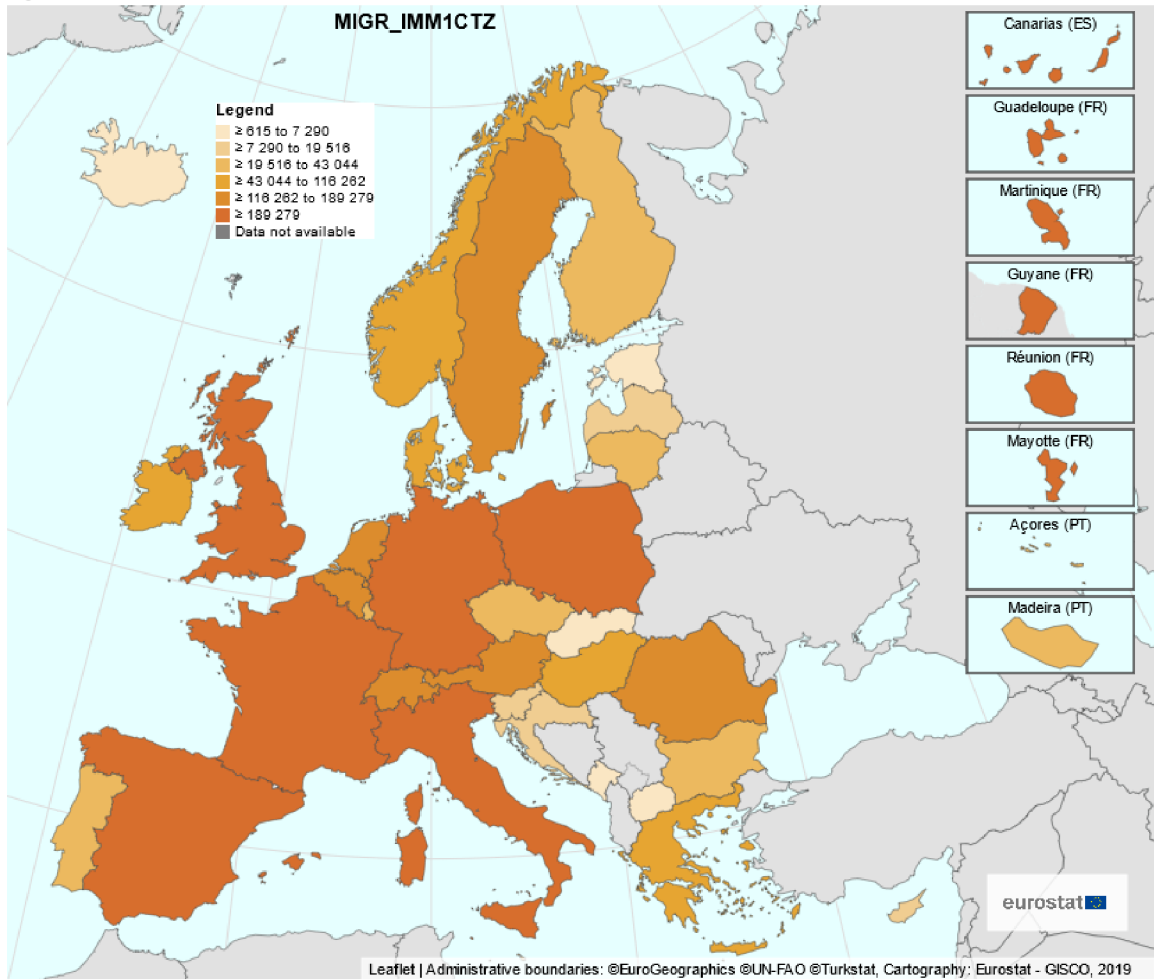
2012

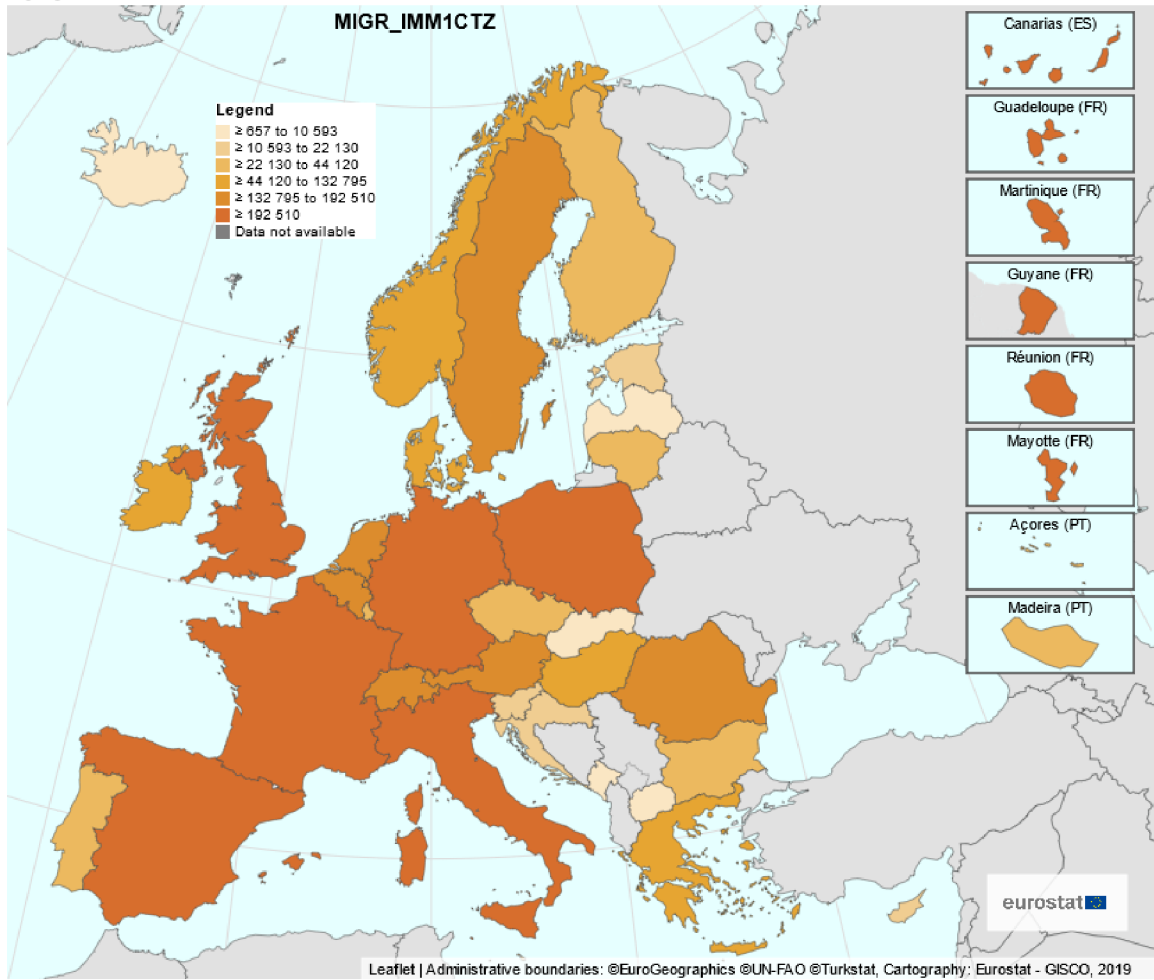
2013

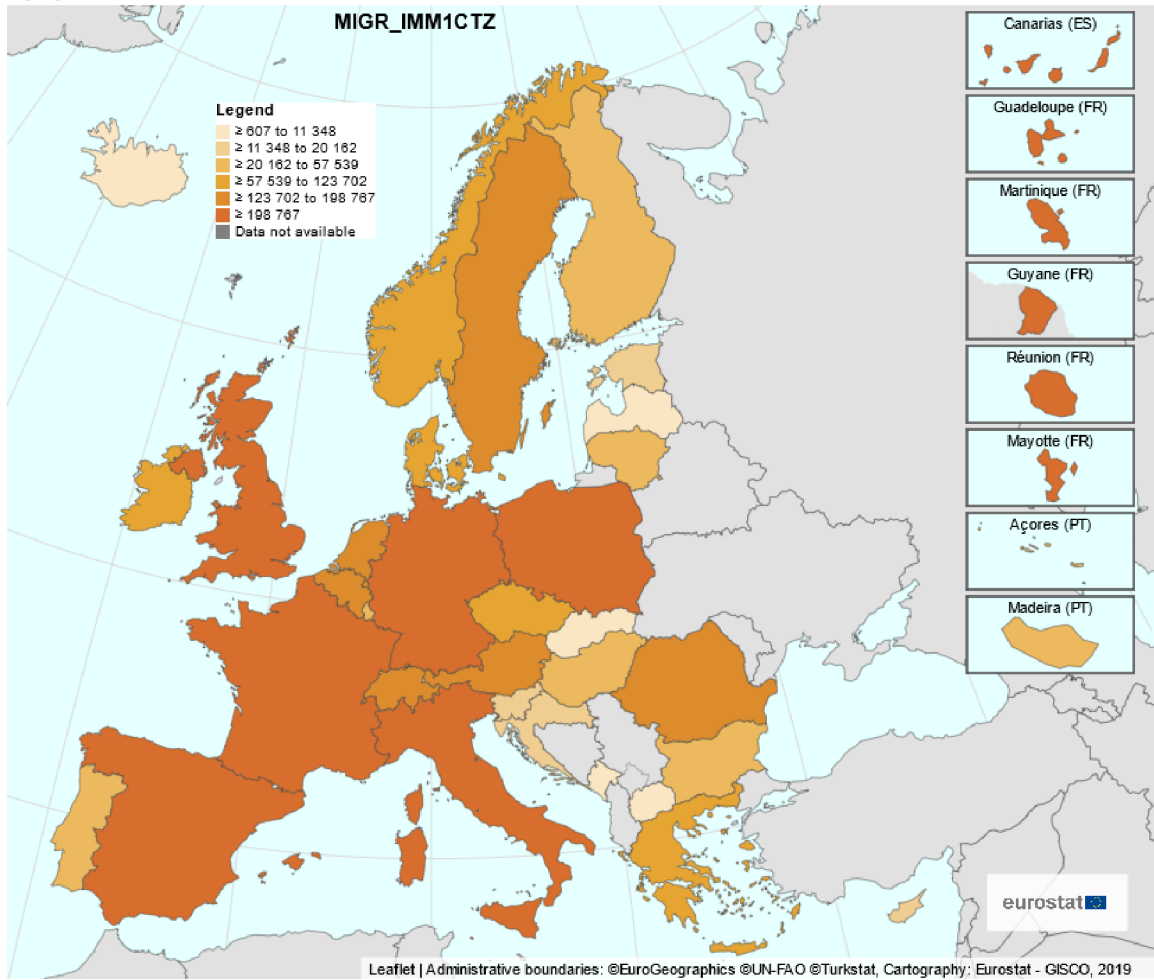
2014

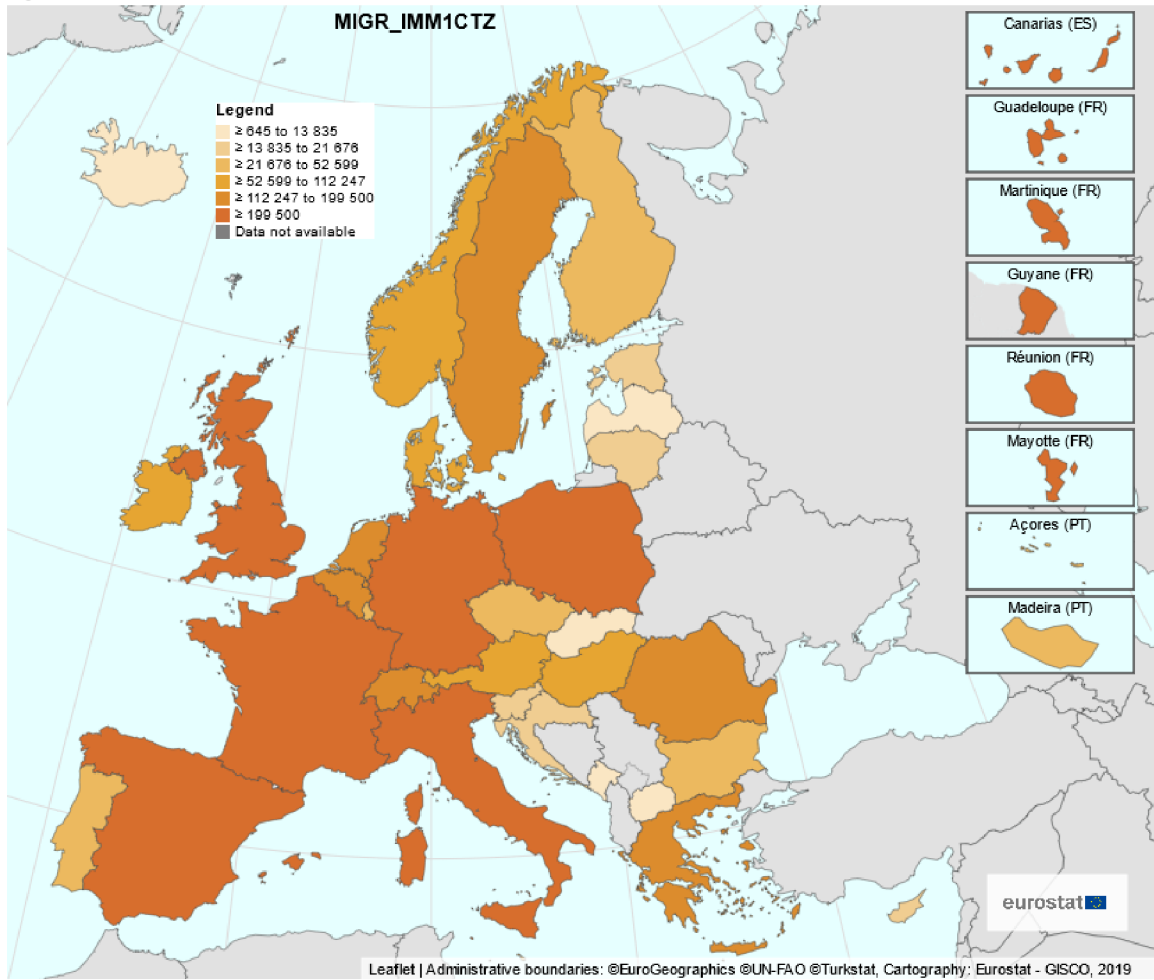
2015

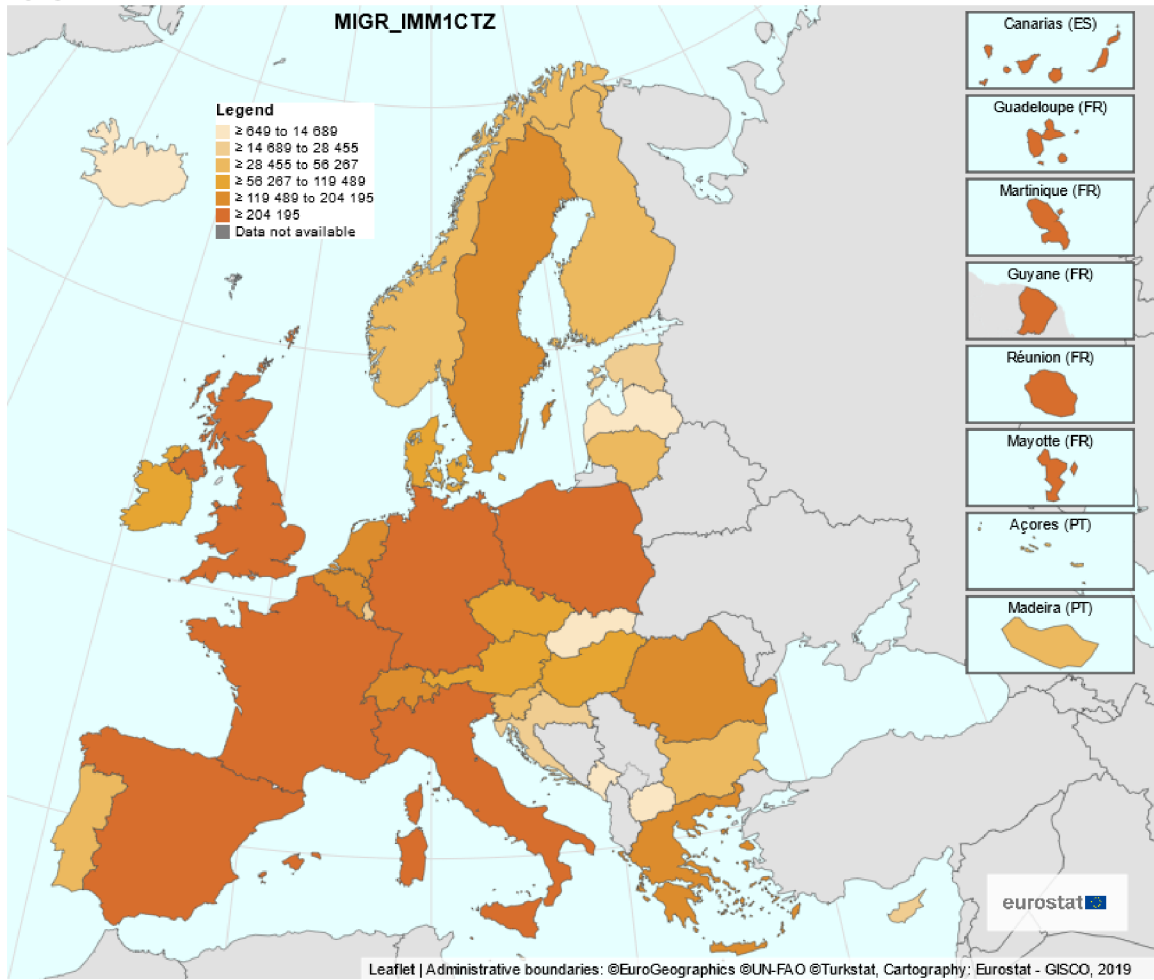
2016

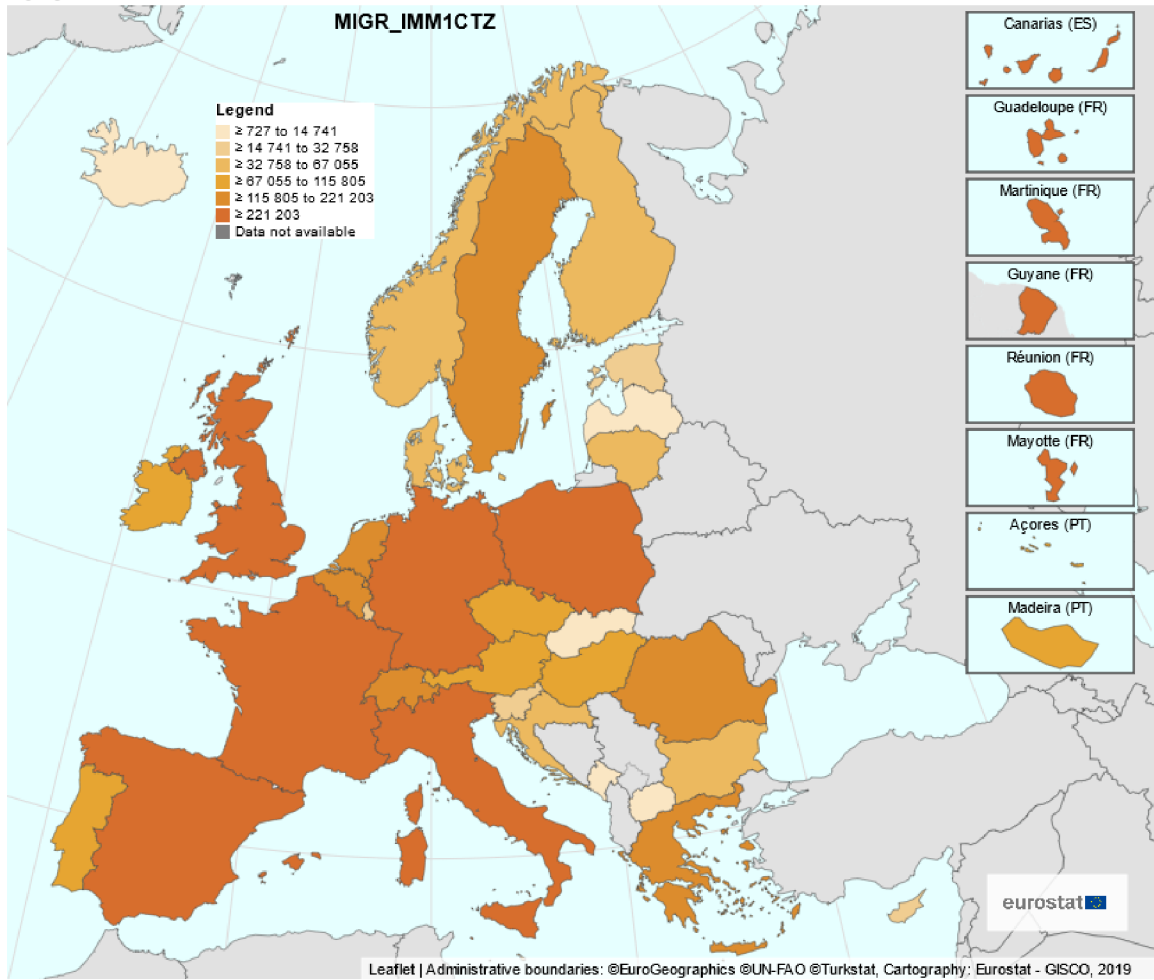
2017

2018

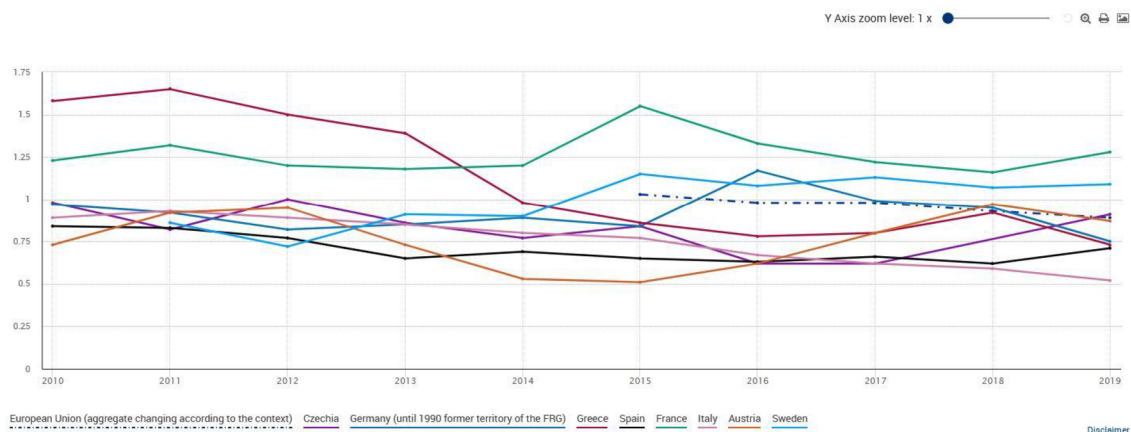
2019

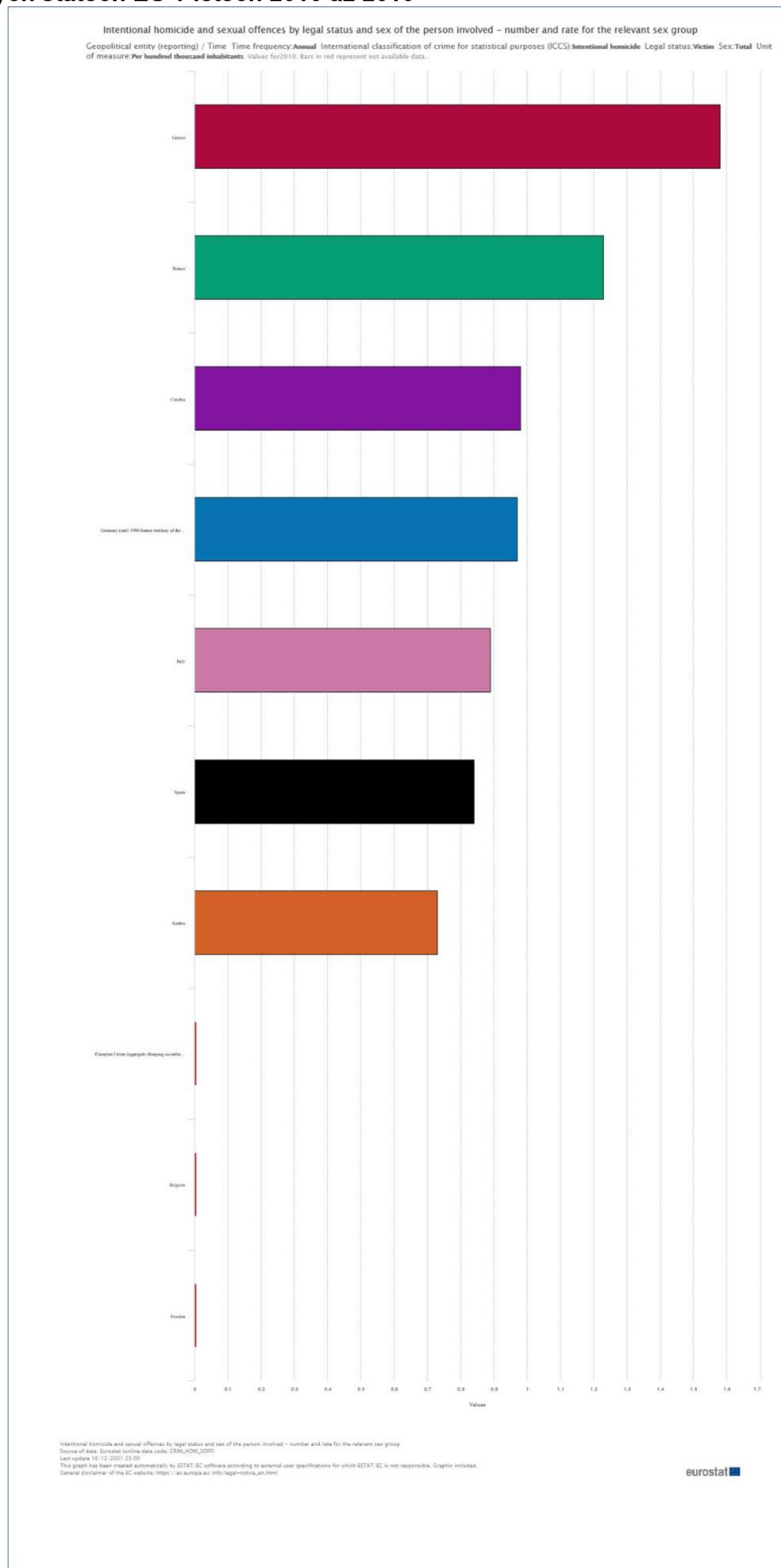
Tabulka ze serveru Eurostat – počet vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve státech EU v letech 2012 až 2020

IT	TIME	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
GEO											
European Union (aggregate changing according to the ...)		:	:	:	:	:	1.03	0.98	0.98	0.93	0.89
Belgium		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Bulgaria		1.99	1.74	1.92	1.50	1.55	1.75	1.10	1.45	1.30	1.14
Czechia		0.98	0.82	1.00	0.86	0.77	0.84	0.62	0.62	:	0.91
Denmark		0.76	0.83	0.84	0.86	1.32	1.10	0.98	1.24	1.00	1.14
Germany (until 1990 former territory of the FRG)		0.97	0.92	0.82	0.85	0.89	0.84	1.17	0.99	0.95	0.75
Estonia		4.80	4.89	4.75	3.94	3.19	3.42	2.51	2.20	2.12	1.96
Ireland		:	:	:	:	:	0.64	0.72	0.82	0.81	0.69
Greece		1.58	1.65	1.50	1.39	0.98	0.86	0.78	0.80	0.92	0.73
Spain		0.84	0.83	0.77	0.65	0.69	0.65	0.63	0.66	0.62	0.71
France		1.23	1.32	1.20	1.18	1.20	1.55	1.33	1.22	1.16	1.28
Croatia		1.44	1.14	1.19	1.08	0.85	0.88	1.05	1.11	0.58	0.81
Italy		0.89	0.93	0.89	0.85	0.80	0.77	0.67	0.62	0.59	0.52
Latvia		:	:	3.42	2.47	3.20	3.37	3.50	4.51	4.34	3.49
Lithuania		6.97	6.91	6.73	6.66	5.40	5.89	5.30	4.53	4.56	3.40
Luxembourg		1.99	0.78	0.80	0.37	0.73	0.89	0.87	0.34	0.50	0.65
Hungary		1.38	1.45	1.25	1.55	1.48	2.24	0.93	1.63	0.88	0.65
Malta		0.97	0.72	2.87	1.66	1.41	0.93	1.11	1.96	1.47	1.81
Netherlands		0.87	0.86	0.87	0.74	0.73	0.62	0.55	0.77	0.58	0.63
Austria		0.73	0.92	0.95	0.73	0.53	0.51	0.62	0.80	0.97	0.87
Poland		1.01	1.02	0.86	0.80	0.75	0.78	0.68	0.76	0.73	0.67
Portugal		:	:	:	:	:	:	:	:	:	:
Romania		:	:	:	:	:	:	1.30	1.28	1.28	1.26
Slovenia		0.73	0.78	0.68	0.58	0.78	0.97	0.48	0.92	0.48	0.48
Slovakia		1.52	1.63	1.15	1.31	1.33	0.89	1.11	1.47	1.14	1.39
Finland		2.22	2.85	1.63	1.64	1.61	1.50	1.35	1.22	1.56	1.59
Sweden		:	0.86	0.72	0.91	0.90	1.15	1.08	1.13	1.07	1.09
Iceland		0.63	0.94	0.31	0.31	0.61	0.91	0.30	0.89	0.86	0.28
Liechtenstein		2.79	0.80	0.80	0.80	2.69	0.80	0.80	:	:	2.61
Norway		0.60	2.26	0.54	0.91	0.57	0.46	0.52	0.53	0.47	0.53
Switzerland		0.67	0.58	0.57	0.71	0.50	0.69	0.54	0.53	0.59	0.54
England and Wales		1.14	0.94	0.97	0.92	0.99	0.95	1.16	1.20	1.14	:
Scotland		1.91	1.76	1.19	1.17	1.16	1.10	1.21	1.09	:	:
Northern Ireland (UK)		1.28	1.27	1.15	1.09	0.93	1.25	0.97	1.29	:	:

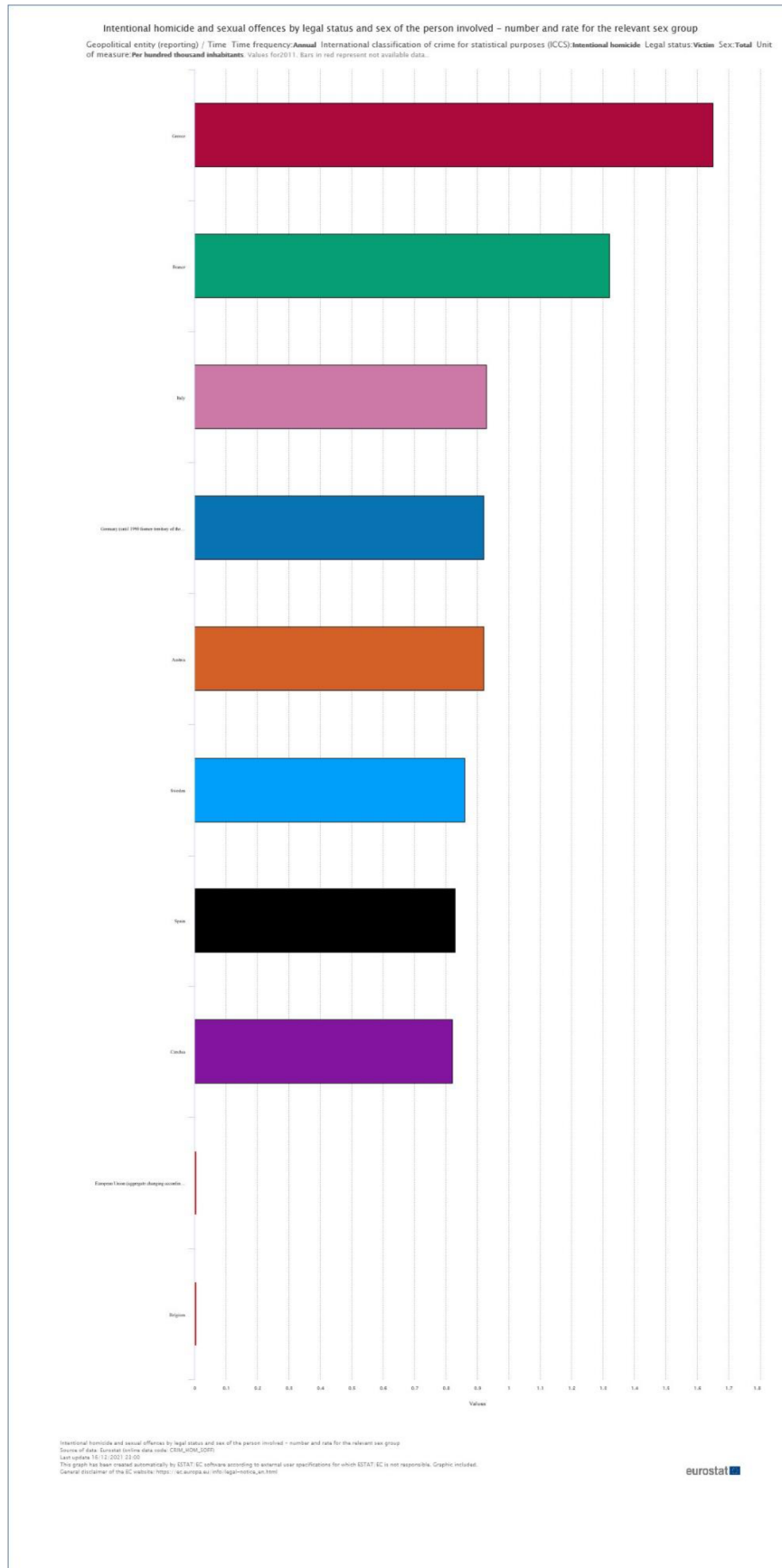
Graf ze serveru Eurostat – vývoj počtu vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019

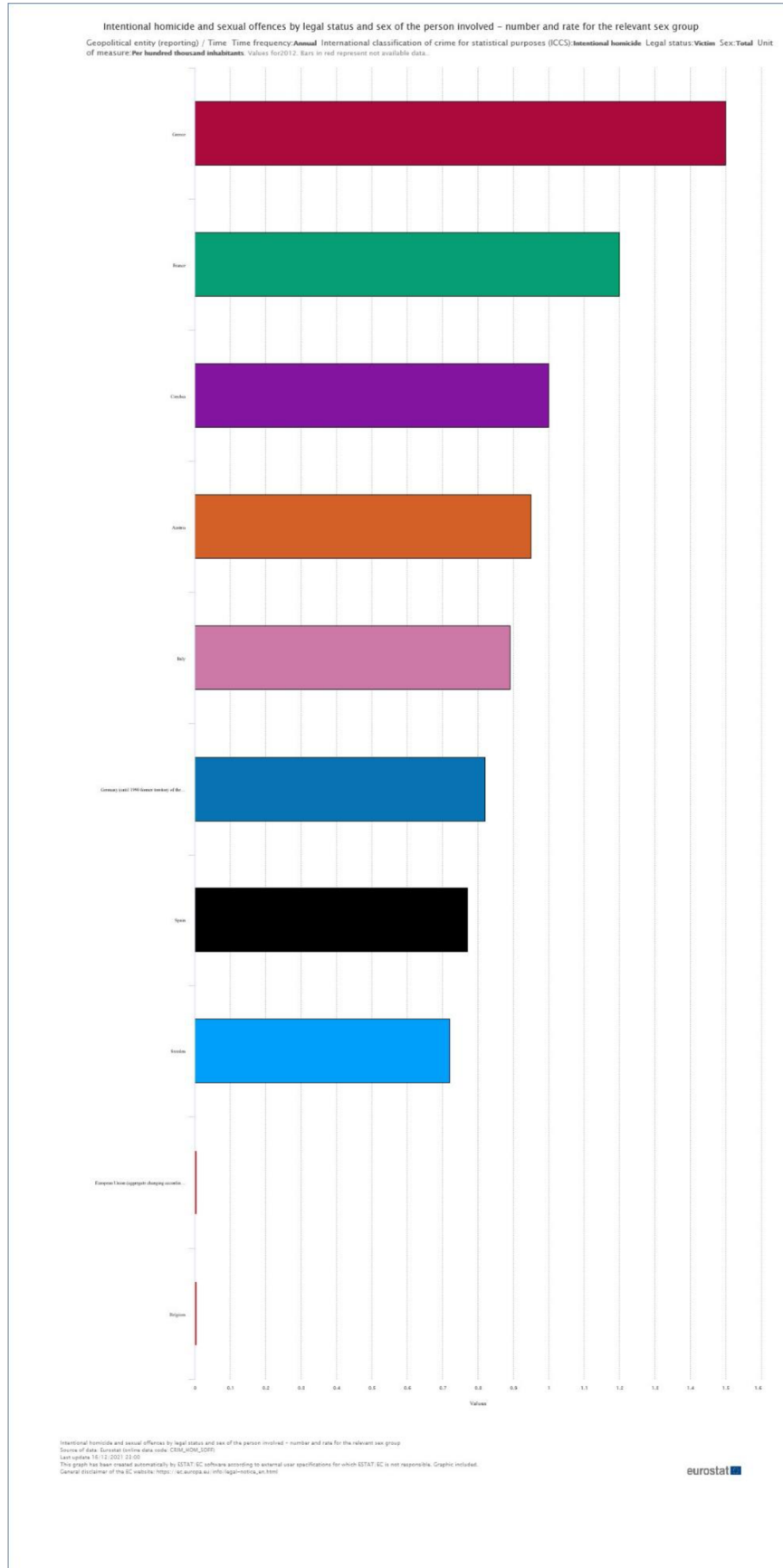

Grafy ze serveru Eurostat – vývoj počtu vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019

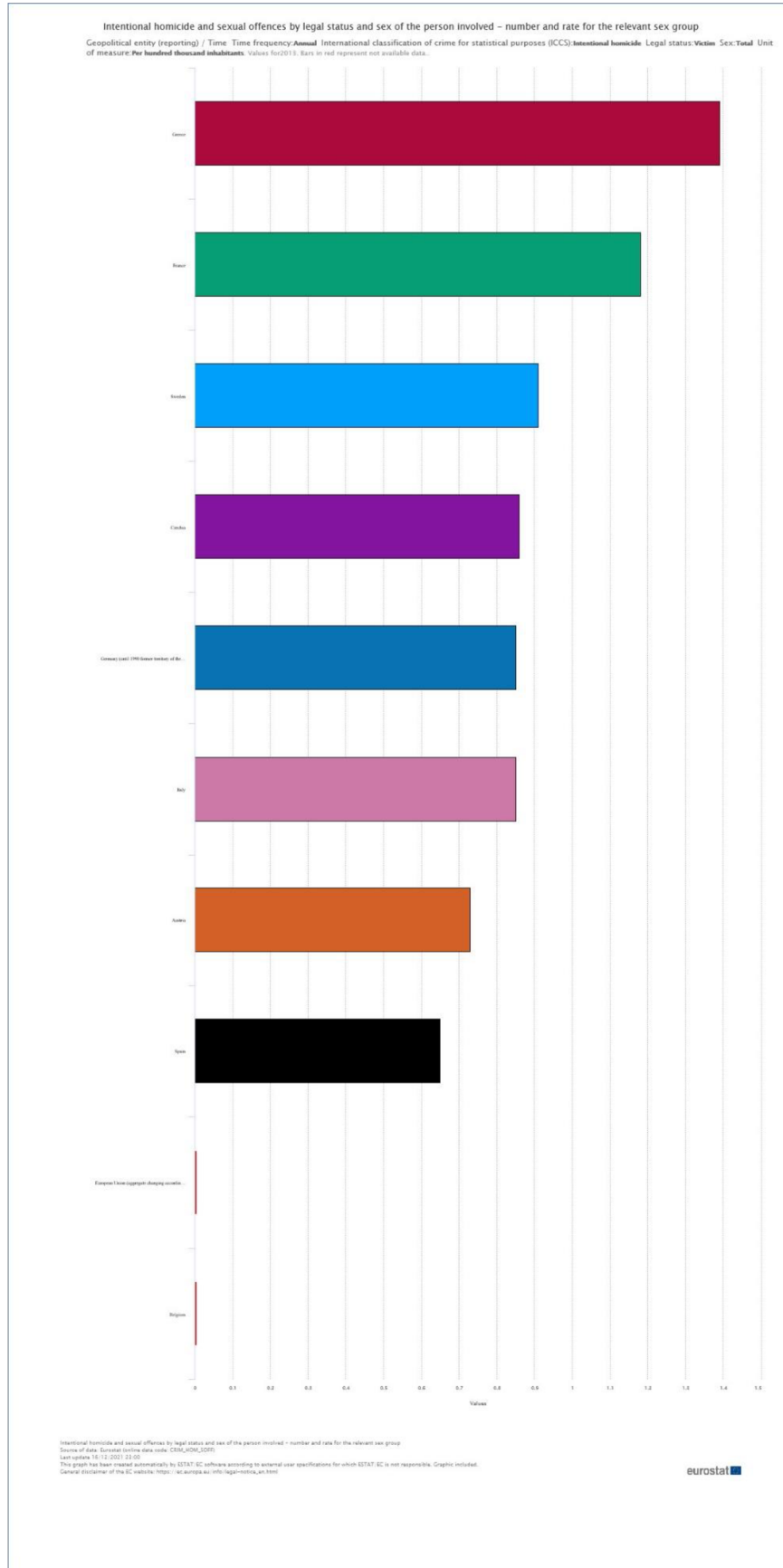

2011

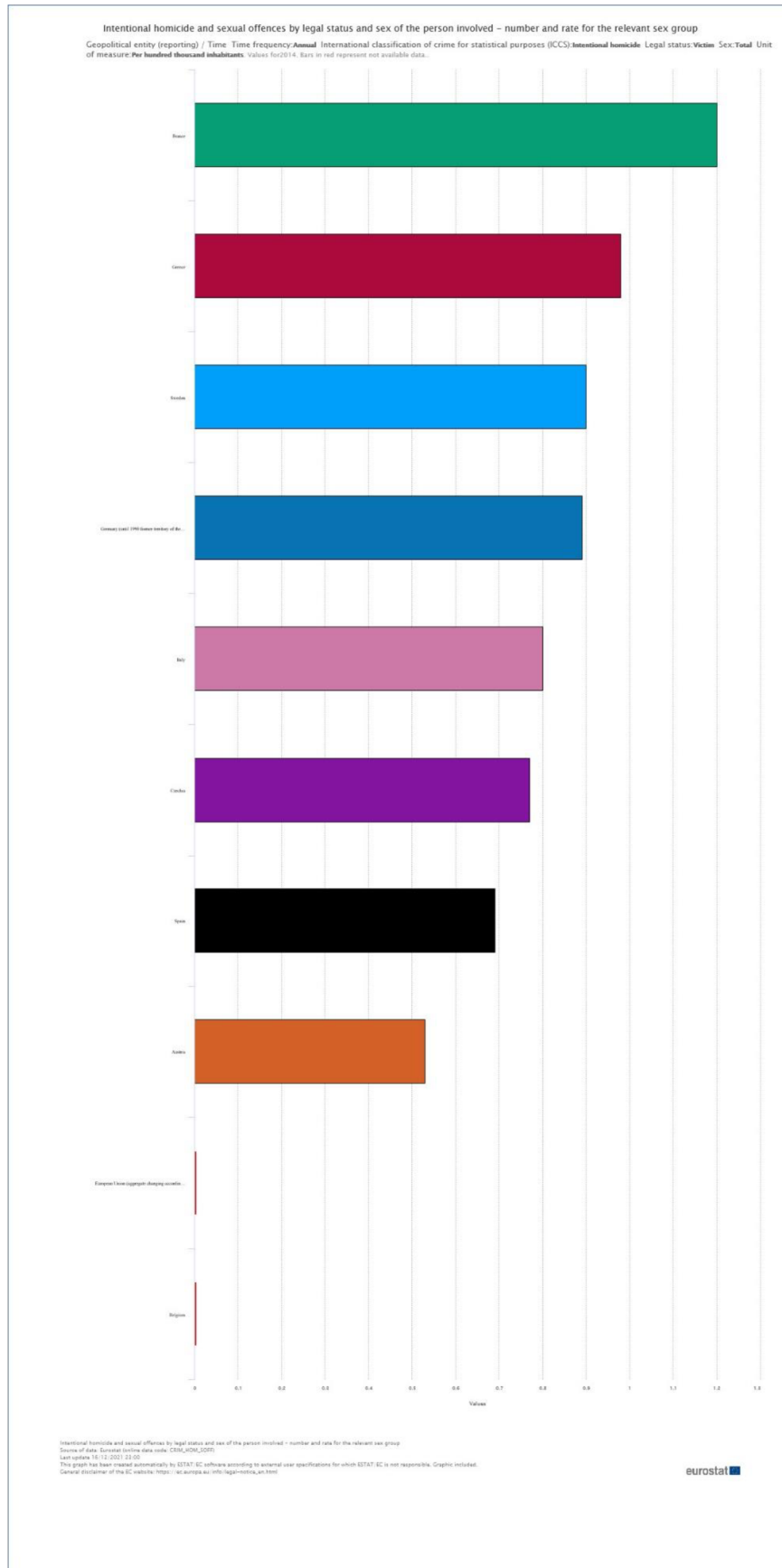

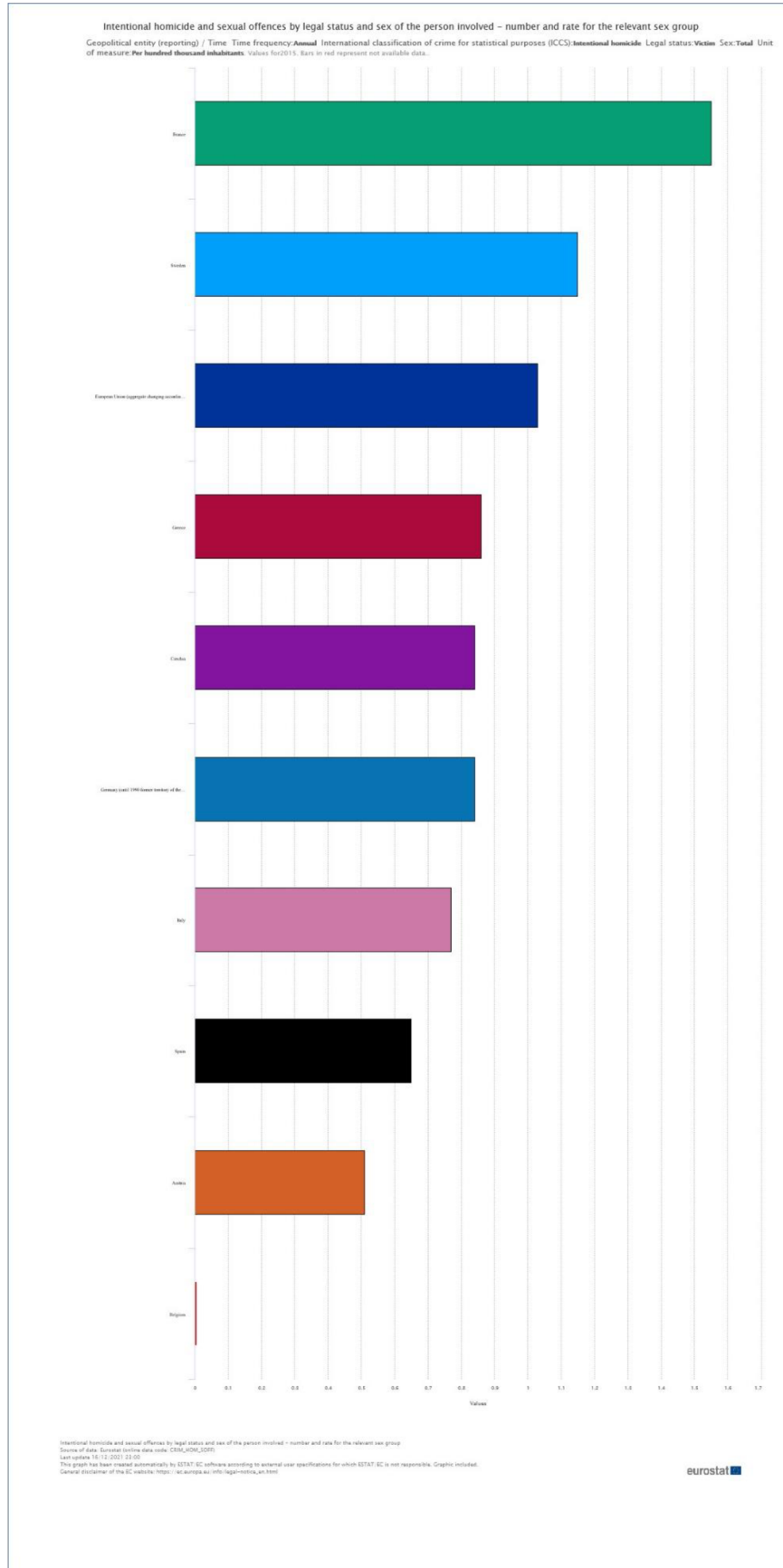
2013

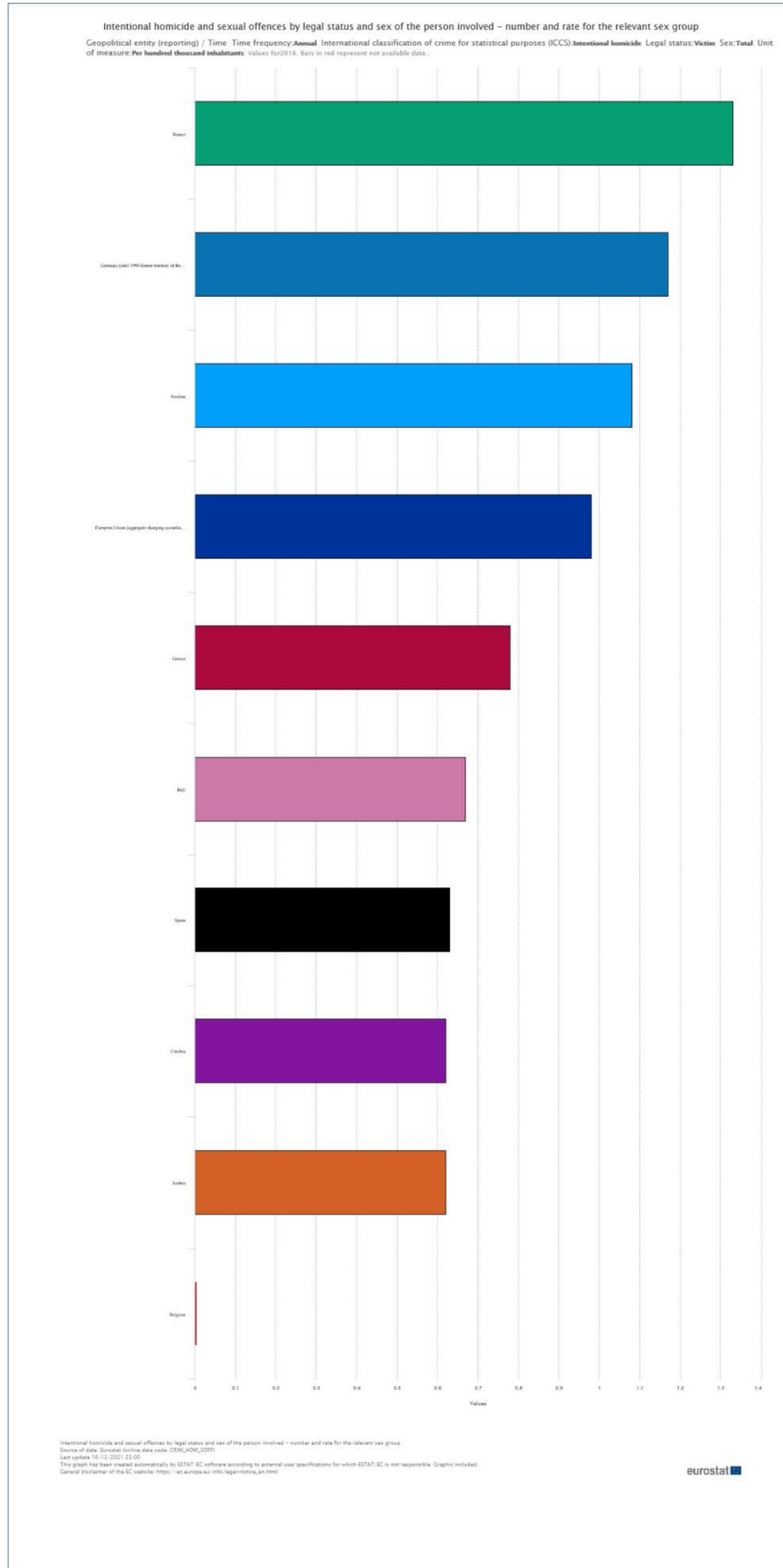
2014

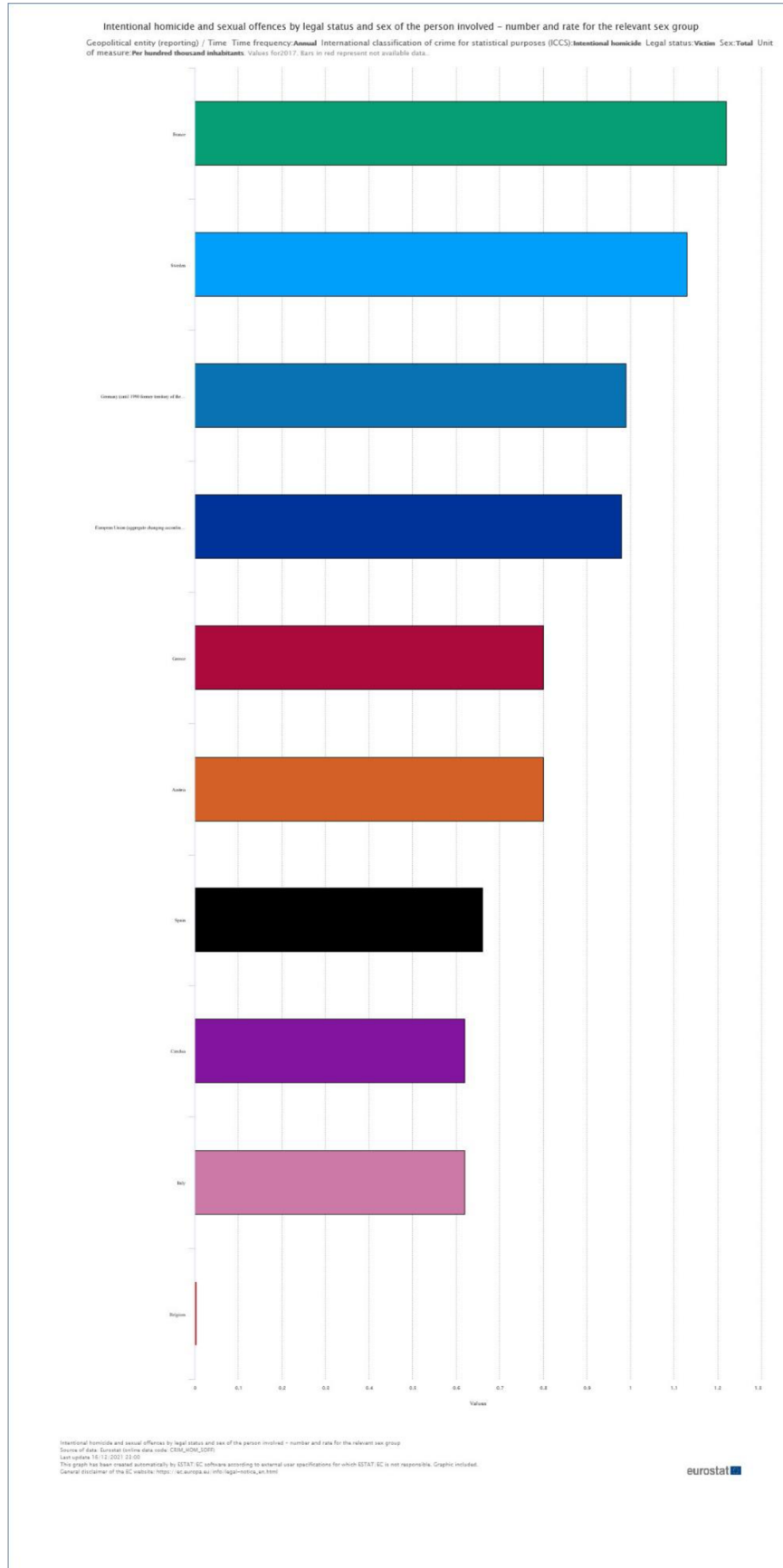
2015

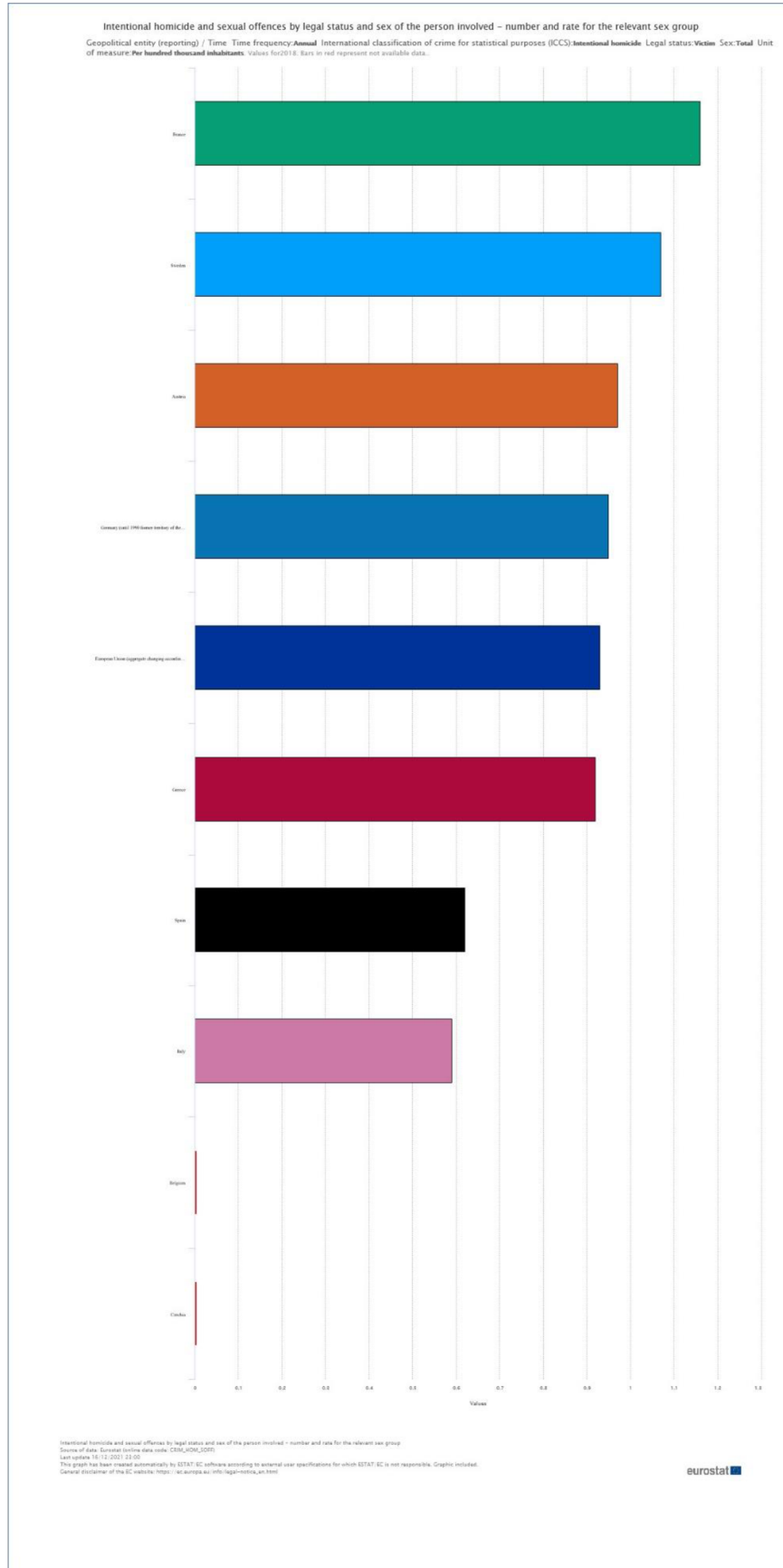
2016

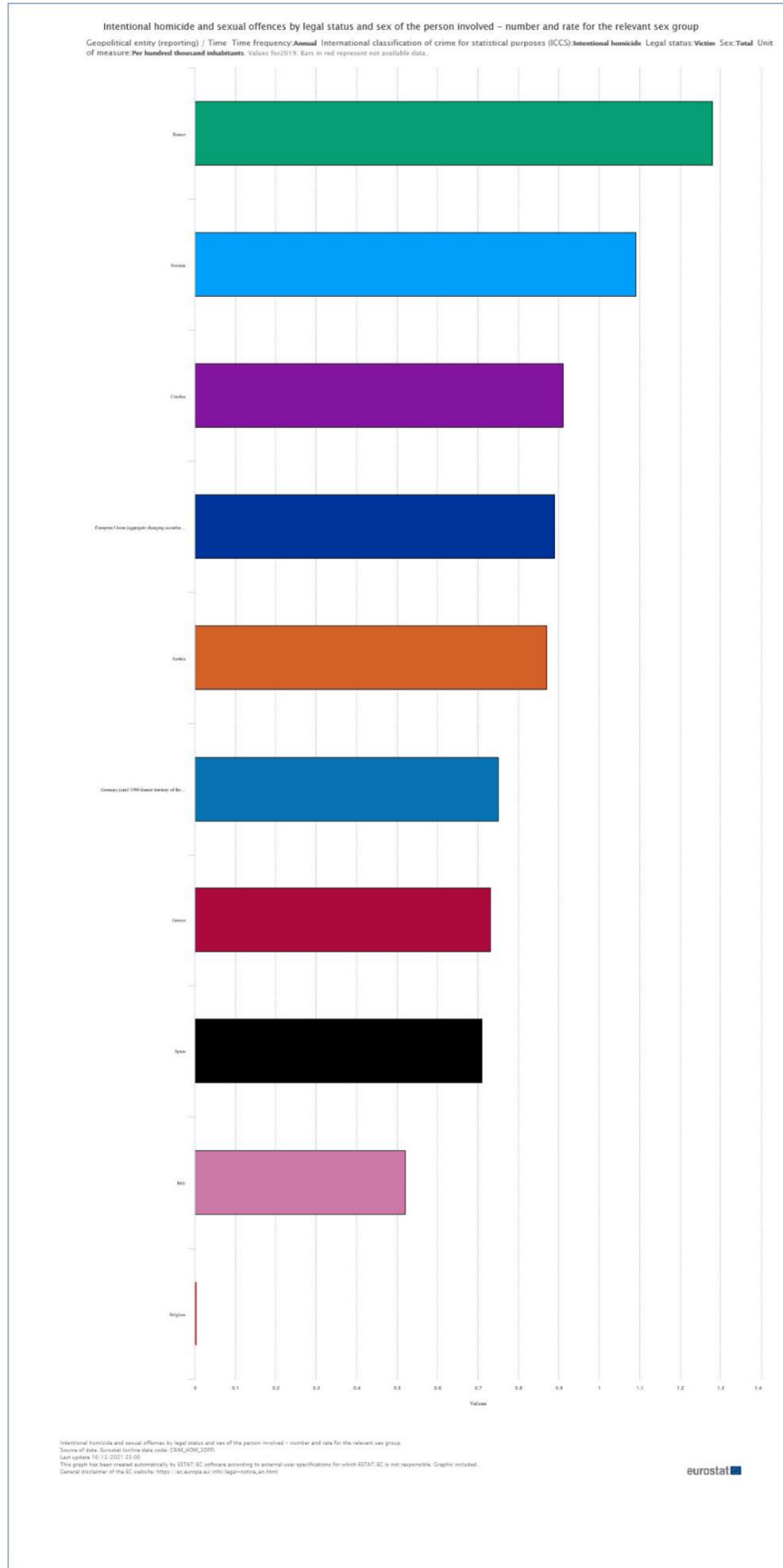

2017

2018

Doplňující informace pro předchozí grafy ze serveru Eurostat – vývoj počtu vražd a sexuálních napadení na sto tisíc obyvatel ve vybraných státech EU v letech 2010 až 2019:

tmavě červená barva – Řecko, zelená barva – Francie, světle modrá barva – Švédsko, fialová barva – Česko, námořní modř – Německo, růžová barva – Itálie, oranžová barva – Rakousko, černá barva – Španělsko, červená barva – Belgie (pro tuto nejsou dostupná statistická data), tmavě modrá barva – EU jako celek.

Vývoj teroristických útoků v EU – ze zdrojů Europolu

